

Jaarstukken

2019

Inhoud

Aanbiedingsbrief.....	3
Samenvatting.....	4
Leeswijzer	5
Jaarverslag.....	7
Programmaverantwoording.....	7
0. Bestuur en ondersteuning.....	8
1. Veiligheid.....	19
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	24
3. Economie	36
4. Onderwijs	44
5. Sport, cultuur en recreatie.....	49
6. Sociaal domein.....	57
7. Volksgezondheid en milieu	67
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	79
Recapitulatie van baten en lasten	87
Indicatoren.....	88
Algemene dekkingsmiddelen.....	89
Paragrafen.....	90
A. Lokale heffingen.....	91
B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	95
C. Onderhoud kapitaalgoederen.....	101
D. Financiering.....	104
E. Bedrijfsvoering.....	109
F. Verbonden partijen	112
G. Grondbeleid	128
Jaarrekening.....	135
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	136
Balans.....	142
Toelichting op de balans	145
Overzicht van baten en lasten met toelichting	154
Overzicht van incidentele baten en lasten	158
Overzicht taakvelden	160
WNT verantwoording.....	162
SISA-bijlage.....	164
Controleverklaring.....	167
Bijlagen	168
Rapportage interbestuurlijk toezicht	169
Afkortingenlijst.....	171

Aanbiedingsbrief

Geachte raadsleden,

Voor u liggen de jaarstukken van de gemeente Krimpenerwaard waarin wij terugblikken op het jaar 2019. Hierin leggen wij aan u verantwoording af over het uitgevoerde beleid en de realisatie van de voorgestelde doelen. We gaan in op wat we bereikt (doelen) hebben, wat we daarvoor gedaan hebben (resultaten en inspanningen) en wat dat heeft gekost. De jaarstukken zijn ingericht conform het besluit Begroting en Verantwoording gemeente en provincies (BBV). Dit betekent dat de opzet van de jaarstukken 2019 aansluiten op de programmabegroting 2019 zoals door u vastgesteld.

Het jaar 2019 was het eerste jaar waarin de gemeente Krimpenerwaard geen herindelingsgemeente meer was. De gemeente ontving daarom ook niet een aanvullende frictiekosten vergoeding vanuit de algemene uitkering. Het jaar 2019 was ook het eerste volledige uitvoeringsjaar van deze raadperiode. Na een korte demissionaire collegeperiode kon vanaf maart gestart worden met het uitvoering gegeven van het collegeprogramma 2019-2022 "Krimpenerwaard: duurzamer en vitaler", dat bijdraagt aan een krachtige samenleving, een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving en een vitale economie. Daarnaast is gedurende het jaar binnen een aantal belangrijke ontwikkelthema's, zoals duurzaamheid en dienstverlening, gekeken naar de juiste richting en invulling van de gewenste doelen, om zo effectief mogelijk uitvoering te geven aan het vastgestelde programmaplan. In beide gevallen heeft dit invloed gehad op de inzetbaarheid van de beschikbare personele capaciteit en het verloop van de uitvoering.

We sluiten 2019 af met een nadelig resultaat van € 35.649. Alhoewel dit slecht een beperkt tekort is en de gemeente een zeer gezond financieel vermogen heeft, zien wij wel ontwikkelingen op ons afkomen die mogelijk onze financiële positie sterk beïnvloeden. Ondanks dat er tijdig (slotwijziging 2019) rekening is gehouden met de lokale volumestijgingen, sluiten de werkelijke kosten voor Wmo en Jeugdhulp niet aan met de gebudgetteerde bedragen. In de 1e tussenrapportage 2020 wordt de meerjaren begroting hierop bijgesteld. Alhoewel het Rijk beloofd heeft extra middelen beschikbaar te stellen voor de Jeugdhulp moet nog maar blijken of het de werkelijke volume stijging voldoende compenseert. Afgelopen jaren is gebleken dat de dekking vanuit het Rijk niet aansluit bij de gerealiseerd uitgaven voor deze wettelijke taken. We zien deze ontwikkeling als een landelijke trend bij decentralisatie vanuit het Rijk, waarbij de gemeente nauwelijks invloed heeft op de uitgaven, zorgt deze voor steeds meer druk op de gemeentebegroting.

Tijdens het samenstellen van deze jaarrekening werd heel Nederland en dus ook onze gemeente geconfronteerd met de uitbraak van het coronavirus. Wat deze crisis in financiële zin betekent, is nu voor deze jaarrekening niet van invloed. In de eerste fase van de uitbraak zijn al ontwikkelingen zichtbaar die ook hun weerslag hebben op onze gemeentelijke begroting. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen. De organisatie zet zich in voor zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming. Hiervoor zijn de nodige interne maatregelen genomen. Als college zijn wij trots om te zien hoe de ambtelijke organisatie in staat is om gedurende deze ongekende situatie het hoofd te bieden en dat de nodige processen zijn doorgang hebben gevonden. Voor zover mogelijk worden financiële consequenties verder uitgewerkt en meegenomen ter behandeling in de tweede tussentijdse rapportage 2020 en/of de begroting 2021.

De jaarstukken 2019 beginnen met bestuurlijke samenvatting, gevolgd door het jaarverslag met hierin onze programmaverantwoording en de door de BBV voorgeschreven paragrafen. Deel II van de jaarstukken bevat de jaarrekening van de gemeente en tot slot worden enkele bijlagen aan u gepresenteerd.

Wij verwachten dat u met deze jaarstukken goed inzicht krijgt in de gerealiseerde doelen in 2019.

Burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard
de secretaris, de burgemeester,
(wnd)

J. Hennip

mr. R.S. Cazemier

Samenvatting

Algemeen

In de jaarstukken wordt eindverantwoording afgelegd over de uitvoering van de ambities, zoals verwoord in de programmabegroting en eventueel bijgesteld in de vastgestelde tussentijdse rapportage of separate voorstellen. Er wordt aangegeven in welke mate de opgenomen resultaten en inspanningen zijn gerealiseerd en er wordt verantwoording afgelegd over daarvoor uitgevoerde inspanningen en de inzet van financiële middelen. De structuur van de jaarstukken wordt bepaald door wettelijke en niet-wettelijke vormeisen. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) omvat de wettelijke vormeisen voor de jaarstukken. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag, de jaarrekening en een tweetal bijlagen. De resultaatbestemming wordt in een afzonderlijk raadsvoorstel aangeboden aan de gemeenteraad.

Jaarresultaat 2019

In het jaar 2019 is een negatief resultaat gerealiseerd van € 35.649. Dit resultaat, en het verschil ten opzichte van de begroting 2019 na wijziging, wordt voornamelijk veroorzaakt doordat enerzijds de voortgang van een aantal projecten en programma's een langere doorlooptijd vraagt, onderbesteding van personele bezetting en niet geraamde inkomsten. Anderzijds was er een forse toename in de zorgkosten bij het sociaal domein en een forse stijging van de kosten voor het inzamelen van afval. Verdere specificatie treft u bij de desbetreffende programma's.

Onderstaande tabel geeft een weergave van het programma saldo baten en lasten en de daarbij behorende reserve mutaties. De gemeente heeft aangestuurd in 2019 op een sluitende begroting waarbij de structurele lasten gedekt zijn met structurele baten en de incidentele lasten met incidentele baten.

Opbouw resultaat (x €1.000)	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
Lasten	-149.176	-138.218	-137.690	-132.954	4.736
Baten	148.861	132.748	130.528	129.019	-1.509
Saldo programmaplan	315-	5.471-	7.162-	3.936-	3.226
Storting in reserves	15.784-	910-	9.797-	10.853-	1.056-
Onttrekking aan reserves	16.099	6.380	16.959	14.753	2.206-
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	36-	36-

Bij zowel de stortingen als de onttrekkingen aan de reserves is tussen de kolom primitief en gewijzigd te zien dat de begrotingsbedragen fors zijn gestegen. Dit is voornamelijk veroorzaakt door het vaststellen van de nieuwe nota reserves voorzieningen, waarbij o.a. de reserve Ontwikkelingen kernen en Fictie worden overgeheveld naar de algemene reserve vrij vermogen. Daarnaast zorgt het rekeningresultaat 2018 met de restant kredieten die gedekt worden uit diversen reserves, samen met het negatief resultaat van de 1e Tussentijdserapportage 2019 en de overhevelingen vanuit de Slotwijziging 2019, voor de nodige reservemutaties.

Weerstandvermogen

De paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing geeft een overzicht van de belangrijkste risico's van de gemeente Krimpenerwaard. Het risico profiel van de gemeente is ten opzichte van de begroting 2019 met 12% gestegen tegelijkertijd is de totale weerstandcapaciteit van de gemeente ten opzichte van de begroting 2019 met 43% gestegen. De gemeente Krimpenerwaard heeft ervoor gekozen om 50% van de geïdentificeerde risico's af te dekken door middel van de reserve weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen wordt weergegeven als een ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het totaal van de gekwantificeerde risico's. Dit geeft een dekkingsgraad van 2,48 en is zeer positief.

	Risico profiel (x €1.000)	Weerstandscapaciteit (x €1.000)	Dekkingsgraad
Jaarrekening 2019	7.559	18.734	2,48
Begroting 2019	6.743	13.145	1,95

Leeswijzer

Jaarstukken

Doelstelling

Met de jaarstukken 2019 van de gemeente Krimpenerwaard legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over gerealiseerde doelstellingen, uitgevoerde activiteiten en de inzet van financiële middelen. De jaarstukken zijn daarmee ook een belangrijk instrument om inhoud te geven aan de controlerende rol van de gemeenteraad

Jaarverslag

Jaarverslag

Het Jaarverslag vormt het eerste onderdeel en wordt gevormd door de onderdelen *Programmaverantwoording* en *Paragrafen*. Via de programma's en de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over de beleidsmatige aspecten. De opbouw van de programma's en paragrafen is analoog aan de programmabegroting 2019. Ieder hoofdstuk uit de programmaverantwoording begint met een korte introductie van het hoofdstuk, een beschrijving van de met het programma beoogde effect.

De verantwoording per programma vindt plaats op basis van de geformuleerde beleidsspeerpunten met de daaraan gekoppelde ER-doelen en SMART-doelen die de gemeenteraad met de behandeling van de begroting 2019 heeft vastgesteld. In het jaarverslag blikken we terug op wat we gepland hadden om uit te voeren in 2019. Er wordt aangegeven in welke mate de opgenomen resultaten en inspanningen zijn gerealiseerd en er wordt verantwoording afgelegd middels de daarvoor opgenomen indicatoren, uitgevoerde inspanningen en inzet van financiële middelen. Met deze wijze sluiten we aan bij het voorschrift van de BBV om binnen de programmaonderdelen onderscheid te maken in de 3 w-vragen (wat hebben we bereikt, wat hebben we daarvoor gedaan, wat heeft het gekost). De verantwoording van de kredieten is in de programma's opgenomen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in af te sluiten kredieten en doorlopende kredieten.

De paragrafen behandelen onderwerpen die dwars door de programma's van de begroting heen lopen en die van belang zijn voor het verkrijgen van inzicht in de wijze waarop de gemeente haar beleidsdoelen verwezenlijkt. Het betreft de verplichte paragrafen op basis van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV); lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. In afwijking van de begroting 2019 is de facultatieve paragraaf Interbestuurlijk programma (IBP) niet in de jaarrekening opgenomen.

De door het BBV voorgeschreven verplichte basis set van beleidsindicatoren is in het jaarverslag opgenomen. Doel hiervan is de jaarrekening inzichtelijker te maken en een betere onderlinge vergelijkbaarheid van gemeentelijke jaarrekeningen te verkrijgen.

Jaarrekening

Jaarrekening

De jaarrekening bevat de financiële verantwoording over 2019 en bestaat uit de balans, de toelichting op de balans en een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en de jaarstukken op de baten en lasten per programma. Een overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve, overzicht van incidentele baten en lasten, stand onvoorzien en het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakvelden. Hiernaast zijn in het onderdeel jaarrekening ook enkele verplichte overzichten opgenomen, zoals de Wet normering topinkomens-verklaring (WNT) en de Single information Single Audit-verklaring (SiSa). Via de SiSa-verklaring leggen we aan het Rijk en Provincie verantwoording af over ontvangen subsidies en uitkeringen.

De jaarrekening is onderworpen aan de accountantscontrole. Met als resultaat een controleverklaring van de onafhankelijke accountant met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening. De jaarrekening kent twee bijlagen. De eerste betreft de Rapportage Interbestuurlijk Toezicht. De tweede bijlage betreft een overzicht waarin een toelichting is opgenomen op de afkortingen die in de jaarstukken worden gebruikt.

Beleidsspeerpunten

Om de herkenbaarheid van de nieuwe vorm van rapporteren te bevorderen is de lay-out van de rapportage aangepast naar de indeling van de begroting 2019. Voor het rapporteren op de resultaten in doelen, inspanningen en financiën is in een donkergroene kleur onderaan het diagram '*Verantwoording*' toegevoegd. Ten aanzien van de gepresenteerde doelen geldt dat, conform de nieuwe werkwijze, ook is gekeken naar de haalbaarheid ervan. Vooralsnog heeft dit niet geleid tot aanpassing van de doelen. Deze zijn dan ook nog gelijk aan het nieuwe collegeprogramma.

Financieel overzicht

In de tabel is de verdeling per taakveld opgenomen, gesplitst in lasten, baten en reservemutaties. De bedragen in de tabellen van de rapportage zijn x € 1.000. Cijfers worden als volgt gepresenteerd: Voordeel (+) en Nadeel (-). In de cijferanalyse op de taakvelden worden de afwijkingen tussen de realisatie en de begroting vanaf € 50.000, zowel positief als negatief, toegelicht, volledige aansluiting tussen het taakveldresultaat en de toelichting is er daarom niet.

Het kan voorkomen dat het totaal van de mutaties op een taakveld bijvoorbeeld € 200.000 bedraagt, waarbij in de toelichting bij het betreffende taakveld wordt ingegaan op bijvoorbeeld € 110.000 aan mutaties. Het deel dat niet wordt toegelicht betreft meerder mutaties elk kleiner dan € 50.000. Dit is in lijn met voorgaande jaren.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

0. Bestuur en ondersteuning

Inhoud programma

Dit programma behandelt de overkoepelende taakvelden van het bestuur, de ondersteuning daarvan door de gemeentelijke organisatie en de relatie tussen de burger en het bestuur van de gemeente Krimpenerwaard. Betrokken en betrouwbaar in dienstverlening staat hierin centraal. De gemeente Krimpenerwaard staat voor een uitstekende dienstverlening. Speerpunten zijn betrouwbaar, snel, digitaal waar het kan en op maat waar nodig of gewenst.

In dit programma zijn de middelen opgenomen voor burgerzaken, bestuurlijke samenwerking, ondersteuning van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	3.1 Datagedreven samenleving, snel internet Wij gaan voor snel internet voor inwoners en bedrijven, minimaal 110 Mbit/s. Wij gaan voor een 8 qua tevredenheid van onze inwoners over de (digitale) dienstverlening. Gebruikersvriendelijkheid is daarbij een belangrijk uitgangspunt.		
ER-DOEL	Betere digitale dienstverlening	Betere dienstverlening	Snellere procedures en doorlooptijden
SMART-DOEL	In 2022 is de digitale volwassenheid gestegen van 76% naar 85%	In 2022 is de klanttevredenheid voor onze dienstverlening een 8	In 2022 zijn procedures en doorlooptijden (de servicenormen) 20% sneller dan in 2018
INDICATOR	Score digitale volwassenheid producten voor burgers Bron: waarstaatjegemeente.nl (= WSJG) Nulmeting: 2018 - 76%	Klanttevredenheid per dienstverleningskanaal en totale klanttevredenheid Bron: WSJG - Burgerpeiling Nulmeting: 2016 - 6,4	Normen uit kwaliteitshandvest Bron: diverse bronnen Nulmeting: 2018 - diverse wachttijden en doorlooptijden
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Verwerken uitkomsten gebruikersonderzoek van mei 2018. O.a. door verbetering teksten website	Herijken en uitvoeren Programmaplan dienstverlening, waaronder communicatie over mogelijkheden dienstverlening op maat	Processen en producten verbeteren aan de hand van klantreizen
KOSTEN	€ 36.000 structureel	Geen additionele kosten	Geen additionele kosten
VERANTWOORDING	De website is aangepast. Of dit leidt tot een hogere waardering op digitale volwassenheid is nog niet bekend, omdat er nog geen cijfers over 2019 gepubliceerd zijn op waarstaatjegemeente.nl . Er is gestart met het verder digitaliseren van producten.	Het programmaplan is herijkt en toegestuurd. Nieuwe projecten starten in 2020. De algehele score voor dienstverlening in 2019: 6,5. Landelijk: 6,77.	Klantreizen is een continue werkwijze die wordt toegepast op een voor het betreffende proces natuurlijk moment. Wel is een groot deel van de processen aangepast in het kader van de aangescherpte privacy wetgeving (AVG). Daarbij is tevens een efficiencycheck uitgevoerd.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	3.2 Behoud menselijke maat en dienstverlening Wij gaan voor meer toegankelijkheid en nabijheid van ons college en ambtelijke organisatie waarbij kan worden gedacht aan de volgende varianten: Voor het college: Wethouder samenlevingsvisie / kernenvisie, Kernbezoek door het college, Spreekuur van collegeleden of anderszins. Voor de ambtelijke organisatie: Uitbreiding van de loket functie of uitbreiding van de huidige dienstverlening op maat.
ER-DOEL	Meer duidelijkheid over de toegankelijkheid en nabijheid van college en organisatie
SMART-DOEL	In 2022 scoort Krimpenerwaard op het gemak van aanvragen van producten / voorleggen van vragen hoger dan het landelijk gemiddelde
INDICATOR	Score gemak van aanvragen van producten/voorleggen van vragen Bron: WSJG - Burgerpeiling Nulmeting: 2016 - Krimpenerwaard: 72%, Landelijk: 80%
RESULTATEN & INSPANNINGEN	
KOSTEN	Geen additionele kosten
VERANTWOORDING	In 2019 is meer ingezet op dienstverlening op maat: de mogelijkheid tot (gratis) aanvragen van paspoorten/identiteitsbewijzen bij de inwoners thuis en het bezorgen van deze documenten op elke willekeurige locatie in Nederland. Dit zien we terug in de Burgerpeiling waaruit blijkt dat de score in 2019 voor Krimpenerwaard 78% is (landelijk: 78%). Tevens is gestart met verstevigen van de nabijheid van het college door wijkschouwen.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	6.1 Participatie en co-creatie, Ontwikkelingen meer van de samenleving en Representatieve vs participatieve samenleving Wij stimuleren en omarmen maatschappelijke creativiteit en eigen initiatief van inwoners, bedrijven en instellingen. Hierdoor kan de gemeente meer en meer uit de regulerende en bepalende rol stappen. Essentieel hiervoor is dat we het aantal regels terugbrengen. Dit vraagt een proactieve houding van het bestuur, organisatie en inwoners. Wij beschouwen onze inwoners, ondernemers en instellingen als partners. Samen met hen willen wij in gesprek over participatie en samenwerking. Bij de politieke besluitvorming over grotere projecten (zoals Omgevingsvisie en Panorama Krimpenerwaard) willen wij voor onze partners een welomschreven invloed in het leven roepen. Deze nadere aanpassing van de politieke besluitvorming is een vervolgstap op een verdere uitwerking van het rapport van de commissie Van Zijl. De samenlevings-participatie in de gemeente Krimpenerwaard krijgt hierdoor opnieuw een impuls.		
ER-DOEL	Meer stimuleren en waarderen van samenlevingsparticipatie	Meer ruimte door minder overbodige regels	Meer duidelijkheid vooraf over de mate van invloed die partners krijgen bij besluitvorming voor grote projecten
SMART-DOEL	In 2022 scoort Krimpenerwaard op de indicator 'inwoners en instellingen ruimte geven om ideeën en initiatieven te realiseren hoger aan het landelijk gemiddelde'	In 2022 is het aantal regels met 10% afgenomen	In 2022 scoort Krimpenerwaard op het betrekken van inwoners bij plannen, activiteiten en voorzieningen hoger dan het landelijk gemiddelde
INDICATOR	Score inwoners en instellingen ruimte geven om ideeën en initiatieven te realiseren Bron: WSJG - Burgerpeiling Nulmeting: 2016 - Krimpenerwaard: 32%, Landelijk: 38%	Aantal gepubliceerde verordeningen en beleidsregels	Score betrekken van inwoners bij plannen, activiteiten en voorzieningen Bron: WSJG - Burgerpeiling Nulmeting: 2016 - Krimpenerwaard: 34%, Landelijk: 37%
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Verkennen reikwijdte participatie en opstellen participatiekader in samenspraak met de raad	Altijd afwegen of (nieuwe) regelingen noodzakelijk zijn of kunnen vervallen. Dit wordt duidelijk gemaakt in het raads- en/of collegevoorstel	
KOSTEN	Geen additionele kosten	Geen additionele kosten	Geen additionele kosten

Beleidspeerpunten

AMBITIE

6.1 Participatie en co-creatie, Ontwikkelingen meer van de samenleving en Representatieve vs participatieve samenleving

Wij stimuleren en omarmen maatschappelijke creativiteit en eigen initiatief van inwoners, bedrijven en instellingen. Hierdoor kan de gemeente meer en meer uit de regulerende en bepalende rol stappen. Essentieel hiervoor is dat we het aantal regels terugbrengen. Dit vraagt een proactieve houding van het bestuur, organisatie en inwoners. Wij beschouwen onze inwoners, ondernemers en instellingen als partners. Samen met hen willen wij in gesprek over participatie en samenwerking. Bij de politieke besluitvorming over grotere projecten (zoals Omgevingsvisie en Panorama Krimpenerwaard) willen wij voor onze partners een welomschreven invloed in het leven roepen. Deze nadere aanpassing van de politieke besluitvorming is een vervolgstap op een verdere uitwerking van het rapport van de commissie Van Zijl. De samenlevings-participatie in de gemeente Krimpenerwaard krijgt hierdoor opnieuw een impuls.

VERANTWOORDING

De inspanningen zijn nog niet gerealiseerd. Wel zijn als onderdeel van de verkenning de pilots waarderend vernieuwen gestart. Deze leveren ook input voor het participatiekader waarmee samenlevingsparticipatie gestimuleerd wordt.

De inspanning zijn opgestart, het einddoel is nog niet gerealiseerd. Het SMART doel en/of de indicator zijn niet (eenvoudig) meetbaar en zullen in de 1e Tussentijdserapportage 2020 en de Kadernota 2021 worden aangepast

De voorbereidingen van de pilots waarderend vernieuwen zijn gestart in 2019. Met deze pilots geven we vooraf meer duidelijkheid over de invloed van inwoners bij (grootschalige) projecten. De score op de indicator is in 2019 gedaald: Krimpenerwaard: 24%, Landelijk: 35%. Deze uitkomst zijn meegenomen in de herijking van het programmaplan dienstverlening. In 2020 wordt hier verder uitvoering aangegeven.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	8.2 Interactie stad en land Wij zoeken zelfbewust meer de verbinding met de steden en gaan op zoek naar kansen en win-win situaties voor stad en land, onder meer op het gebied van mobiliteit, levering van energie, gekwalificeerd personeel, wonen, recreatie en natuurbeleving
ER-DOEL	Beter etaleren van de kwaliteiten van de Krimpenerwaard om de aantrekkelijkheid als regionale samenwerkingspartner te vergroten
SMART-DOEL	In 2022 is de samenwerking met Midden-Holland, Metropoolregio Rotterdam-Den Haag, Grenzeloos samenwerken Alblasserwaard en de verbinding M-H/MRDH op het gebied van duurzaamheid, recreatie en toerisme, mobiliteit en wonen versterkt
INDICATOR	Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting Nulmeting: Geen - Kwalitatieve doelstelling
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Lobby voor samenwerking met omliggende gemeenten en andere overheden. Vertaling traject Strategische visie Krimpenerwaard
KOSTEN	Geen additionele kosten
VERANTWOORDING	In 2019 is ingezet op het verkennen van aansluitingsmogelijkheden bij de commissie economie van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Daarnaast is aan de hand van het Gebiedsbod Krimpenerwaard onder andere inzichtelijk gemaakt op welke onderdelen de Krimpenerwaard een meerwaarde heeft voor de stad. Tot slot is in 2019 de start gemaakt met het opstellen van een Lobbyagenda. Het opstellen van deze agenda zal in 2020 plaatsvinden. In dit project wordt breed gekeken naar samenwerkingen, naar Midden-Holland en de Metropoolregio, maar juist ook naar de Alblasserwaard en andere mogelijke verbanden.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen.

Verbonden Partijen

- Regio Midden Holland
- Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)
- Streekarchief Midden Holland
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- Eneco energie NV
- Oasen BV
- Stedin

Financieel overzicht

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten (x € 1.000)

-/- is nadeel / lasten

	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
010 Bestuur	-4.799	-3.566	-5.534	-4.545	988
020 Burgerzaken	-1.463	-1.418	-1.288	-1.293	-6
030 Beheer overige gebouwen en gronden	-782	-199	-494	-428	66
040 Overhead	-29.053	-16.998	-16.613	-14.894	1.719
050 Treasury	-1.507	-1.524	-1.338	-1.350	-13
061 OZB woningen	-374	-239	-239	-222	17
062 OZB niet-woningen	0	-148	-148	-127	21
064 Belastingen overig	-807	-80	-90	-72	18
080 Overige baten en lasten	-29	-191	-178	-251	-73
090 Vennootschapsbelasting	65	-57	0	9	9
011 Resultaatbestemming	-1.291	-70	0	0	0
Totaal lasten	-40.040	-24.491	-25.922	-23.174	2.748
010 Bestuur	38	7	7	0	-6
020 Burgerzaken	1.032	697	706	716	10
030 Beheer overige gebouwen en gronden	574	76	283	799	516
040 Overhead	14.638	146	126	276	150
050 Treasury	2.991	2.591	2.594	2.561	-32
061 OZB woningen	6.991	7.159	7.159	7.082	-77
062 OZB niet-woningen	4.191	4.190	4.190	4.347	157
064 Belastingen overig	292	224	224	213	-11
070 Alg uitkering en overige uitk gem fonds	73.581	73.835	76.098	75.791	-307
080 Overige baten en lasten	113	62	153	392	239
011 Resultaatbestemming					
Totaal baten	104.443	88.989	91.540	92.178	638
Saldo van baten en lasten	64.403	64.498	65.618	69.004	3.386
Storting in reserves	-15.784	-327	-6.266	-7.345	-1.078
Onttrekking aan reserves	16.099	2.558	10.358	8.255	-2.103
Mutatie reserves (taakveld 010)	315	2.230	4.092	910	-3.182
Geraamd resultaat	64.717	66.728	69.710	69.914	204

Mutaties lasten x € 1.000

Saldo

010 Bestuur

988

Op de laatste projecten die binnen het totaal van de frictiekosten nog openstaan, is in 2019 ca. € 620.000 minder uitgegeven dan geraamd. De reden is dat een deel van de resterende knelpunten pas na 2019 worden opgepakt, maar volledig in 2019 zijn geraamd. De betreffende lasten worden volledig gedekt vanuit de betreffende reserve en zijn daarom niet van invloed op het saldo. Ditzelfde geldt ook voor een aantal lopende projecten (€ 680.000) waaronder cofinanciering vernieuwing en gebiedsgericht werken (regio project). Op basis van de jaarlijkse berekening van de pensioenen van de (voormalig) wethouders en de wijziging van de APPA inhouding is incidenteel € 567.000 extra gestort in de voorziening APPA. Deze stijging is als gevolg van de lage rentestand en verhoogde levensverwachting.

Mutaties lasten x € 1.000	Saldo
030 Beheer overige gebouwen en gronden	66
Het budget voor incidenteel onderhoud van leegstaand vastgoed was niet volledig nodig.	
040 Overhead	1.719
Vanaf 2019 is door een wijziging in de BBV voorschriften. De lagere lasten op de overhead kennen 2 belangrijke oorzaken. Ten eerste is sprake van ca. €350.000 lagere personele lasten. Dit is het gevolg van o.a. lagere lasten voormalig personeel en hogere ontvangen uitkeringen. Ten tweede zien we dat de lasten voor inhuur, zowel voor invulling van vacatures als voor uitvoering van projecten, in totaal € 1,2 miljoen lager zijn dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door krapte op de inhuurmarkt en door uitstel van projecten. Omdat een groot deel van de betreffende inhuur wordt gedekt uit een reserve, leidt dit ook tot lagere baten van ongeveer € 1 miljoen (budgettair neutraal). Dit maakt dat het effect van de lagere inhuur op de jaarrekening geringer is.	

Mutaties baten x € 1.000	Saldo
030 Beheer overige gebouwen en gronden	516
In 2019 is er divers leegstaand vastgoed verkocht, waarvan de opbrengsten niet geraamd waren. Deze incidentele opbrengsten zijn volgens besluit gestort in de reserve verkoopvastgoed en daardoor niet van invloed op het saldo van de jaarrekening.	
040 Overhead	150
In verband de toerekening van gerealiseerde uren naar grondcomplexen is hier sprake van een voordeel van € 50.000. De corresponderende lasten zijn geboekt binnen programma 8, waardoor dit voor exploitatie neutraal verloopt. Daarnaast is sprake van een groot aantal kleinere voordelen.	
061 OZB Woningen	-77
Kleine afwijkingen in de waardeontwikkeling en het areaal leiden tot een nadeel op de OZB opbrengst woningen.	
062 OZB Niet-Woningen	157
Het voordeel op de OZB opbrengsten niet woningen wordt veroorzaakt door minder leegstand en door een hogere areaaluitbreiding dan begroot.	
070 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-307
In 2019 zijn we geconfronteerd met de definitieve afrekeningen van voorgaande jaren waar geen rekening mee was gehouden in de begroting 2019.	
080 Overige baten en lasten	239
In 2019 is een BTW analyse uitgevoerd over de boekjaren 2015, 2016 en 2017. Dit heeft geleid tot een suppletieaangifte omzetbelasting 2015-2017 en tot een aanvullende opgave BTW compensatiefonds 2015-2017. De structurele effecten van dit onderzoek zijn verwerkt in de financiële administratie.	

Mutaties reserves x € 1.000	Saldo
Storting in reserves	-1.078
Het nadelige saldo is veroorzaakt door een hogere storting in de reserve. Het betreft de meeropbrengsten verkoop van gemeentelijk vastgoed in het jaar 2019. Dit is toegelicht aan de batenkant. Het weerstandsvermogen is gestegen op basis van de risico-inventarisatie. Het bedrag van de aanvulling wordt overgeheveld vanuit de Algemene reserve vrij vermogen. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.	

Mutaties reserves x € 1.000	Saldo
Onttrekking aan reserves	-2.103
Het nadelige saldo is veroorzaakt door lagere onttrekkingen aan reserves. Het betreft voornamelijk het project Cofinanciering vernieuwing en gebiedsgericht werken (regio project), Friciekosten, Verandering Ruimtelijk Domein en bij langdurige afwezigheid. Dit is toegelicht aan de lastenkant. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.	

Kredieten x (€ 1.000)

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0094 Opslagruimte begraafplaats Haastrecht	ja	De werkzaamheden zijn conform projectplan uitgevoerd en opgeleverd. In verband met een aanbestedingsvoordeel zijn de kosten lager uitgevallen.	75	52	23
I0200 Onderhoud gebouwen	nee	Een aantal onderhoudsactiviteiten vanuit jaarplan 2018 en 2019 is nog in uitvoering en zal in 2020 conform jaarplan worden gerealiseerd en opgeleverd.	6.455	5.823	632
I0359 FK actualisatie pva I&A	nee	Van de projecten die worden gedekt uit het frictiebudget lopen er nog drie, te weten KCS-/Zaaksysteem, Beheerpakket gemalen en roostertool. De roostertool zal in afwachting van de doorontwikkeling van het KCC in 2020 worden opgepakt.	240	147	93
I0462 Uitvoering verkoop gem vastgoed	nee	Het project ligt op schema en zal conform de planning in 2020 worden afgerond. Ook de kosten zullen binnen de raming blijven.	500	385	115
I0466 In company opleidingstraject	nee	In 2020 worden deze middelen ingezet voor opleidingen conform het opleidingsplan.	300	0	300
I0481 Verbouwingen gemeentewerven	ja	Project is gerealiseerd en in gebruik genomen.	344	348	-4
I0492 Langdurige afwezigheid personeel	nee	conform besluit van de raad revolverend beschikbaar gesteld bedrag. De lasten als gevolg van langdurig afwezigheid personeel konden binnen de reguliere budgetten opgevangen worden. Het gevoteerde krediet wordt daarmee dus niet onttrokken aan de reserve personeelsbeleid.	250	0	250
I0498 Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	nee	Een belangrijk deel van de CO2 besparing is gerealiseerd door aanpak van sporthal de Bakwetering. Nog onderzocht wordt wat goede investeringen zijn om tot nog grotere besparingen te komen.	450	240	210
I0512 Digitalisering producten KCC	nee	In 2020 wordt er een verdere stap gezet in de doorontwikkeling van het KCC, waarbij een digitaliseringsslag op het programma staat.	19	0	19

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0515 Vervangen digitale facturering	Ja	Het project vervangen digitale facturering is geïnstalleerd en gaat organisatie breed uitgezet worden in 2020. Het krediet kan afgesloten worden.	88	85	3
I0517 Digitalisering P&C	nee	In 2019 zijn de eisen opgesteld waaraan de digitalisering van de P&C cyclus moet voldoen. De hiermee samenhangende aanbesteding en implementatie wordt in 2020 afgerond.	100	7	93
I0525 Inv. ICT 2018 - 2020 3 jaar	nee	In 2020 wordt het informatiebeleid geactualiseerd en mogelijke ambities bijgesteld. Dit leidt tot een aangepast MJOP.	596	88	508
I0527 Inv. ICT 2018 - 2022 - 5 jaar	nee	In 2020 wordt het informatiebeleid geactualiseerd en mogelijke ambities bijgesteld. Dit leidt tot een aangepast MJOP.	428	48	380
I0533 aanpassen in pandige vluchtroutes gemeentehuis Stolwijk	nee	De uitvoering loopt conform jaarplan en wordt in 2020 opgeleverd.	35	25	10
I0546 waterleiding netwerk gemeente vastgoed	nee	Het project wordt in 2020 afgerond.	225	57	168
I0549 Variobins	nee	In 2019 zijn er Variobins op de gemeentewerven en aula's bij begraafplaatsen geleverd. Voor de door gemeente beheerde sportaccommodaties vindt de levering in 2020 plaats.	22	10	12
I0568 Cameratoezicht balies kantoren STW/BAB	nee	Als gevolg van actuele wet- en regelgeving is het project in 2019 niet opgestart. Na verwachting wordt het project in 2020 gerealiseerd.	33	0	33
I0576 Werken volgens BOB	nee	Project wordt in 2020 uitgevoerd .	75	0	75
I0581 Kluis & Safepay	nee	Het project is afgerond en is sinds 8 januari 2020 in werking.	28	0	28
I0583 Investerings ICT 2019	nee	Door efficiency heeft een deel van de uitvoering plaatsgevonden binnen lopende werkzaamheden. Hierdoor kan € 50.000 vrijvallen van dit krediet. Overige uitvoering volgt conform beheerplan in 2020.	80	0	80

1. Veiligheid

Inhoud programma

Binnen dit programma staat de gemeente Krimpenerwaard samen met bewoners, bedrijven en partners voor een gemeente die veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven. Dit programma heeft betrekking op de gemeentelijke veiligheid en dat de inwoners zich ook veilig kunnen voelen. In het veiligheidsdomein heeft de gemeente vooral een regierol; de gemeente alleen kan niet de veiligheid waarborgen. Naast de hulpverleningsorganisaties, zoals politie en brandweer, hebben bedrijven en inwoners ook een eigen verantwoordelijkheid.

In dit programma is de benodigde capaciteit en zijn de financiële middelen opgenomen. Deze zijn noodzakelijk om onze doelen en ambities te behalen. Binnen dit programma vallen o.a. de wettelijke voorgeschreven taken zoals de deelname aan de Veiligheidsregio Hollands-Midden, maar ook onze specifieke ambities uit het coalitieakkoord.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	17. Veiligheid Krimpenerwaard is een veilige gemeente. Wij zetten ons in om dat vooral zo te houden.		
ER-DOEL	Meer inzet op tegengaan illegale drugsactiviteiten	Meer stimuleren en faciliteren van participatie om de veiligheid te waarborgen	Verhogen bewustzijn digitale veiligheid
SMART-DOEL	In 2022 wordt 95% van de door de politie aangebrachte drugsactiviteiten (productie, handel, ...) doormiddel van maatwerk in bestuursrecht opgepakt	In 2022 is de participatie verhoogd door de deelname aan Burgernet te verhogen van 12% (2018) naar 15%	-
INDICATOR	Percentage door de politie aangebrachte drugsactiviteiten dat door middel van maatwerk in het bestuursrecht wordt opgepakt. Bron: BMO - team OOV. Nulmeting: Nieuw m.i.v. 2019	Percentage van de inwoners dat deelneemt aan Burgernet Bron: BMO - team OOV Nulmeting: 2018 - 12%	Bewustwording digitale veiligheid Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting Nulmeting: Geen - Kwalitatieve doelstelling
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Opstellen PvA 'Effectieve aanpak' om drugs-activiteiten effectief aan te pakken in het bestuursrecht. Uitvoeren plan van aanpak 'Effectieve aanpak'	Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) -Jaarlijks starten één nieuw traject -Promoten Burgernet -Instellen Whatsapp-groepen	Campagne digitale veiligheid tijdens Week van de Veiligheid
KOSTEN	€ 10.000 structureel	€ 17.000 structureel	Geen additionele kosten
VERANTWOORDING	Inspanningen gerealiseerd. Ihkv Opiumwet art. 13b realisatie 100%, 2 bedrijfspanden gesloten 6 maal waarschuwing eigenaar woning i.v.m. aantreffen drugs	Inspanningen gerealiseerd. Burgernet eind 2019 bijna 14% deelnemers	Inspanning gerealiseerd Plan van aanpak cyber veiligheid vastgesteld Ondernemersavond digitale veiligheid georganiseerd

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage 1.

Verbonden Partijen

- Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Financieel overzicht

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten (x € 1.000) -/- is nadeel / lasten	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
110 Crisisbeheersing en brandweer	-3.350	-3.589	-3.603	-3.733	-130
120 Openbare orde en veiligheid	-984	-1.060	-1.415	-1.208	207
Totaal lasten	-4.335	-4.648	-5.018	-4.941	77
110 Crisisbeheersing en brandweer	121	113	116	356	240
120 Openbare orde en veiligheid	81	61	311	268	-42
Totaal baten	202	174	426	625	198
Saldo van baten en lasten	-4.133	-4.475	-4.591	-4.316	275
Storting in reserves	0	0	-113	-113	0
Onttrekking aan reserves	0	0	196	13	-182
Mutatie reserves (taakveld 010)	0	0	83	-100	-182
Geraamd resultaat	-4.133	-4.475	-4.509	-4.416	93

Mutaties lasten x € 1.000	Saldo
110 Crisisbeheersing en brandweer	-130
Dit heeft betrekking op gemaakte kosten voor een brand in Stolwijk i.v.m. het opruimen van asbest en een lager bijdrage aan de Veiligheid Regio Hollands Midden dan begroot.	
120 Openbare orde en veiligheid	207
Voor het project Maatwerk wonen (Skaeve Huse) was geld gereserveerd. Hieraan is geen uitvoering gegeven	

Mutaties baten x € 1.000	Saldo
110 Crisisbeheersing en brandweer	240
De kosten voor het opruimen van het asbest dat is vrijgekomen bij een brand in Stolwijk worden verhaald door middel van een dwangsom.	

Mutaties reserves x € 1.000	Saldo
Onttrekking aan reserves	-182
Het nadelig saldo wordt veroorzaakt door een lagere onttrekking aan de reserve. Het betreft het project Maatwerk wonen (Skaeve Huse). Dit is toegelicht aan de lastenkant. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.	

Kredieten x (€ 1.000)

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0065 Brandweerkazerne Stolwijk	nee	Project loopt door in 2020. In 2019 heeft veiligheidsregio onderzoek gedaan naar bouw mogelijkheden nieuwbouw kazerne.	1.500	219	1.281
I0490 Project OOV Maatwerk wonen (Skaeve Huse).	nee	Project loopt door in 2020. Onderzocht wordt hoe dit project een doorstart krijgt.	240	58	182

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Inhoud programma

Binnen dit programma werkt de gemeente Krimpenerwaard samen met inwoners en bedrijven aan een zo goed mogelijk bereikbare en verkeersveilige gemeente voor alle vormen van vervoer. Door het versterken van het netwerk, beter benutten van de bestaande infrastructuur met aandacht voor de verkeersveiligheid en duurzame mobiliteit wordt een balans gevormd tussen bereikbaarheid en omgevingskwaliteit en duurzame mobiliteit in een gastvrije Krimpenerwaard.

In dit programma zijn de middelen opgenomen voor het uitvoeren van het verkeersbeleid en het onderhouden en in stand houden van de wegen, parkeervoorzieningen, openbare verlichting, civiele kunstwerken en de havens.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	8.1 Verbeteren bereikbaarheid We werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid op de korte termijn en dat doen we met toekomstbestendige oplossingen. Daarbij zoeken we ook naar synergievoordelen met bijvoorbeeld natuur, vermindering van CO2-uitstoot en veranderende vervoersbehoefte (zelfrijdende auto) in de toekomst. Er wordt sterk ingezet op de lobby in het kader van MIRT. De komende maanden wordt in afstemming met de provincie, andere partijen en de raad - door het college het bod uitgewerkt en aan de raad voorgelegd. Dit bod betreft de zogenaamde verstedelijkingsopgave van maximaal 200 hectare en betreft meer dan alleen woningbouw. Deze opgave kan breed worden gezien zowel naar aard als naar gebied. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan infrastructuur, recreatie, bedrijventerreinen, woningbouw en natuur. Hierbij wordt rekening gehouden met het specifieke karakter van de Krimpenerwaard. Dit bod is vooral bedoeld voor de versterking van de kernen.
ER-DOEL	Een betere bereikbaarheid en ontsluiting van de Krimpenerwaard
SMART-DOEL	In 2022 is de reistijd vanaf de gemeentegrens van de Krimpenerwaard gedurende de spits naar de aansluiting op de A20 en de A16 ten opzichte van 2017 met 10% afgenomen
INDICATOR	Score infrastructuur en bereikbaarheid (waarstaatjegemeente.nl)
RESULTATEN & INSPANNINGEN	1. Uitvoeren van een nadere verkenning naar de haalbaarheid verbindingsweg van de Tiendweg naar de Noord in Krimpen a/d Lek 2. Uitvoeren van een nadere verkenning uitbreiding van het netwerk hoogwaardig Openbaar Vervoer en naar het realiseren van extra P&R -locaties 3. Lobby en Participatie in vervolg op de pre-verkenning. Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) om te zorgen dat de Rijksoverheid middelen beschikbaar stelt in het kader van een extra oeververbinding om de Algrabrug te ontlasten 4. Bij de concessie onderhandelingen van het OV inzetten op optimalisatie van de OV verbindingen Utrecht Centraal Centraal - Capelsebrug, het verbeteren van het doelgroepenvervoer, en het zorgen voor een goede ontsluiting van kernen en wijken door het openbaar vervoer te verbinden met andere mobiliteitsdiensten
KOSTEN	€ 240.000 incidenteel

VERANTWOORDING

Het SMART doel en/of de indicator zijn niet (eenvoudig) meetbaar en zullen in de 1e Tussenrapportage 2020 en de Kadernota 2021 worden aangepast

Ad 1.: In 2019 is verkend of een tijdelijke verbindingsweg noodzakelijk is voor de werkzaamheden aan de Grote Kruising. De Provincie Zuid Holland is als wegbeheerder van de N210 (mede) verantwoordelijk voor de doorstroming tijdens de uitvoering en toetst hiertoe de plannen van de gemeente Krimpen aan den IJssel. Voor de lange termijn bereikbaarheid is de verbindingsweg een van de bouwstenen die wordt afgewogen in het kader van het MIRT-traject.

Ad 2: De verkenning is deels uitgevoerd en deels zal zij in 2020 worden uitgevoerd. In 2019 is een nieuwe OV-aanbesteding voorbereid in de regio. Het aanvullen van de het HOV-busnetwerk en een P&R nabij Krimpen a/d Lek is onderdeel van de studies in het kader van de MIRT-verkenning respectievelijk de Korte Termijn aanpak voor de Algera-corridor.

Ad 3: Er is in 2019 een lobby gevoerd voor een extra oeververbinding. De lobby in 2019 heeft geleid tot een besluit voor een oeververbinding op Oost (Kralingen – Feijenoord) in combinatie met een verkenning naar de optimalisatie van de Algera-corridor. Voor het laatste is (incl. de korte termijn aanpak) 90 miljoen gegarandeerd door partijen – waaronder de gemeente Krimpenerwaard.

Ad 4. Deels gerealiseerd De lijn 295 van Utrecht – Capelle is inmiddels opgewaardeerd naar een regulier plusnet (15 minuten dienst).

Beleidspeerpunten

AMBITIE	17. Veiligheid Krimpenerwaard is een veilige gemeente. Wij zetten ons in om dat vooral zo te houden.
ER-DOEL	Minder onveilige verkeerssituaties
SMART-DOEL	In 2022 ervaren 50% van de inwoners zelden of nooit een onveilige verkeerssituatie in de buurt t.o.v. 42% in 2016
INDICATOR	Percentage van de inwoners dat zelden of nooit onveilige verkeerssituaties in de buurt ervaart Bron: WSJG - Burgerpeiling Nulmeting: 2016 - 42%
RESULTATEN & INSPANNINGEN	1. Lobby 60 km voor de verkeersveiligheid op de N228 bij de Provincie Zuid-Holland 2. Verbeteren verkeersveiligheid rondom de Prinses Ireneschool in Krimpen a/d Lek en de MFA De Volgelweide in Schoonhoven
KOSTEN	€ 25.000 incidenteel
VERANTWOORDING	Ad 1. Binnen het project aanpassing N228 is een ontwerp gemaakt voor een veiligere N228. Dit is gebeurd in een proces samen met omwonenden en andere stakeholders. Het ontwerp gaat uit van 60 km per uur. De lobby is daarmee een succes. Ad 2: Deels gerealiseerd. De verbeteringen op het gebied van verkeersveiligheid rond de Prinses Ireneschool in Krimpen aan de Lek zijn afgerond. Voor de MFA in Schoonhoven is een inrichtingsplan gereed.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage 1.

Verbonden Partijen

- Bureau Openbare Verlichting
- Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)
- Veerdienst Schoonhoven

Financieel overzicht

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten (x € 1.000)

-/- is nadeel / lasten

	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
210 Verkeer en vervoer	-9.305	-9.415	-9.432	-9.696	-264
220 Parkeren	-65	-124	0	-2	-2
230 Recreatieve havens	-1	-119	-106	-104	2
240 Economische havens en waterwegen	-74	-135	-106	-112	-5
250 Openbaar vervoer	-441	-240	-240	-289	-49
Totaal lasten	-9.886	-10.033	-9.885	-10.203	-318
210 Verkeer en vervoer	496	239	285	448	163
220 Parkeren	14	13	0	6	6
230 Recreatieve havens	2	2	2	2	0
240 Economische havens en waterwegen	48	113	92	86	-6
250 Openbaar vervoer	257	200	200	262	63
Totaal baten	818	566	578	804	226
Saldo van baten en lasten	-9.068	-9.467	-9.306	-9.399	-92
Storting in reserves	0	0	-160	-160	0
Onttrekking aan reserves	0	157	297	297	0
Mutatie reserves (taakveld 010)	0	157	137	137	0
Geraamd resultaat	-9.068	-9.310	-9.170	-9.262	-92

Mutaties lasten x € 1.000

Saldo

210 Verkeer en vervoer -264

De gemeente Krimpenerwaard heeft als opdrachtgever gefungeerd (ook namens de Provincie en de gemeente Krimpen aan den IJssel) voor het opstellen van het Gebiedsbod, waardoor er voor € 70.000 zowel bij de lasten als de kosten zijn opgevoerd. Daarnaast is er 2019 substantieel meer afval aangeboden in de openbare afvalbakken en ook de veegmachines hebben meer opgehaald. Dit levert een extra last op van € 50.000. In 2020 volgt een nadere analyse. Door hogere beheerkosten van Bureau-OVL, een toename van kabelstoringen en een inhaalslag op het onderhoud zijn de kosten van openbare verlichting incidenteel toegenomen met € 50.000. Tot slot is op de post "schadeherstel" ca € 45.000 extra kosten gemaakt als gevolg van het schoonmaken van o.a. een olie-lek vanuit ons materieel.

Mutaties baten x € 1.000	Saldo
210 Verkeer en vervoer	163
De bijdragen van de provincie en gemeente Krimpen aan den IJssel, samen € 70.000 voor het Gebiedsbod zijn hier onderdeel van. Verder wordt het saldo verklaard door € 55.000 aan hogere legesopbrengsten kabels en leidingen en vergoedingen straatwerk. Voor het schadeherstel door een olie-lek is een vergoeding ontvangen van € 30.000. Verder er zijn meer werkzaamheden door externe partijen in de openbare ruimte gedaan.	
250 Openbaar vervoer	63
Zowel de inkomsten als de uitgaven voor de bijdrage aan de veerdiensten vanuit de gemeente Molenlanden waren in 2019 niet geraamd.	

Kredieten x (€1.000)

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0008 Raadhuisplein	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	3.288	3.264	24
I0026 OV vervangen buitengebied	nee	Project loopt door in 2020	254	196	58
I0028 IBOR	ja	Project is afgerond en kan worden afgesloten. Dit krediet uit de voormalige gemeente Ouderkerk bestond uit diverse deelprojecten. Gedurende de uitvoering heeft bijstelling van het krediet plaatsgevonden, welke door een efficiëntere werkwijze achteraf niet volledig benodigd zijn geweest.	14.338	13.600	738
I0038 Bilderdijkstraat /-hof	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	1.259	1.213	46
I0050 Duurzaam veilig Lekdijk	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	63	35	28
I0067 Civiele kunstwerken Stolwijk	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	236	252	-16
I0068 Reconstructie Bredeweg/Bergvliet Zuid	ja	Krediet kan worden afgesloten. De laatste fase van dit project gaat onderdeel uitmaken van de 2e fase uitvoering project Agterpoort. De benodigde middelen hiervoor worden aangevraagd bij de uitvoering van het MJOP 2022.	942	609	333
I0075 Centrum Stolwijk	nee	Project loopt door in 2020	1.530	1.445	85
I0078 Groenhove & Kerspelpad Stolwijk	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	460	445	14
I0080 Renovatie centrum Haastrecht	ja	Krediet is afkomstig uit de voormalige gemeente Vlist en kan worden afgesloten. Project Centrum Haastrecht is opnieuw opgenomen en gevoteerd in het investeringsprogramma uit de begroting welke uitgevoerd wordt projectenboek 2020-2021	1.077	398	680
I0081 Beleidsplan civiele kunstwerken	nee	Project loopt door in 2020	15	5	10
I0083 Beheerplan openbare verlichting	nee	Project loopt door in 2020	81	55	26
I0127 Asfalteren Bonrepas, Slangeweg e.o.	nee	Nog steeds in afwachting van de dijkversterking van het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden. Het asfalteren zal aansluitend hierop moeten worden uitgevoerd.	477	17	460
I0136 Dijklaan zuid (wegen)	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	155	157	-2

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0150 Oosterhoef / Bomenbuurt	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten. Gedurende de uitvoering heeft bijstelling van het krediet plaatsgevonden, welke door een efficiëntere werkwijze achteraf niet volledig benodigd zijn geweest.	1.300	1.182	118
I0172 Rotonde N210-Nieuwe Wetering	nee	Het project loopt door en wordt in het 1e kwartaal 2020 opgeleverd.	1.250	493	757
I0192 Rotonde Stolwijk	nee	De provincie is bezig met een tracéstudie De consequenties daarvan zijn nu nog niet te bepalen.	1.500	45	1.455
I0195 Herinrichting Boerhaavelaan	nee	Het project wordt naar verwachting medio 2020 afgerond.	1.463	1.454	9
I0199 Reconstructie bedrijventerrein Wetering BAB	nee	Project loopt door in 2020. Het bedrijventerrein wordt op een aantal onderdelen nog bijgesteld.	2.982	2.577	405
I0311 Van Leeuwenhoekstraat Madame Curiehof.	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	1.394	1.353	41
I0319 Masterplan Buiten de Veerpoort Fase 1	ja	Werkzaamheden voor fase 1 zijn afgerond.	1.358	1.502	-144
I0319 Masterplan Buiten de Veerpoort Fase 2	nee	Project loopt door in 2020.	1.591	950	641
I0325 Renovatie kademuren Oude Haven	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	3.786	3.723	63
I0373 Vervangen fiets- en voetbruggen	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	93	93	0
I0400 Ontwikkeling terrein Bakwetering ter hoogte van wooncomplex Geerestein OUD	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten. In de afgelopen jaren zijn er omtrent de bakwetering geen activiteiten en ook geen kosten geweest. Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	150	91	59
I0412 Openbare verlichting 2015	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	212	42	170
I0421 Dorpshart Krimpen ad Lek	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten met een voordelig saldo als gevolg van een provinciale subsidie van € 223.000 en een efficiëntie binnen de uitvoering.	966	589	377

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldo
I0424 Planmatig onderhoud OV Vlist	nee	Project loopt door in 2020	25	4	21
I0428 Vlisteweg Schoonhoven	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	829	792	37
I0435 Verlengen Veerstoep BAB	ja	Project is afgerond in verband met project herinrichting Veerstoep BAB (I0552) en kan afgesloten worden.	9	9	0
I0448 Groot onderhoud asfaltwegen	nee	Project loopt door in 2020 voor uitvoering.	31	3	28
I0449 Vervangen civiele kunstwerken 2017	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	17	15	2
I0450 OV Vervang niet toegestane armaturen	nee	Project loopt door in 2020 voor uitvoering.	250	10	240
I0451 Opstellen nieuwe wegenlegger	nee	Project loopt door in 2020. In november 2019 is het concept wegenlegger door het College vastgesteld. De wegenlegger geeft juridische duidelijkheid over de openbaarheid van de weg en de onderhoudsplichtig.	100	30	70
I0453 Beheerplan kunstwerken 2017	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten..	120	122	-2
I0460 Openbare verlichtingskasten	nee	Project loopt door in 2020	225	166	59
I0461 Voorbereidingskosten projecten IBOR (IBOR projectenboek 2)	nee	Vorbereidingskosten maken onderdeel uit van IBOR projectenboek 2020-2021	259	0	259
I0467 Reconstructie Hoofdstraat KR	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	130	130	0
I0470 Schoolstraat (IBOR projectenboek 1)	nee	Project loopt door in 2020	1.374	608	766
I0471 Agterpoort (IBOR projectenboek 1)	nee	Project loopt door in 2020.	3.838	217	3.621
I0472 Steinsedijk	ja	Project is on hold gezet. Gevoterd krediet kan worden afgesloten. Bij toekomstige uitvoering volgt kredietaanvraag.	693	30	663
I0473 Lorentzweg (IBOR projectenboek 1)	nee	Project loopt door voor uitvoering in 2020.	2.593	482	2.111
I0475 Middelgroot onderhoud wegen	nee	Project is deels uitgevoerd. Een aantal onderdelen lopen qua uitvoering door in 2020.	400	237	163
I0519 Middelgroot onderhoud kunstwerken	nee	Project is deels uitgevoerd. Een aantal onderdelen lopen qua uitvoering door in 2020.	224	131	92
I0522 Koninginneweg - Riolering	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	277	260	17

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0536 Poorthuisstraat / Voorgracht (IBOR projectenboek 1)	nee	Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart in 2019. Project wordt in 2020 uitgevoerd en loopt door tot in 2021.	1.638	103	1.535
I0537 De Elzen e.o. (IBOR projectenboek 1)	nee	Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart in 2019. Project wordt in 2020 uitgevoerd en loopt door tot in 2021.	2.021	128	1.893
I0538 Dreef & Westeinde (IBOR projectenboek 1)	nee	Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart in 2019. Project wordt in 2020 uitgevoerd en loopt door tot in 2021.	2.008	76	1.932
I0539 Rembrandtstraat (IBOR projectenboek 2)	nee	Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart in 2019. Project wordt in 2020 uitgevoerd en loopt door tot in 2021.	1.537	81	1.455
I0541 Weidestraat (IBOR projectenboek 2)	nee	Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart in 2019. Project wordt in 2020 uitgevoerd en loopt door tot in 2021.	721	78	643
I0544 Beschoeiing oostzijde Vlist	nee	Project komt in 2020 voor uitvoering.	400	0	400
I0545 Renovatie bediening brug Haastrecht	nee	Project loopt door in 2020	120	80	40
I0547 Gladheidsbestrijdings materieel '19	ja	In de begroting 2020 is tevens € 42.000 voor de vervanging van een zoutstrooier begroot, maar vanwege de vervanging van het wagenpark zijn beide in 2019 aangeschaft. Het gevoteerde bedrag in de begroting 2020 vervalt hiermee.	42	98	-56
I0551 Verkeersveiligheid	nee	Project loopt door i.v.m. samenloop uitbreiding MFA	90	29	61
I0552 Herinrichting Veerstoep BAB	nee	Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart in 2019 en lopen door in 2020. Aanbesteding en uitvoering project in najaar 2020.	1.073	118	955
I0570 Leeghwaterstraat e.o. (IBOR projectenboek 2)	nee	Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart in 2019.	256	0	256
I0571 Linnaeushof (IBOR projectenboek 2)	nee	Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart in 2019.	34	13	21
I0572 Wielewaal & Klaver (IBOR projectenboek 2)	nee	Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart in 2019.	57	45	12
I0573 Wilhelminastraat (IBOR projectenboek 2)	nee	Vorbereidende werkzaamheden zijn opgestart in 2019.	107	11	96

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0575 Ponton Lekkerkerk	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	40	41	-1
I0580 Centrum ontwikkeling Badhuisstraat BAB	ja	Project is afgerond en het krediet kan worden afgesloten.	125	113	12

3. Economie

Inhoud programma

Met dit programma stimuleert de gemeente het ondernemers- en vestigingsklimaat. In dit programma zijn middelen opgenomen voor de dienstverlening aan ondernemers, (samenwerkings-)projecten van arbeidsmarkt en onderwijs, de herstructurering van bedrijfslocaties, investeringen in winkelgebieden, het stimuleren van snel internet en de transitie naar een toekomstbestendige landbouw. In dit programma staan ook activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente. Dit doen we samen met ondernemers, organisaties, provincie en andere gemeenten.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	2.3 Behoeftte aan vakbekwaam personeel Wij zetten samen met het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen in op aansluiting van onderwijs op (lokale) arbeidsmarkt.
ER-DOEL	Betere aansluiting van onderwijs op de behoefte van de (lokale) arbeidsmarkt
SMART-DOEL	In 2022 zijn er in de maaksector ten opzichte van de landelijke trend 10% minder onervulbare vacatures
INDICATOR	.
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Continueren project Leerwerkbedrijf Twee nieuwe initiatieven (bijv. in zorg en techniek) ter bevordering van een toekomstbestendig onderwijsaanbod
KOSTEN	Geen additionele kosten
VERANTWOORDING	Het project Leerwerkbedrijf is gecontinueerd en uitgebreid. In 2019 zijn de volgende initiatieven voor het onderwijsaanbod gerealiseerd: - Voorbereiding uitbreiding MBO -2 variant Techniek - Opstartfase MBO 2 variant in sector Transport en Logistiek. - Uitbreiding van de sector Zorg naar een regionaal programma door samenwerking met het Regioproject Perspectief Op Werk Met deze resultaten is het doel een grote stap dichterbij gekomen.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	3.1 Datagedreven samenleving, snel internet Wij gaan voor snel internet voor inwoners en bedrijven, minimaal 100 Mbit/s. Wij gaan voor een 8 qua tevredenheid van onze inwoners over de (digitale) dienstverlening. Gebruiksvriendelijkheid is daarbij een belangrijk uitgangspunt.
ER-DOEL	Betere beschikbaarheid van snel internet in 2021 voor buitengebied én kernen
SMART-DOEL	In 2022 heeft 100 % van de adressen de keuze om aan te sluiten op een netwerk dat toegang biedt tot 100 Mbit/s
INDICATOR	Percentage adressen dat de keuze heeft om aangesloten te worden op een netwerk dat toegang biedt tot 100 Mbit/s Bron: Monitor vaste internetverbindingen Ministerie van Economische Zaken en Klimaat Nulmeting: Geen
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Vergunningverlening en monitoren uitvoering convenant door marktpartijen
KOSTEN	€ 20.000 incidenteel
VERANTWOORDING	De inspanning is deels gerealiseerd. De marktpartij is gestart met de aanleg van glasvezel in het buitengebied. Dit verloopt volgens planning. Per deelgebied vindt afstemming plaats over vergunningverlening en uitvoering. Het gereserveerde budget voor onderzoekskosten/externe expertise hebben we niet aan hoeven te spreken. Met het uitvoeren van deze inspanningen is de beschikbaarheid van snel internet in het buitengebied een grote stap dichterbij gekomen. De doelstelling blijft gehandhaafd. Alleen voor het buitengebied bij Lekkerkerk en Krimpen aan de Lek moet nog worden gezocht naar een geschikte marktpartij.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	9. Economie en recreatie Wij zetten samen met de ondernemers in op het behoud van een vitale economie en op een verbetering van het ondernemingsklimaat (panorama). Hierbij denken we aan het samen optrekken met ondernemers om leegstand van winkels en bedrijfspanden tegen te gaan, uitbreiding van bedrijven mogelijk te maken, samen met de retailers de retailvisie nader uit te werken en adaptieve landbouw te stimuleren. Ook willen wij de recreatieve sector uitbreiden. Wij stimuleren en omarmen nieuwe initiatieven, mits e.e.a. landschappelijk goed kan worden ingepast.	
ER-DOEL	Meer recreanten en toeristen aantrekken om de inkomsten uit recreatie en toerisme te vergroten	Meer aandacht voor versterken ondernemersklimaat door o.a. sneller schakelen t.a.v. ondernemersinitiatieven en faciliteren samenwerking tussen ondernemers
SMART-DOEL	In 2022 is de economische toegevoegde waarde van de sector R&T ten opzichte van 2017 met 15% toegenomen. (eigen onderzoek)	-
INDICATOR	Toegevoegde waarde (in euro's) recreatie en toerisme	1. Regionale bedrijvenstrategie is vastgesteld en wordt uitgewerkt in een lokale strategie 2. Lokale detailhandelsvisie vastgesteld Bron: eigen data Nulmeting: Geen - Kwalitatieve doelstelling
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Uitvoeren gebiedsmarketingplan i.s.m. lokale partners Stimuleren nieuwe vormen van verblijfsrecreatie Onderzoek naar meer intensief recreatiepark	1. Uitwerken regionale bedrijventerrein-strategie 2. Uitwerken regionale detailhandelsvisie
KOSTEN	€ 33.000 structureel	€ 40.000 incidenteel

VERANTWOORDING

De inspanningen zijn deels gerealiseerd. Stichting Krimpenerwaard Marketing en Promotie heeft in het kader van het gebiedsmarketingplan een nieuwe gebiedshuisstijl en portal ontwikkeld voor de Krimpenerwaard. Om de effecten van de gebiedsmarketing te meten is een 1-meting voorbereid. Daarnaast is een onderzoek gestart naar (meer) overnachtingsmogelijkheden.

De inspanningen zijn deels gerealiseerd.

- De lokale bedrijventerrein strategie was vertraagd, omdat de regionale bedrijventerrein strategie Midden Holland nog niet was vastgesteld in 2019.
- De raad heeft in december 2019 de detailhandelvisie Krimpenerwaard vastgesteld.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage 1.

Verbonden Partijen

- N.v.t.

Financieel overzicht

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten (x € 1.000) -/- is nadeel / lasten	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
310 Economische ontwikkeling	-309	-220	-361	-328	33
330 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-159	-43	-37	-58	-21
340 Economische promotie	-1.024	-1.249	-1.887	-1.773	114
Totaal lasten	-1.492	-1.512	-2.284	-2.159	126
310 Economische ontwikkeling	26	0	0	9	9
330 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	113	107	159	147	-11
340 Economische promotie	330	264	784	513	-271
Totaal baten	469	371	943	669	-274
Saldo van baten en lasten	-1.023	-1.141	-1.341	-1.489	-148
Storting in reserves	0	0	-300	-300	0
Onttrekking aan reserves	0	1.000	1.174	1.384	211
Mutatie reserves (taakveld 010)	0	1.000	874	1.084	211
Geraamd resultaat	-1.023	-141	-468	-405	63

Mutaties lasten x € 1.000	Saldo
340 Economisch promotie	114
De lagere lasten worden veroorzaakt doordat er minder projecten zijn uitgevoerd door de Stichting Krimpenerwaard Marketing en Promotie. Tijdens de thema-avond gebiedspromotie van 8 oktober 2019 is het programma van de stichting besproken.	

Mutaties baten x € 1.000	Saldo
340 Economische promotie	-271
Het nadelige saldo wordt veroorzaakt doordat de subsidie vanuit de Regiodeal Bodemdaling Groene Hart niet in 2019 is ontvangen, maar in 2020. In de eerste tussenrapportage 2020 wordt deze mutatie verwerkt.	

Mutaties reserves x € 1.000	Saldo
Onttrekking aan reserves	211
Het voordelige saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere onttrekking uit de reserve. Dit is toegelicht aan de lastenkant. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.	

Kredieten x (€1.000)

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0340 Beheerplan natuurgebied veenweiden	nee	Bodemzaak bestemmingsplan Raad van State wordt behandeld 2e kwartaal 2020.	120	193	-73
I0524 Proeftuin Krimpenerwaard	nee	Proeftuin is in uitvoering en loopt door tot en met 2021.	2.940	2.250	690

4. Onderwijs

Inhoud programma

In dit programma legt de gemeente Krimpenerwaard de basis voor het beleid om kinderen en jongeren gezond en veilig te laten (op)groeien in een stimulerende omgeving, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen. De gemeente is verantwoordelijk voor de voor- en vroegschoolse educatie, openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting, onderwijsbeleid waaronder ook de afstemming van het passend onderwijs en leerlingvoorzieningen.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	1.2 Bredere oriëntatie op voorzieningen dan de kern Wij streven naar behoud van de bestaande voorzieningen op basis van realisme en maatschappelijke meerwaarde. Wij zetten in op de toegankelijkheid van voorzieningen. Voorzieningen in de kern, elders in de gemeente en buiten de gemeentegrenzen. Dat betekent dat niet overal alles beschikbaar hoeft te zijn. Wij waarderen hierbij de identiteit van de kernen en van de gemeente.
ER-DOEL	Meer gezonde en duurzame onderwijshuisvesting
SMART-DOEL	-
INDICATOR	-
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Vastgesteld integraal onderwijshuisvestingsplan
KOSTEN	Geen additionele kosten
VERANTWOORDING	In 2019 zijn de eerste projecten opgestart om te komen tot nieuwbouw: Schoonhovens College Vlisterweg, Schoonhoven en De Ark, Kiezel & Kei, Bergambacht. Daarnaast zijn eind 2019 de voorbereidingen gestart voor Kromme Draai, Ammerstol en De Krullebaar, Schoonhoven. Met de voorbereiding c.q. start van bovenstaande projecten komt de realisatie van meer gezonde en duurzame huisvesting dichterbij. Het SMART doel en/of de indicator zijn niet vermeld en zullen in de 1e Tussentijdserapportage 2020 en de Kadernota 2021 worden aangepast.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen.

Verbonden Partijen

- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Financieel overzicht

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten (x € 1.000) -/- is nadeel / lasten	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
410 Openbaar basisonderwijs	-318	-357	-335	-324	11
420 Onderwijshuisvesting	-2.514	-2.893	-2.414	-2.366	48
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.018	-3.077	-3.448	-3.181	267
Totaal lasten	-5.849	-6.326	-6.197	-5.871	327
420 Onderwijshuisvesting	430	487	14	19	5
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	244	399	724	722	-1
Totaal baten	673	886	737	741	3
Saldo van baten en lasten	-5.176	-5.440	-5.460	-5.130	330
Onttrekking aan reserves	0	301	351	259	-92
Mutatie reserves (taakveld 010)	0	301	351	259	-92
Geraamd resultaat	-5.176	-5.138	-5.109	-4.871	238

Mutaties lasten x € 1.000	Saldo
420 Onderwijshuisvesting	48
Vanuit het krediet integraal huisvestingsplan (IHP) is een bedrag van € 100.000 gevoteerd ten behoeve van voorbereidingen uitvoering IHP. Doordat het opstarten van de projecten langer duurt, zijn de advies- en onderzoekskosten voor de voorbereidingen niet uitgegeven, dit schuift door naar volgend jaar en heeft geen gevolgen voor het resultaat. Daarnaast is een nadeel ontstaan van € 52.000 door hogere gebouwkosten bij multifunctionele accommodatie de Vogelweide. De gemeente participeert samen met de scholen in de Vereniging van Eigenaren (VvE), die in 2018 het MJOP heeft geactualiseerd.	
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	267
Op dit taakveld is een voordeel ontstaan door de ontvangen specifieke uitkering van het Rijk voor Onderwijsachterstandenbeleid voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Doordat de regeling een looptijd kent van 2019-2022 en het geoormerkte middelen betreft, is geanticipeerd op kostenverhogingen die voortvloeien uit nieuwe wettelijke taken in het meerjarenperspectief. De niet besteedde rijksmiddelen (€ 245.000) gaan via resultaatbestemming over naar 2020 voor verdere uitvoering. Daarnaast is een nadeel ontstaan van € 49.000 op het leerlingenvervoer. Dit is met name het gevolg van een tariefaanpassing, die de nieuwe vervoerder heeft bedongen om het contract van de failliete vervoerder over te nemen. Deze tariefstijging heeft een structureel effect en wordt in de eerste Tussentijdserapportage 2020 meegenomen.	

Mutaties reserves x € 1.000	Saldo
Onttrekking aan reserves	92
Het nadelig saldo wordt veroorzaakt door een lagere onttrekking uit de reserves. Het betreft het project planontwikkeling Integraal Huisvesting Plan. Dit is toegelicht aan de lastenkant. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.	

Kredieten x (€1.000)

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0486 Uitwerking IHP	nee	De voorbereidingen zijn gestart. De uitvoering van de diverse onderdelen loopt door tot in 2022.	1.300	27	1.273
I0566 MFA Vogelweide uitbreiding	nee	De voorbereiding is gestart, het ontwerp is gereed, de vergunning is aangevraagd en de uitvoering vindt plaats in 2020.	1.452	210	1.242

5. Sport, cultuur en recreatie

Inhoud programma

Met dit programma stimuleert de gemeente het culturele en sportieve klimaat. Dit draagt bij aan de goede gezondheid, talentontwikkeling en participatie van inwoners. Ook draagt het bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de gemeente.

In dit programma zijn de middelen opgenomen voor de taakvelden Sportbeleid en activering, Sportaccommodaties, Culturele presentatie, -productie en -participatie, Musea, Cultureel erfgoed, Media (waaronder het bibliotheekwerk), Openbaar groen en (openlucht) recreatie.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	1.2 Bredere oriëntatie op voorzieningen dan de kern Wij streven naar behoud van de bestaande voorzieningen op basis van realisme en maatschappelijke meerwaarde. Wij zetten in op de toegankelijkheid van voorzieningen. Voorzieningen in de kern, elders in de gemeente en buiten de gemeentegrenzen. Dat betekent dat niet overal alles beschikbaar hoeft te zijn. Wij waarderen hierbij de identiteit van de kernen en van de gemeente.
ER-DOEL	Optimalere balans van het sociaal-maatschappelijk voorzieningenniveau op draagvlak, draagkracht, behoefte en betaalbaarheid
SMART-DOEL	Het SMART doel wordt bepaald na input vanuit de gemeenteraad over de kaders
INDICATOR	Nader te bepalen
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Opstellen Kadernota voorzieningen
KOSTEN	€ 200.000 incidenteel € 240.000 incidenteel meerjarig
VERANTWOORDING	De inspanning is deels gerealiseerd. Ter voorbereiding op de kadernota voorzieningen is in 2019 een inventarisatie uitgevoerd. Er is in beeld gebracht wat de relatie van de gemeente is met het maatschappelijk vastgoed in onze gemeente. Daarbij is niet alleen gekeken naar eigendom, maar ook naar juridische of financiële relaties. De inventarisatie vormt de basis voor het opstellen van een Kadernota maatschappelijke voorzieningen die in 2020 en 2021 wordt ontwikkeld. Voor sportaccommodaties is het sportaccommodatieplan vastgesteld waarin beleidsuitgangspunten staan opgenomen om te komen tot samenhangend en evenwichtig sportaccommodatiebeleid. Het SMART doel en/of de indicator zijn niet vermeld. Deze worden meegenomen bij het opstellen van het beleid maatschappelijke voorzieningen.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	14. Culturele vorming Wij zetten in op meer aandacht voor de culturele vorming van iedereen en vooral van de jeugd. Kunst- en cultuurbeleid is daarbij van belang. Voor de zomer 2019 wordt het cultuurbeleid ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Vervolgens wordt de uitvoering voortvarend opgepakt.
ER-DOEL	Meer deelname aan culturele activiteiten en meer aandacht voor de gemeentelijke kunstwerken in de buitenruimte
SMART-DOEL	Het SMART DOEL wordt bepaald na vaststelling van de nota cultuurbeleid en de inventarisatie gemeentelijke kunstwerken in de buitenruimte
INDICATOR	Nader te bepalen
RESULTATEN & INSPANNINGEN	-Realisatie van Kunst- en cultuurbeleid -Evaluatie ontwikkeling Zilvermuseum
KOSTEN	€ 25.000 incidenteel
VERANTWOORDING	De inspanningen zijn deels gerealiseerd. In juli 2019 is de Kadernota Cultuur vastgesteld en is een start gemaakt met het opstellen van de Cultuurnota. De evaluatie ontwikkeling Zilvermuseum wordt in het eerste kwartaal 2020 afgerond. Het SMART doel en/of de indicator zijn niet vermeld. Deze worden meegenomen bij het opstellen van de Cultuurnota (2020).

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen.

Verbonden Partijen

- Groenalliantie
- Waterbos Bergambacht BV

Financieel overzicht

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten (x € 1.000) -/- is nadeel / lasten	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
510 Sportbeleid en activering	-1.136	-685	-844	-855	-10
520 Sportaccommodaties	-3.180	-3.558	-4.238	-4.078	160
530 Cult.presentatie,-prod. en -participatie	-561	-567	-404	-363	41
540 Musea	-271	-679	-775	-763	13
550 Cultureel erfgoed	-476	-346	-377	-410	-33
560 Media	-1.161	-1.200	-1.185	-1.195	-10
570 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-3.731	-3.532	-3.605	-3.775	-170
Totaal lasten	-10.516	-10.566	-11.429	-11.438	-10
520 Sportaccommodaties	1.038	983	1.329	1.403	74
530 Cult. presentatie,-prod. en -participatie	23	42	46	44	-2
540 Musea	0	11	3	0	-3
550 Cultureel erfgoed	22	6	6	46	40
560 Media	101	138	162	146	-16
570 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	374	191	191	317	126
Totaal baten	1.558	1.370	1.737	1.956	219
Saldo van baten en lasten	-8.958	-9.195	-9.692	-9.482	210
Storting in reserves	0	-327	-1.182	-1.182	0
Onttrekking aan reserves	0	861	1.978	1.912	-66
Mutatie reserves (taakveld 010)	0	534	796	730	-66
Geraamd resultaat	-8.958	-8.661	-8.896	-8.752	144

Mutaties lasten x € 1.000	Saldo
520 Sportaccommodaties	160
Op het taakveld Sportaccommodaties algemeen is een voordeel ontstaan van € 160.000. De personele lasten (inhuur) en de kosten ondersteuning extern voor de inventarisatie en analyse (fase 1) voor de 'Kadernota voorzieningen' zijn ruim binnen het budget gerealiseerd. De uitwerking hiervan naar beleid (fase2) vindt plaats in 2020 en 2021. De financiële middelen zijn meerjarig beschikbaar gesteld.	
570 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-170
De overschrijding van € 170.000 is een optelsom van grotere en kleinere mee- en tegenvallers. De grootste componenten hierin zijn: € 80.000 bestaande uit hogere kosten voor boominspectie, onderhoud bomen en hogere kosten groenonderhoud, vervanging beplanting en plantvakken. € 54.000 aan uitgevoerde baggerwerkzaamheden voor het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK), binnen het project middelgroot onderhoud baggeren 2017-2018. Dit bedrag is bij het Hoogheemraadschap in rekening gebracht. Tot slot een verhoging van de verzekeringspremies vanwege het vervangen van het wagenpark met duurdere (elektrische) voertuigen.	

Mutaties baten x € 1.000	Saldo
520 Sportaccommodaties	74
Het voordelige saldo betreft met name hogere huuropbrengsten.	
570 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	126
Op dit taakveld is een voordeel ontstaan van € 54.000 als gevolg van de in rekening gebrachte kosten bij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, voor de uitgevoerde werkzaamheden binnen het project middelgroot onderhoud baggeren 2017-2018. Daarnaast is een voordeel ontstaan als gevolg van hogere opbrengsten vanwege de verkoop van snippergroen ad. € 77.000 op basis van de op 6 maart 2019 door de raad vastgestelde Beleidsnota snippergroen Gemeente Krimpenerwaard.	

Mutaties reserves x € 1.000	Saldo
Onttrekking aan reserves	-66
Het nadelige saldo wordt veroorzaakt de lagere onttrekkingen aan reserves. Het betreft onderhoud tenniscomplexen en opstellen beheerplan voor zwembaden wat niet is uitgevoerd. Dit levert een voordeel op aan de lastenkant. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.	

Kredieten x (€1.000)

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I.0584 Sporthal de Meent	nee	In december 2019 is het krediet door de raad gevoteerd. Uitvoering loopt tot en met 2022.	480	0	480
I0138 Kunst op rotondes	ja	In het kader van 75 jaar vrijheid zijn de voorbereidingen getroffen om op de rotonde Berkenwoude een kunstwerk te plaatsen	51	49	2
I0142 Wandelpad Ammerstol	nee	Dit project is doorgeschoven naar 2020 vanwege personele onderbezetting.	13	0	13
I0305 Inventaris De Hofstee	nee	De uitvoering loopt conform jaarplan en wordt in 2020 opgeleverd.	27	17	10
I0320 Renovatie BP Molenweg/Tiendweg	ja	Dit project is afgerond in 2019.	525	525	0
I0322 Openbaar groen stadspark	nee	Het restant krediet is geoormerkt voor de renovatie van plantvakken in het Stadspark. De uitvoering hiervan is in februari 2020.	75	62	13
I0335 Overtuin Bisdom van Vliet	nee	De overdracht van de Overtuin naar Bisdom van Vliet vindt in 2020 plaats.	45	14	31
I0447 Middelgroot onderhoud baggeren 17-18	nee	Het project is nagenoeg afgerond. Vanwege de PFAS problematiek is vertraging ontstaan in de uitvoering.	347	293	55
I0465 Voorbereidingskrediet sportnota	nee	De uitvoering van de Sportnota loopt volgens planning door tot 2021.	145	102	43
I0468 Wandelverbinding Kwakels-Lekdijk	ja	De wandelverbinding is gerealiseerd met middelen van de Provincie. Er zijn extra kosten gemaakt vanwege vandalisme.	118	121	-3
I0488 Inrichting plantvakken KRW	ja	Het project is gerealiseerd.	350	354	-4
I0494 sportpark Tiendweg	ja	Het project is conform projectplan gerealiseerd en opgeleverd.	242	223	-17
I0495 MJOP sportvelden	ja	MJOP is opgeleverd.	55	43	12
I0500 Vervangen wagenpark	ja	Er zijn 35 milieuvriendelijke voertuigen geleverd.	2.101	2.127	-26
I0513 Middelgroot onderhoud groen	nee	In 2020 vindt het resterende onderhoud plaats.	80	17	63
I0520 Middelgroot onderhoud speeltoestellen	nee	De verwachting is afronding van dit project in 2021.	595	260	335

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0521 Middelgroot onderhoud baggeren 2019	nee	Het project is eind 2019 gestart en wordt naar verwachting medio 2020 afgerond.	104	14	90
I0523 Renovatie natuurvoetbalveld Gouderak	nee	Dit project wordt in 2020 afgerond.	114	0	114
I0543 Akoestiek sportzaal A. Plesmanstraat	ja	Het project is conform projectplan gerealiseerd en opgeleverd.	40	39	1
I0548 Maaimachine sportveld Gouderak	nee	De maaimachine wordt in 2020 aangeschaft.	20	0	20
I0550 Renovatie sportvelden	nee	Dit project wordt in 2020 afgerond.	185	55	130
I0579 Fietspad F441	nee	Het fietspad wordt in 2020/2021 aangelegd.	350	0	350
I0585 Kunstgrasveld vv Spirit	nee	Dit project wordt in 2020 uitgevoerd.	400	0	400
I0594 Verlichting vv Stolwijk	nee	In de begroting 2020 is budget gevoteerd voor de vervanging van verlichting armaturen op veld 1 van VV Stolwijk door instelbare ledverlichting conform het beheerplan. Als gevolg van klachten van omwonende, en de serieuze aard hiervan, is samen met de voetbalclub en de gemeente besloten om deze vervanging naar voren te halen. Het opgenomen budget in de begroting 2020 komt hiermee te vervallen.	0	27	-27

6. Sociaal domein

Inhoud programma

Dit programma richt zich op de vraagstukken over welzijn, welbevinden van en (inkomens-) ondersteuning aan inwoners. We versterken de zelfredzaamheid en onderlinge verbondenheid van inwoners en bieden een vangnet waar nodig.

In dit programma zijn de middelen opgenomen voor het uitvoeren van de transformatieopgave (van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'), die volgt uit de transitie van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Participatiewet.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	1.1 Behoeftte aan maatwerk / Eénduidige doelgroepen bestaan niet meer Iedereen kan en mag meedoen. Iedereen krijgt de ondersteuning die hij of zij nodig heeft. Daarbij zetten wij nog meer in op verbinding. We versterken de preventie en vroegsignalering en hebben daarbij oog voor kwetsbaarheid. Tevens willen wij bijdragen aan het welzijn en de gezondheid van onze inwoners.	
ER-DOEL	Meer inwoners participeren naar vermogen in de samenleving	Effectievere ondersteuning aan inwoners die dat nodig hebben.
SMART-DOEL	1. In 2022 scoren inwoners op tenminste 3 van de 6 indicatoren voor individueel welzijn 5% hoger dan in 2015 2. In 2022 heeft tenminste 25% van het aantal mensen met een (zeer) grote afstand tot de arbeidsmarkt (P1/P2, meetmoment september 2018) een zinvolle dagbesteding	In 2022 scoort 50% van de inwoners met een hulpvraag beter op de Zelfredzaamheidsmatrix/Gezamenlijk inschatten zorgbehoefte) dan in 2019 na het doorlopen van een ondersteuningstraject
INDICATOR	1. Score op individueel welzijn Bron: WSJG - Burgerpeiling Nulmeting: 2015 Sociaal economische status 6,68 Eigen kracht 8,42 Gezondheid - Maatschappelijke inzet 4,56 Sociale relaties 7,92 Sociaal vangnet 6,92 2. Percentage mensen dat een (zeer) grote afstand tot de arbeidsmarkt (P1 / P2) heeft met een zinvolle dagbesteding Bron: Eigen data Nulmeting: 2019 - 0%	Score op de ZRM of de GIZ na het doorlopen van het ondersteuningstraject.
RESULTATEN & INSPANNINGEN	1. Uitvoeren Transformatieopgave Sociaal Domein, waaronder project "Eén tegen eenzaamheid" 2. Start uitvoering programma "Iedereen kan meedoen, samenwerken aan een toekomstbestendig sociaal domein" en start uitvoering van de projecten programmaplan, waaronder: a. Het organiseren van de Integrale ingang voor Sociaal Domein b. Het realiseren van het project "Leren en ontwikkelen voor de toekomst"	Start uitvoering programma "Iedereen kan meedoen, samenwerken aan een toekomstbestendig sociaal domein". En start uitvoering van de projecten programmaplan, waaronder: a. Sturen op effectieve ondersteuning b. Versterken bestuurlijke netwerken / integraliteit en communicatie

KOSTEN	€ 255.000 incidenteel	€ 135.000 incidenteel en € 30.000 structureel
VERANTWOORDING	1. Met de drie welzijnsstichtingen hebben wij een convenant getekend, wat zich richt op een lokale duurzame aanpak tegen eenzaamheid. We zijn in afwachting van de Gezondheidsmonitor 2020. 2a. Preventieteam (Integrale Ingang) Onder (procesbege-)leiding van een extern adviesbureau wordt met zeven organisaties gebouwd aan de integrale ingang, specifiek op de onderwerpen aanmelden/toegang", bereikbaarheid, leeromgeving, registratie en privacy en communicatie. 2b. 'Leren en ontwikkelen voor de toekomst' Het project Kanswaard is gestart. Het effect of met deze inspanningen het doel zal worden gerealiseerd is op dit moment nog niet meetbaar.	1. Sturen op effectieve ondersteuning/2.Versterken bestuurlijke netwerken Deze inspanning heeft betrekking op de realisatie van de integrale ingang. De indicator is niet meetbaar en zal in de 1e Tussentijdserapportage 2020 worden aangepast.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	2.2 Effecten op voorzieningen en zorg Wij zetten meer in op een inclusieve samenleving.
ER-DOEL	Betere fysieke toegankelijkheid openbare ruimte, voorzieningen en winkels voor mensen met een beperking
SMART-DOEL	Nieuwe ontwikkelingen en reconstructies in de openbare ruimte worden 100% toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking
INDICATOR	Het aantal nieuwe ontwikkelingen en reconstructies in de openbare ruimte dat toegankelijk is voor mensen met een beperking
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Bij herinrichting vindt afstemming met uitvoering voor herijking Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) ten behoeve van toegankelijkheid
KOSTEN	Geen additionele kosten
VERANTWOORDING	Inspanning is gerealiseerd. Bij onderhoudsprojecten is conform de vastgestelde toegankelijkheidsnorm gehandeld. Dat houdt in dat trottoirs toegankelijk zijn gemaakt voor invaliden en mindervaliden door hoogteverschillen weg te nemen bij logische oversteekplaatsen.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	1.3 Opvang statushouders Wij zetten in op een passende opvang van asielzoekers en statushouders in onze gemeente.
ER-DOEL	Succesvoller integreren van statushouders die 2 jaar in onze gemeente wonen
SMART-DOEL	In 2022 scoort 80% van de statushouders die 2 jaar in onze gemeente woont minimaal 4 op de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) statushouders
INDICATOR	Het percentage statushouders dat 2 jaar in de Krimpenerwaard woont en minimaal 4 scoort op de zelfredzaamheidsmatrix Bron: Eigen data Nulmeting: 2018 - 76%
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Project integratie statushouders structureel voortzetten
KOSTEN	€ 219.000 structureel
VERANTWOORDING	Het project Integratie statushouders is structureel geborgd in de ambtelijke organisatie door middel van formatie en werkwijze. 76% van de statushouders die 2 jaar in de gemeente woont scoort minimaal 4 op de zelfredzaamheidsmatrix statushouders.

Beleidsspeerpunten

AMBITIE	16. Tegengaan discriminatie Wij dragen actief uit dat Krimpenerwaard een tolerante gemeente is, waar iedereen erbij hoort, waar iedereen zichzelf mag zijn en waar geen plaats is voor discriminatie! Een van de acties is het hijsen van de regenboogvlag op het stadhuis in Schoonhoven op Coming Out Day.
ER-DOEL	Meer acceptatie
SMART-DOEL	-
INDICATOR	.
RESULTATEN & INSPANNINGEN	De regenboogvlag hijsen bij Coming out day op het gemeentekantoor Schoonhoven
KOSTEN	Geen additionele kosten
VERANTWOORDING	Het hijsen van de regenboogvlag is opgenomen in de bestaande uitvoeringspraktijk.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen.

Verbonden Partijen

- Werkvoorzieningschap Promen
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Financieel overzicht

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten (x € 1.000) -/- is nadeel / lasten	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
610 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.322	-4.809	-5.055	-4.809	246
620 Wijkteams	-1.085	-670	-786	-834	-48
630 Inkomensregelingen	-13.928	-14.047	-13.678	-13.746	-68
640 Begeleide participatie	-5.606	-5.213	-4.552	-4.539	14
650 Arbeidsparticipatie	0	-1.024	-1.035	-1.047	-11
660 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.126	-1.243	-1.424	-1.488	-64
671 Maatwerkdienstverlening 18+	-6.504	-5.699	-6.854	-7.008	-154
672 Maatwerkdienstverlening 18-	-8.182	-8.597	-9.196	-10.146	-950
681 Geëscaleerde zorg 18+	-135	-631	-699	-661	38
682 Geëscaleerde zorg 18-	-4.157	-4.203	-5.123	-5.060	63
Totaal lasten	-45.045	-46.137	-48.403	-49.338	-934
610 Samenkracht en burgerparticipatie	258	563	478	590	112
630 Inkomensregelingen	9.984	10.230	9.701	9.772	71
640 Begeleide participatie	10	0	0	0	0
650 Arbeidsparticipatie	0	0	13	1	-12
660 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	13	12	0
671 Maatwerkdienstverlening 18+	1.261	343	773	1.178	405
672 Maatwerkdienstverlening 18-	96	0	0	0	0
Totaal baten	11.609	11.136	10.977	11.553	576
Saldo van baten en lasten	-33.436	-35.001	-37.426	-37.784	-358
Storting in reserves	0	0	-100	-100	0
Onttrekking aan reserves	0	754	695	701	6
Mutatie reserves (taakveld 010)	0	754	595	601	6
Geraamd resultaat	-33.436	-34.246	-36.831	-37.183	-352

Mutaties lasten x € 1.000	Saldo
610 Samenkracht en burgerparticipatie	246
Dit taakveld omvat onder andere de maatschappelijke begeleiding en participatieverklarings-trajecten voor statushouders > 18 jaar. Deze taak is uitbesteed aan Stichting Vluchtelingenwerk. Vanuit de meicirculaire 2019 is hiervoor een aanvullende decentralisatie uitkering ontvangen van € 103.000. Dit betrof een incidentele bijstelling op basis van geactualiseerde maatstaven. De uitgaven zijn echter binnen het oorspronkelijke budget gebleven, waardoor een incidenteel voordeel is ontstaan van € 103.000. Het in het collegeprogramma beschikbaar gestelde budget van € 83.000 met betrekking tot Integratie Statushouders is niet gebruikt, omdat de uitgaven op dit onderdeel volledig uit de reguliere exploitatie konden worden bekostigd. Het cliëntenbestand binnen de participatiewet is dit jaar aanzienlijk gedaald met maar liefst 7,3%. De meeste uitstroom vond hierbij plaats naar werk. Het uitkeringstekort komt door deze daling onder de 7,5% op 5,6%. Vorig jaar was het tekort nog 10,3%. Hierdoor hoefde er dit jaar geen beroep te worden gedaan op de vangnetregeling, voor een aanvullende uitkering.	

Mutaties lasten x € 1.000	Saldo
630 Inkomensregelingen	-68
Op dit taakveld is een nadeel ontstaan van € 68.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door kwijtschelding gemeentebelasting (€ 17.000) en afboeking vordering (€ 34.000). De overige € 17.000 bestaat uit diverse kleine onder- of overschrijdingen.	
660 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-64
Op dit taakveld is een nadeel ontstaan van € 64.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt bij hulpmiddelen (€ 35.000) en bouwtechnische aanpassingen (€ 28.000). Voor beiden was reeds een stijging verwacht in de gewijzigde begroting, maar deze stijging valt licht hoger uit.	
671 Maatwerkdienstverlening 18+	-154
Op dit taakveld is een nadeel ontstaan van € 156.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt bij individuele begeleiding (€ 96.000) en hulp bij huishouden (€ 74.000). Tegenover het nadeel op individuele begeleiding zijn er ook hogere opbrengsten als gevolg van de compensatieregeling vanuit de middelen die Gouda als centrumgemeente ontvangt van het Rijk voor Beschermd Wonen (zie toelichting baten). Het nadeel op hulp bij huishouden wordt veroorzaakt door een toename in het een aantal geïndiceerde uren in het tweede halfjaar als gevolg van de invoering van het abonnementstarief in 2019, dat het gebruik van deze voorziening voor cliënten toegankelijker (goedkoper) heeft gemaakt.	
672 Maatwerkdienstverlening 18-	-950
Op dit taakveld is een nadeel ontstaan van € 950.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere stijging op de zorglasten met betrekking tot maatwerkvoorzieningen in natura, met name bij de toekenningen via directe verwijzingen. Doordat directe verwijzingen vrijwel altijd achteraf worden toegekend, is er onvoldoende zicht op deze omvang bij het opstellen van prognoses, ondanks dat de historische productiegegevens wel betrokken zijn in de prognoses. De totale omvang van de zorglasten is dan ook pas bekend nadat de zorgaanbieders de productieopgaven 2019 met accountantsverklaringen indienen (met ingang van 1 april 2020).	
682 Geëscaleerde zorg 18-	63
Op dit taakveld is een voordeel ontstaan van € 63.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere stijging van de zorglasten met betrekking tot gezinshuizen, pleegzorg en logeeropvang dan was voorzien in de gewijzigde begroting. Daarentegen bevat dit taakveld hogere zorglasten met betrekking tot jeugdbescherming en jeugdreclassering dan was voorzien in de gewijzigde begroting.	

Mutaties baten x € 1.000	Saldo
610 Samenkracht en burgerparticipatie	112
Het voordelige saldo op de baten wordt voornamelijk verklaard door de huuropbrengsten van de participanten kinderopvang en kinderdagverblijf uit de multifunctionele accommodatie De Rotonde, waar in de begroting geen rekening mee gehouden is.	
630 Inkomensregelingen	71
Op dit taakveld is een voordeel ontstaan van € 71.000. Dit wordt veroorzaakt door hogere inkomsten vanuit het Rijk van € 100.000 en lagere opbrengsten debiteuren van € 30.000.	
671 Maatwerkdienstverlening 18+	405
Vanuit de middelen die Gouda als centrumgemeente ontvangt van het Rijk voor Beschermd Wonen, is een compensatieregeling vastgesteld voor de regiogemeenten. Deze regeling is bedoeld als compensatie voor het meer ambulant organiseren van zorg aan huis in plaats van dat inwoners opgevangen worden op een Beschermd Woonlocatie. In de begroting 2019 was rekening gehouden met een compensatie van € 523.000 op basis van inschattingen over het eerste halfjaar. De definitieve compensatie is € 390.000 hoger dan geraamd als gevolg van een toename in aantallen en omvang van indicaties voor Gewoon Thuis en intensieve zorg aan huis. Hiertegenover staan hogere lasten, zoals bij de lasten is aangegeven.	

Kredieten (x €1.000)

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0478 Implementatie verandering ruimt. domein	nee	In 2019 zijn stappen gezet in de voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet. Er is personeel ingehuurd, zodat de collega's zich kunnen ontwikkelen en voorbereiden op de nieuwe werkwijzen onder de Omgevingswet.	1.391	1.065	326
I0489 Project Veilig Hart	nee	Krediet is ingezet voor (herhalings-) reanimatiecursussen voor inwoners. Het restant zal in combinatie met het beschikbare exploitatiebudget 2020 worden ingezet.	100	95	5
I0532 Voorbereiding Integrale ingang SD	ja	De verdere projectuitgaven in 2019 en 2020 worden gerealiseerd vanuit het programmabudget IKM - Preventieteam (Integrale Ingang)	35	35	0
I0553 IKM kaderstellend beleid algemeen	nee	Volgens planning loopt het project door tot in 2020.	75	0	75
I0554 IKM KansWaard fase 2	nee	Volgens planning loopt het project door tot in 2020.	100	59	41
I0555 IKM Preventieteam (Integrale Ingang)	nee	Volgens planning loopt het project door tot in 2020. In 2019 is er een concept op hoofdlijnen opgeleverd voor de inrichting van het team en de werkwijze. De eerste stappen zijn gezet voor een campagne rondom het vergroten van de bereikbaarheid. Daarnaast is een teamcoördinator aangesteld die het toekomstige team gaat aansturen.	240	190	50
I0556 IKM Gezondheidsbeleid algemeen	nee	Volgens planning loopt het project door tot in 2020.	50	14	36
I0557 IKM netwerkversterking algemeen	nee	Volgens planning loopt het project door tot in 2020.	80	0	80
I0558 IKM effectieve ondersteuning alg	nee	Volgens planning loopt het project door tot in 2020.	60	0	60
I0569 Kadernota voorzieningen	nee	In afwachting van de vervolgopdracht Maatschappelijk Vastgoed is de eerste fase van inventarisatie afgesloten.	401	109	292

7. Volksgezondheid en milieu

Inhoud programma

Binnen dit programma werkt de gemeente Krimpenerwaard aan het behouden en bevorderen van een gezonde en duurzame leefomgeving.

In dit programma zijn de middelen opgenomen voor het uitvoeren van taken op het gebied van volksgezondheid, milieu, klimaatadaptatie, energietransitie, circulaire economie, biodiversiteit en dierenwelzijn.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	1.1 Behoeftte aan maatwerk / Eénduidige doelgroepen bestaan niet meer Iedereen kan en mag meedoen. Iedereen krijgt de ondersteuning die hij of zij nodig heeft. Daarbij zetten wij nog meer in op verbinding. We versterken de preventie en vroegsignalering en hebben daarbij oog voor kwetsbaarheid. Tevens willen wij bijdragen aan het welzijn en de gezondheid van onze inwoners.
ER-DOEL	Meer fysiek en mentaal gezonde inwoners
SMART-DOEL	1. In 2022 is de score op de 4 indicatoren van gezonde leefstijl met 5% verbeterd t.o.v. 2016. 2. Het aantal inwoners met een verminderde psychische gezondheid is gedaald van 50% nu naar 45% in 2022 (Gezondheidsmonitor GGD).
INDICATOR	1. Score op 4 indicatoren van gezonde leefstijl Bron: GGD Gezondheidsmonitor, Leefstijl Nulmeting: 2016 Beweegt voldoende 19 jaar en ouder: 61% Roken 19-64 jaar: 20% Overgewicht 19-64 jaar: 50% Overmatig drinken 19-64 jaar: 7% 2. Aantal inwoners met verminderde psychische gezondheid
RESULTATEN & INSPANNINGEN	-Uitvoeren Brede impuls combinatiefuncties -Opstellen en uitvoeren nota gezondheidsbeleid, waaronder alcoholpreventie jeugd -Start uitvoering programmaplan (Iedereen kan Meedoen), waaronder, extra inzet vroeg-signalering en preventie.-activiteiten; mentale weerbaarheid, welzijnsbevordering en gezond gewicht
KOSTEN	� 25.000 incidenteel � 25.000 structureel
VERANTWOORDING	- Het SMART doel en/of indicator zijn niet (eenvoudig) meetbaar en zullen in de 1� Tussenrapportage 2020 en de Kadernota 2021 worden aangepast. - Er wordt uitvoering gegeven aan het gemeentelijk sportstimuleringsbeleid vanuit onder meer de Brede Regeling Combinatiefuncties - De nota Gezondheid is voor bestuurlijke besluitvorming ingebracht. Hierin staan preventiedoelen met betrekking tot inzet op mentale weerbaarheid, welzijnsbevordering en gezond gewicht - Het programmaplan Iedereen Kan Meedoen is in 2019 gestart

Beleidspeerpunten

AMBITIE	4.1 Bodemdaling, waterveiligheid en adaptatie Krimpenerwaard moet klimaatbestendig worden en wil een bijdrage leveren aan de mondiale opgave. Wij leggen daarbij de nadruk op het tegengaan van bodemdaling, beperken van wateroverlast en hittestress.	
ER-DOEL	Minder bodemdaling	Beter klimaat adaptieve kernen
SMART-DOEL	In 2022 hebben we op 2000 extra hectares maatregelen getroffen om de bodemdaling tegen te gaan	Nieuwe ontwikkelingen en reconstructies in de openbare ruimte worden 100% klimaat adaptief ingevuld. 'Het gaat over nog niet opgestarte projecten'
INDICATOR	Aantal hectares landbouw omgezet naar natuur	Percentage groen en bomen
RESULTATEN & INSPANNINGEN	-Uitvoeren Gebiedsovereenkomst Veenweiden -Uitvoeren proeftuin Adaptieve landbouw -Uitvoeren onderzoek naar bodemdaling in het buitengebied en ondersteunen projecten	Planvorming voor klimaat adaptief inrichten openbare ruimte en 10% meer bomen/groen als onderdeel van herijking IBOR en VGRP
KOSTEN	€ 98.000 structureel	Geen additionele kosten
VERANTWOORDING	-Het SMART doel en/of indicator zijn niet (eenvoudig) meetbaar en zullen in de 1 ^e Tussenrapportage 2020 en de Kadernota 2021 worden aangepast Met verwerving en omzettingen liggen we op schema -In de Proeftuin Krimpenerwaard is een twintigtal projecten in uitvoering -Het rapport Bodemdaling Krimpenerwaard is opgeleverd -Er loopt een subsidieaanvraag voor 350 ha. onderwaterdrainage Vlist	- Het SMART doel en/of indicator zijn niet (eenvoudig) meetbaar en zullen in de 1 ^e Tussenrapportage 2020 en de Kadernota 2021 worden aangepast - Klimaatadaptieve planvorming is in gang gezet, er is een pilot gestart in Krimpen a/d Lek - Herijking vanuit integrale benadering IBOR en VGRP is gestart - Het percentage meer bomen/groen is onderdeel van het IBOR

Beleidspeerpunten

AMBITIE	5.1 Energietransitie Wij willen een bijdrage leveren aan de energietransitie en streven de volgende doelen na. - In 2021 is de CO2-uitstoot van de samenleving van Krimpenerwaard met tenminste 5% afgenomen ten opzichte van 2015, met het doel daarna de versnelling op gang te brengen; - Wij gaan voor 50% lagere CO2 uitstoot in 2030 voor de gemeentelijke organisatie en laten onderzoeken hoe dit het best kan worden gerealiseerd; - In 2021 is de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie in de gemeente Krimpenerwaard toegenomen met tenminste 0,02 PetaJoule. Op basis van de huidige technieken betekent dit ongeveer 1875 huishoudens (dit is ongeveer 8% van de huishoudens), waarvoor een zonnenveld nodig is van 5 hectare. We willen hierbij waar mogelijk gebruik maken van de nieuwste technieken, met zo min mogelijk aantasting van het landelijk karakter van Krimpenerwaard; - Wij staan geen gasboringen binnen Krimpenerwaard toe.	
ER-DOEL	Minder CO2 uitstoot	Meer duurzame energie
SMART-DOEL	1. In 2022 is de CO2 uitstoot van de samenleving van Krimpenerwaard met tenminste 15% afgenomen ten opzichte van 2015 2. In 2022 is de CO2 uitstoot voor gemeentekantoren, gemeentewerven en sporthallen 20% lager dan in 2018. Dit hebben we gerealiseerd of in besluitvorming vastgelegd	1. In 2022 is de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie in de gemeente Krimpenerwaard toegenomen met tenminste 0,02 Petajoule t.o.v. 2018 2. In 2050 is Krimpenerwaard aardgasvrij
INDICATOR	1. CO2 uitstoot in Krimpenerwaard Bron: Klimaatmonitor Nulmeting: 2015 - 553.008 ton/jaar 2. Percentage lagere CO2 uitstoot van gemeentekantoren, gemeentewerven en sporthallen Bron: Onderzoek duurzaam gebouw Nulmeting: 2018 - 100%	1. Toegenomen hoeveelheid duurzaam opgewekte energie Bron: Klimaatmonitor Nulmeting: 2018 - Klimaatmonitor nog niet beschikbaar 2. -
RESULTATEN & INSPANNINGEN	-Opstellen en uitvoeren lobbyplan -Opstellen businesscase verduurzaming gemeentekantoren, gemeentewerven en sporthallen	- Herijken en uitvoering programmaplan duurzaamheid waaronder projecten. - Vaststellen beleid voor opwekking van duurzame energie - Opstellen Transitievisie Warmte
KOSTEN	€ 50.000 incidenteel € 48.000 structureel	€ 186.000 incidenteel € 274.000 structureel

VERANTWOORDING

-Uitvoering lobbyplan is onderdeel van de regionale samenwerking rondom het regionale plan voor de energietransitie (RES), waarin de provincie Zuid-Holland direct participeert

-De resultaten van de businesscase voor de verduurzaming van gemeentekantoren zijn gedeeld met de raad

De businesscase voor gemeentewerven en sporthallen is gestart

--Het SMART doel en/of indicator zijn niet (eenvoudig) meetbaar en zullen in de 1^e Tussenrapportage 2020 en de Kadernota 2021 worden aangepast

-Het programmaplan duurzaamheid is herijkt, vastgesteld door het college en toegestuurd aan de gemeenteraad

Diverse projecten uit het programmaplan zijn in 2019 uitgevoerd of gestart

-De RES Midden-Holland is in 2019 voor een belangrijk deel uitgevoerd

- Verkenning naar opwekking van duurzame energie is uitgevoerd, het opstellen van het beleid is uitgesteld naar 2020

- Het project Transitievisie Warmte is gestart. Er is een projectplan in concept opgesteld

Beleidspeerpunten

AMBITIE	5.2 Circulaire economie Wij hebben als doel dat afval van de één, grondstof voor de ander wordt. In 2021 is de afvalscheiding van het huishoudelijk afval in de gemeente Krimpenerwaard minimaal 80%.	
ER-DOEL	Meer afvalscheiding	Meer hergebruik grondstoffen door ketenvorming
SMART-DOEL	In 2022 is de afvalscheiding van huishoudens 80%	-
INDICATOR	Percentage afvalscheiding van totaal huishoudelijk afval Bron: Factsheet Cyclus Nulmeting: 2018 - 75%	-
RESULTATEN & INSPANNINGEN	-Starten met de realisatie van het project voor goed toegankelijke milieustraat met optimale mogelijkheden voor afvalscheiding -Uitbreiden van de afvalscheiding binnen gemeentelijke organisatie naar sporthallen en gemeentewerven	Wordt in 2020 opgepakt
KOSTEN	Geen additionele kosten	Geen additionele kosten
VERANTWOORDING	-Eerste fase project milieustraat is in 2019 uitgevoerd, de tweede fase start in 2020 - Een deel is gerealiseerd bij de werven, bij de sporthallen is dit nog niet afgerond	-Het SMART doel en/of indicator zijn niet (eenvoudig) meetbaar en zullen in de 1^e Tussenrapportage 2020 en de Kadernota 2021 worden aangepast

Beleidspeerpunten

AMBITIE	15. Biodiversiteit en dierenwelzijn Wij willen een bijdrage leveren aan het behoud, of zelfs verbeteren van de biodiversiteit in Krimpenerwaard. We zoeken hierbij de samenwerking met diverse partijen, zoals de agrariërs en de natuurbeheerders in Krimpenerwaard. Wij maken ons sterk om het welzijn van de dieren in Krimpenerwaard te bevorderen en actualiseren hiertoe de dierenwelzijnsnota.	
ER-DOEL	Meer biodiversiteit	Meer aandacht voor dierenwelzijn
SMART-DOEL	-	-
INDICATOR	-	Aandacht voor dierenwelzijn Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting Nulmeting: Geen - Kwalitatieve doelstelling
RESULTATEN & INSPANNINGEN	-Onderzoek naar de quick wins voor biodiversiteit bij inrichting en beheer, waaronder kwaliteitsimpuls geven aan het openbaar groen gericht op biodiversiteit -Uitvoeren proeven proeftuinen adaptieve landbouw	Actualiseren van de dierenwelzijnsnota
KOSTEN	€ 25.000 incidenteel en € 64.000 structureel	€ 32.000 structureel
VERANTWOORDING	-Het SMART doel en indicator zijn uitgewerkt en zullen in de 1^e Tussenrapportage 2020 en de Kadernota 2021 worden aangepast -De mogelijkheden voor quick wins zijn in kaart gebracht en de eerste zijn opgestart. -Uitvoering van proeven proeftuinen start in 2020	De nota dierenwelzijn is vastgesteld.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen.

Verbonden Partijen

- Cyclus NV
- Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH)
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)
- Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)

Financieel overzicht

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten (x € 1.000) -/- is nadeel / lasten	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
710 Volksgezondheid	-2.617	-2.564	-2.412	-2.271	142
720 Riolering	-5.301	-5.560	-5.516	-5.427	89
730 Afval	-5.201	-5.166	-5.362	-5.570	-208
740 Milieubeheer	-1.897	-2.796	-2.932	-2.731	201
750 Begraafplaatsen en crematoria	-1.232	-1.088	-1.217	-1.353	-136
Totaal lasten	-16.248	-17.174	-17.440	-17.353	87
710 Volksgezondheid	251	270	67	53	-14
720 Riolering	6.592	6.504	6.644	6.707	63
730 Afval	5.693	6.171	6.178	5.513	-665
740 Milieubeheer	0	61	10	0	-10
750 Begraafplaatsen en crematoria	973	875	998	1.023	25
Totaal baten	13.509	13.881	13.897	13.295	-602
Saldo van baten en lasten	-2.740	-3.293	-3.543	-4.058	-515
Storting in reserves	0	-210	-324	-266	58
Onttrekking aan reserves	0	421	559	569	10
Mutatie reserves (taakveld 010)	0	211	235	303	68
Geraamd resultaat	-2.740	-3.082	-3.308	-3.577	-447

Mutaties lasten x € 1.000	Saldo
710 Volksgezondheid	142
Op de uitgaven CJG/gezondheid is er een voordeel van € 50.000 vanwege een niet begrote vergoeding van het RDOG voor voordeel BTW. Deze schuift door ten behoeve van compensatie van BTW. Daarnaast zijn er voordelen geboekt op onder andere huisvestingskosten van het CJG.	
720 Riolering	89
Er is een positief saldo op het onderhoud grondwatermeetnet van € 68.582. De begrote kosten voor realisatie van gemeente breed grondwatermeetnet schuiven door naar 2020 vanwege de start, later dan gepland, in 2020. Hier staat tegenover een overschrijding op het overig onderhoud en reparaties van € 75.793 onder meer vanwege (onvoorziene) kosten voor de inrichting van nieuwe bedrijfswagens en de aanschaf van materieel/materiaal.	
730 Afval	-208
Meerkosten ad € 46.500 voor onderhoud, distributie van materialen en aanvullende overeengekomen dienstverlening Cyclus buiten de DVO. De kosten voor het gebruik van het afvalbrengstation in Krimpen a/d IJssel zijn € 40.000 hoger dan begroot. Daarnaast zijn er additionele kosten ad € 68.500 voor verwerking afgekeurd Oud Papier en Karton.	
740 Milieubeheer	201
De ambitie binnen het programma duurzaamheid is in 2019 waargemaakt, zonder dat het volledige budget is aangesproken. Een deel van deze budgetten wordt overgeheveld naar 2020 voor de voortzetting van het programma Duurzaamheid.	

Mutaties lasten x € 1.000	Saldo
750 Begraafplaatsen en crematoria	-136
Er is sprake van tegenvallende kosten € 70.000 vanwege het opnieuw bestraten van toegangswegen naar twee begraafplaatsen. Voor de afkoop van het onderhoud vanuit grafrechten wordt € 58.000 in de voorziening gestort.	

Mutaties baten x € 1.000	Saldo
720 Riolering	63
Meer inkomsten (vergoedingen) vanwege (meestal) aansluiten van panden. Dit zijn communicerende vaten met de kosten die hier tegenover staan. Vergoedingen betreffen zowel aansluitingen van panden als ook afkoop van onderhoud.	
730 Afval	-665
Minder inkomsten door betere afvalscheiding door inwoners. Ook de opbrengsten voor plastic en drankenkarton (P+D) valt aanzienlijk lager uit dan begroot door achterblijvende resultaten bij het sorteren van kunststoffen en drankenkartons (P+D). Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen onderdeel afvalstoffenheffing.	

Mutaties reserves x € 1.000	Saldo
Storting in reserves	58
Het saldo wordt veroorzaakt door een hogere storting in de reserve begraafplaatsen. Het betreft de storting van de meeropbrengst afkoop graven. Dit is toegelicht aan de batenkant. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het resultaat.	

Kredieten x (€1.000)

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0033 Riolering IJsseldijk noord	nee	Het project is in voorbereiding. Het voorontwerp is gereed. De informatieavond heeft op 25 november 2019 plaatsgevonden. Binnenkort worden de benodigde zakelijke rechten afgesloten. Na deze fase kan het definitief ontwerp en het bestek worden opgesteld.	1.804	186	1.618
I0095 Begraafplaats Stolwijk	nee	Voorbereidende werkzaamheden fase 1 zijn opgestart voor herindeling gemeente Krimpenerwaard. De uitvoering fase 1 is in 2019 afgerond. Voorbereidende werkzaamheden inrichting begraafplaats Stolwijk fase 2 loopt door in 2020. Uitvoering wordt in 2020 ingepland.	1.107	935	172
I0098 Renovatie minigemalen Stolwijk en Haastrecht	nee	Project is in 2019 gestart en loopt door in 2020. Wordt in 2020 afgerond.	1.415	859	556
I0157 Vervangen persriool Ambachtsstraat	nee	Persleiding moet nog gelegd worden onder provinciale weg	162	147	14
I0166 Exploitatie overeenkomst. Bedrijven terrein Nieuwe Wetering	nee	Eindafrekening moet nog plaatsvinden met ontwikkelmaatschappij.	-200	-516	316
I0169 Project Centrum Oost	nee	Onderhoudstermijn vanuit project loopt nog door medio 2020.	964	948	16
I0379 Riolering ZWR woningen	ja	Er zijn nog 3 woningen niet opnieuw aangesloten. Omdat niet duidelijk is wanneer dit plaatsvindt wordt het krediet gesloten. Gevolg is lagere kapitaallasten. Toekomstige aansluitkosten worden betaald uit de exploitatie begroting	111	48	62
I0407 Revitaliseren winkelcent noord SCH	nee	In 2019 overeenkomst gesloten met Lidl. In 2020 start procedure en bouw en de aanleg van groen en speelvoorziening.	333	17	316
I0408 Infrastructuur moskee Schoonhoven	nee	De achterblijfslocatie wordt in het eerste kwartaal 2020 gesloopt. Het woonrijp maken van de omgeving van de nieuwe moskee El Hoeda gebeurt in de loop van het jaar 2020.	100	33	67

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0415 Renovatie begraafplaats Krimpen	nee	Planvorming van deze voormalige begraafplaats is in voorbereiding.	100	0	100
I0422 Planmatig klein onderhoud openverharding Vlist	ja	Werkzaamheden zijn gereed.	120	138	-18
I0445 Onderhoud drukriolering/gemalen SC	nee	Project wordt in het tweede kwartaal 2020 aanbesteed.	400	24	376
I0455 Vervanging riolering Kadijkselaan Bergambacht	nee	In voorbereiding, aanbesteding volgt, uitvoering in 2020.	670	64	606
I0457 Riolering Opperduit 5-11 Lekkerkerk	nee	Is aanbesteed en start in 2020	150	35	115
I0459 Vorbereidingskosten projecten riolering	nee	Doorlopende investeringsbehoefte.	288	73	215
I0463 Hugenholtzstraat / Europalaan	nee	Het contract is afgerond. Een extra opdracht wordt afgerond in het eerste kwartaal van 2020.	716	593	123
I0474 Middelgroot onderhoud riolering voorbereiding	nee	Betreft een krediet waar jaarlijks een aanvulling op wordt gedaan. Dit wordt daarna onderverdeeld naar deeln kredieten die gedurende de looptijd van het vGRP (2017-2021) worden ingezet.	2.166	338	1.828
I0496 Ophogen & herinrichten BP Krimpen	ja	Werkzaamheden zijn gereed.	180	180	0
I0497 Harm./lev. papier-karton container	nee	Dit project wordt in 2020 gestart.	600	0	600
I0511 Project ondergrondse containers	nee	De werkzaamheden zijn opgestart in 2019, afronding wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2020.	347	167	180
I0531 IJsseldijk Noord rioolput en pomp	nee	Project is in 2019 gestart en loopt door in 2020. Wordt in 2020 afgerond.	171	76	95
I0535 Aan de Dwarssloot e.o.	nee	De werkzaamheden zijn gestart. Afronding in 2020.	1.056	77	979

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inhoud programma

Dit programma richt zich op ontwikkeling en behoud van een kwalitatief hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving.

In dit programma zijn middelen opgenomen voor advisering op het gebied van wonen en de kwaliteit van de leefomgeving, het voeren van projecten en grondexploitaties, het faciliteren van ontwikkelingen van inwoners en ondernemers en het begeleiden van bestemmingsplannen en afgeven van en toetsen op omgevingsvergunningen. Door de introductie van Omgevingswet veranderen veel van de bestaande instrumenten en werkwijzen.

Beleidspeerpunten

AMBITIE	2.1 Huishoudensverdunding Wij zetten in op minimaal een gelijkblijvend inwoneraantal. Toekomstige woningbouw dient daarop gericht te zijn: met behoud van landelijk karakter en met bijzondere aandacht voor jongeren en toekomstbestendig wonen.
ER-DOEL	Vitale(re) kernen met een passend woningaanbod dat bijdraagt aan een gelijkblijvend inwoneraantal
SMART-DOEL	Tot 2022 worden per jaar 200 extra (duurzame en toekomstbestendige) woningen gebouwd
INDICATOR	Toename aantal duurzame en toekomstbestendige woningen o.b.v. de basisadministratie gebouwen. Bron: Aantal verblijfsobjecten met bouwjaar in gebruik / niet in gebruik in BAG Nulmeting: In 2015 tot 2018 zijn er jaarlijks 226 verblijfsobjecten geregistreerd op deze bouwjaar, waarvan gemiddeld 221 in gebruik.
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Stimuleren en faciliteren van marktinitiatieven voor het realiseren van 200 extra woningen per jaar door het opstellen van een "Versnellingsstrategie woningbouw"
KOSTEN	€ 100.000 incidenteel en € 144.000 structureel
VERANTWOORDING	De doelstelling is in 2019 gerealiseerd. De indicator geeft aan dat er met bouwjaar 2019 310 verblijfsobjecten geregistreerd waarvan inmiddels 214 in gebruik zijn genomen. De cijfers laten een duidelijke stijging zien in het aantal geregistreerde verblijfsobjecten ten opzichte van de nulmeting (2015 – 2018)

Beleidspeerpunten

AMBITIE	7. Verandering ruimtelijk domein Voor de implementatie van de Omgevingswet gaan wij werken volgens het onderscheidende en waar mogelijk vernieuwende VNG verandertype.	
ER-DOEL	Meer ruimte voor maatwerk en economische en maatschappelijke initiatieven van inwoners, bedrijven en instellingen in het ruimtelijk domein	Sneller, pro-actiever en meer integraal besluiten over ruimtelijke initiatieven
SMART-DOEL	In 2021 is de omgevingswet geïmplementeerd conform het VNG verandertype onderscheidend en waar mogelijk vernieuwend	In 2022 hebben we in 75% van de (beleids)ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving bedrijven inwoners en organisaties actief betrokken
INDICATOR	Implementatie omgevingswet per 2021 Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting Nulmeting: Geen - Kwalitatieve doelstelling	Percentage in de raad vastgestelde beleidsontwikkelingen in de fysieke leefomgeving waarbij inwoners, bedrijven en organisaties actief betrokken zijn Bron: Beleidsinhoudelijke toelichting Nulmeting: Geen - Kwalitatieve doelstelling
RESULTATEN & INSPANNINGEN	Herijking van het programmaplan Verandering ruimtelijk domein en uitvoering projecten van het programmaplan, waaronder: -Afronding van de omgevingsvisie -Pilot Omgevingsplan Binnenstad Schoonhoven -Omgevingsdenken	Uitvoeren programmaplan Verandering ruimtelijk domein
KOSTEN	€ 40.000 incidenteel	Geen additionele kosten

VERANTWOORDING

Het programmaplan Verandering ruimtelijk domein is herijkt, in beeld is wat klaar moet zijn voor invoering van de Omgevingswet.

De Omgevingsvisie en het Omgevingsplan Schoonhoven zijn verder uitgewerkt, nog niet afgerond.

De hier ontwikkelde werkwijze Omgevingsdenken voor het bespreken van initiatieven is door de VNG geselecteerd als best practice

Er is uitvoering gegeven aan de projecten uit het programmaplan Verandering ruimtelijk domein volgens de sporen:

- Omgevingsdenken
- Inhoudelijk & instrumenten;
- Proces en randvoorwaarden.

Relatie met verbonden partijen

Deelname in de volgende verbonden partij(en) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van de doelstellingen binnen dit programma. Voor verdere toelichting over de verbonden partijen verwijzen we u naar paragraaf F. Verbonden Partijen en bijlage.

Verbonden Partijen

- Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Financieel overzicht

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten (x € 1.000) -/- is nadeel / lasten	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
810 Ruimtelijke Ordening	-1.304	-1.331	-1.825	-2.091	-266
820 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein.)	-10.613	-11.868	-5.614	-2.942	2.671
830 Wonen en bouwen	-3.847	-4.133	-3.674	-3.445	229
Totaal lasten	-15.764	-17.332	-11.113	-8.479	2.634
810 Ruimtelijke Ordening	171	254	204	267	64
820 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein.)	11.542	11.676	6.369	3.392	-2.977
830 Wonen en bouwen	3.868	3.445	3.120	3.539	418
Totaal baten	15.581	15.375	9.692	7.198	-2.495
Saldo van baten en lasten	-183	-1.957	-1.420	-1.281	140
Storting in reserves	0	-45	-1.352	-1.397	-35
Onttrekking aan reserves	0	328	1.351	1.362	10
Mutatie reserves (taakveld 010)	0	283	-1	-26	-25
Geraamd resultaat	-183	-1.674	-1.421	-1.306	115

Mutaties lasten x € 1.000	Saldo
810 Ruimtelijke Ordening	-266
Er zijn extra kosten gemaakt ten bate van de realisatie voor Nationale Natuurnetwerk Veenweide (€ 65.000). In 2019 heeft de gemeente het bedrijfspand aan de Bergambachtstraat 3 (€ 150.000) verworven op basis van de taxaties. Het pand is inmiddels vrij van huur en staat leeg. Hierdoor zijn er geen verplichtingen meer op het gebied van (huur)ontruiming en schadevergoedingen bij herontwikkeling. De waarde is daardoor echter wel afgenomen. Dit verlies moet volgens de BBV nu direct opgenomen worden in het resultaat.	
820 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	2.671
Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.	
830 Wonen en bouwen	229
Middelen voor de versnellingsstrategie Woningbouw zijn in 2019 niet uitgegeven, focus heeft gelegen op het versnellen van bestaande projecten en nieuwe initiatieven. De versnelling is ingezet op de bestaande projecten, door aan de slag te gaan met extra projectleiders. Kosten hiervan zijn gedekt uit de bestemmingsreserve inhuur personeel. Deel van het beleid wat nodig was om de versnelling woningbouw in gang te zetten is niet aanbesteed, maar zelf geschreven met hulp van inhuur. Zo zijn de regionale agenda wonen, de uitwerking woonvisie naar de kernen en de verordening startersleningen opgesteld. Op de post "overige goederen en diensten" is er sprake van een voordeel van € 80.000, dit voordeel is opgebouwd uit lagere uitgaven (€ 40.000) en een (beoogd) voordeel door scherpere invordering achterstallige leges (€ 40.000). Een verschil € 50.000 is te verklaren door verschil in uitgaven in het kader van de uitvoering van afspraken rond het omzetten van het TBK naar IKBW. In het kader van het project opkoop woningen onder Hoogspanningsleidingen zijn € 50.000 extra kosten gemaakt voor verwerving dan geraamd, daar staan extra inkomsten tegenover.	

Mutaties baten x € 1.000	Saldo
810 Ruimtelijke Ordening	64
Het verschil is ontstaan door extra inkomsten anterieure overeenkomsten.	
820 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	-2.977
Voor een toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.	
830 Wonen en bouwen	418
In het kader van het project opkoop woningen onder Hoogspanningsleidingen (HSL) zijn er extra inkomsten ten bate van de aankoop en proceskosten € 50.000. Verder zijn er inkomsten € 40.000 gegenereerd uit de verkoop van gronden verworven via deze HSL-regeling. Daarnaast zijn er extra inkomsten uit leges door de afwikkeling van omgevings-vergunningen van € 325.000, bovenop de eerdere bijstelling van de legesopbrengsten. Laatste kwartaal van 2019 was het aantal verleende vergunningen boven verwachting.	

Kredieten x (€1.000)

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0103 Exploitatie overeenkomst Bos & Water	nee	Na 2020 kan het krediet worden afgesloten. De afronding betreft de levering van de openbare gronden en betaling van de laatste factuur.	80	32	48
I0104 Ontwikkeling Bovenkerkseweg	nee	Project loopt door in 2020.	295	140	155
I0105 Ontwikkeling Haastrecht Galgoord & Kleine Betuwe	nee	Project loopt door in 2020.	146	138	8
I0141 Samenlevingsvisie & kernbeleid	ja	Samen met alle betrokken stakeholders is hard gewerkt aan de Omgevingsvisie. De visie is in vergevorderd stadium en wordt in 2020 afgerond en elders verantwoord. Dit krediet kan worden afgesloten.	163	170	-7
I0331 Ontwikkeling Molenlaan 12 BAB	ja	Het project is afgerond. Alleen de extern gemaakte kosten zijn zichtbaar ten laste gebracht van de ontvangen inkomsten uit de anterieure overeenkomst.	0	-17	17
I0386 Verplaatsen kazerne/gem. werf Stolwijk	nee	Project loopt nog door. De Veiligheidsregio Hollands Midden komt in 1 ^e kwartaal 2020 met een update. Daarna verder schakelen voor nieuwbouw.	50	40	10
I0440 Opstellen beleid horeca buitengebied	nee	Na 2020 kan het krediet worden afgesloten. Facturering/afrekening vindt plaats in 2020.	15	14	1
I0464 Verkoop HSV woningen	nee	Het project loopt nog door tot 2023/2024 De uitkoop is nog twee jaar '20 en '21 mogelijk. Afwikkeling van het krediet is pas van toepassing in 2024, na afronding van de verplichtingen.	0	-40	40
I0484 AZS terrein Schoonhoven	nee	Project loopt door in 2020. Er komt dit in 2020 nog een bedrag bij aangezien het bestemmingsplan nu onherroepelijk is en het tweede deel van de exploitatiebijdrage nog betaald moet worden aan de gemeente.	0	12	-12
I0485 Tentweg Stolwijk	nee	Project loopt door in 2020 en 2021. Bouw is in 2019, afronding verwacht in 2021. Dit betreft een anterieure overeenkomst waarbij de inkomsten vrijvallen tegen de gemaakte kosten.	0	0	0
I0574 Uitvoering ruimtelijke ontwikkeling Gouderak	nee	Project loopt door in 2020. Voor het project is een voorkeursrecht gevestigd in 2019. Bijraming van het projectbudget volgt in de 1 ^e tussentijdse rapportage 2020.	50	54	-4

Projectnaam	Afsluiten Ja/Nee	Toelichting	Begroot	Realisatie	Saldi
I0578 Strategische grondaankopen	nee	Dit loopt door in de komende jaren.	7.500	2.476	5.024
I0582 Regionaal projectbureau RES-MH	nee	In 2019 is € 791.380 ontvangen. Dit zijn de inkomsten uit de decentralisatie uitkering van voor de RES-MH 2019-2021. De verantwoordelijkheid van het regionale projectbudget en de uitvoering RES-MH is belegd bij de stuurgroep RES-MH. De jaarschijf 2019 is vastgesteld op € 125.000. Voorgesteld wordt om conform de afspraken het restantbudget 2019 van € 66.714 te storten in de algemene reserve vrij vermogen, voor gebruik in volgende jaren.	791	55	737
I0483 Bedrijfsterrein Schoonhoven Noord	nee	Project loopt door in 2020. Door aankopen in 2019 is het project in een stroomversnelling geraakt. Dit ging gepaard met extra advieskosten. Bijraming van het projectbudget volgt in de 1^e tussentijdse rapportage 2020.	90	-110	-20

Recapitulatie van baten en lasten

Wat heeft het gekost?

Tabel baten en lasten (x € 1.000)

-/- is nadeel / lasten

	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
0 Bestuur en ondersteuning	-40.040	-24.491	-25.922	-23.174	2.748
1 Veiligheid	-4.335	-4.648	-5.018	-4.941	77
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-9.886	-10.033	-9.885	-10.203	-318
3 Economie	-1.492	-1.512	-2.284	-2.159	126
4 Onderwijs	-5.849	-6.326	-6.197	-5.871	327
5 Sport, cultuur en recreatie	-10.516	-10.566	-11.429	-11.438	-10
6 Sociaal domein	-45.045	-46.137	-48.403	-49.338	-934
7 Volksgezondheid en milieu	-16.248	-17.174	-17.440	-17.353	87
8 Volkshuisvesting (VHROSV)	-15.764	-17.332	-11.113	-8.479	2.634
Totaal lasten	-149.176	-138.218	-137.690	-132.954	4.736
0 Bestuur en ondersteuning	104.443	88.989	91.540	92.178	638
1 Veiligheid	202	174	426	625	198
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	818	566	578	804	226
3 Economie	469	371	943	669	-274
4 Onderwijs	673	886	737	741	3
5 Sport, cultuur en recreatie	1.558	1.370	1.737	1.956	219
6 Sociaal domein	11.609	11.136	10.977	11.553	576
7 Volksgezondheid en milieu	13.509	13.881	13.897	13.295	-602
8 Volkshuisvesting (VHROSV)	15.581	15.375	9.692	7.198	-2.495
Totaal baten	148.861	132.748	130.528	129.019	-1.509
Saldo van baten en lasten	-315	-5.471	-7.162	-3.935	3.227
Storting in reserves	-15.784	-910	-9.797	-10.853	-1.056
Onttrekking aan reserves	16.099	6.380	16.959	14.753	-2.206
Mutatie reserves (taakveld 010)	315	5.471	7.162	3.900	-3.262
Geraamd resultaat	0	0	0	-36	-36

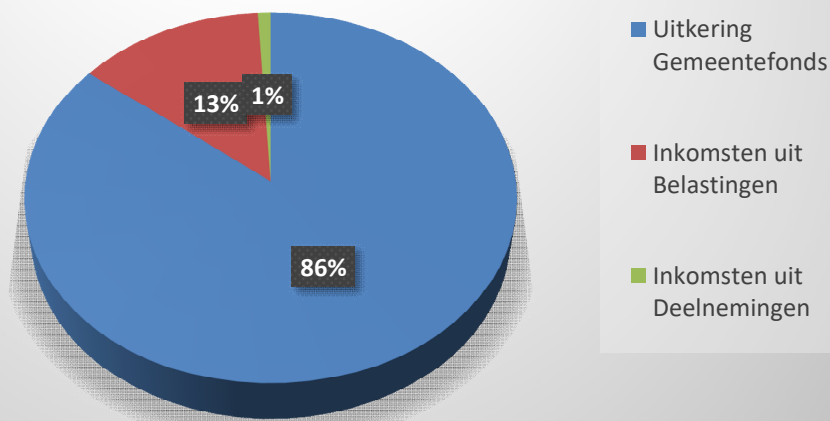
Indicatoren

Taakveld	Naam indicator - eenheid (conform Regeling beleidsindicatoren gemeenten)	Krimpener- waard	Nederland
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning - Aantal per 1.000 inwoners	1,1	2,5
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven - Aantal per 1.000 inwoners	2,5	4,8
1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) - Aantal per 1.000 inwoners	2,9	5,4
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt - Aantal per 10.000 jongeren	57	119
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen - Aantal per 1.000 inwoners	0,3	2,2
3. Economie	Func tiemenging - %	46,7%	52,8%
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven) - Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 65 jaar	151,6	145,9
4. Onderwijs	Absoluut verzuim - Aantal per 1.000 leerlingen	0,5	1,9
4. Onderwijs	Relatief verzuim - Aantal per 1.000 leerlingen	29	23
4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) - % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,3%	1,9%
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters - %	51,6%	48,7%
6. Sociaal Domein	Werkloze jongeren - % 16 t/m 22 jarigen	1%	2%
6. Sociaal Domein	Kinderen in uitkeringsgezin - % kinderen tot 18 jaar	4%	7%
6. Sociaal Domein	Lopende re-integratievoorzieningen - Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	330,3	305,2
6. Sociaal Domein	Banen - Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	593,6	774
6. Sociaal Domein	Cl iënten met een maatwerkarrangement Wmo - Aantal per 10.000 inwoners	520	610
6. Sociaal Domein	Jongeren met een delict voor de rechter - % 12 t/m 21 jarigen	1%	1%
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdhulp - % van alle jongeren tot 18 jaar	8,2%	10,0%
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdbescherming - % van alle jongeren tot 18 jaar	1,1%	1,1%
6. Sociaal Domein	Jongeren met jeugdreclassering - % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,1%	0,3%
6. Sociaal Domein	Netto arbeidsparticipatie - % van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	69,7%	67,8%
6. Sociaal Domein	Personen met een bijstandsuitkering - Aantal per 10.000 inwoners	198,1	381,7
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit - %	4,0%	geen data
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval - Kg per inwoner	111	172
8. Vhrosv	Demografische druk - %	79,3%	69,8%
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen - Aantal per 1.000 woningen	10,5	8,6
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde - x € 1.000	256	248
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden - in €	707	669
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden in €	835	739

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn de inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel kennen. De belangrijkste daarvan zijn de opbrengsten Onroerende Zaak Belasting (OZB) en de uitkering uit het Gemeentefonds. Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere opbrengsten zonder specifiek bestedingsdoel, de belangrijkste hiervan staan in onderstaand overzicht weergegeven.

Totaal overzicht algemene dekkingsmiddelen 2019

Specificatie uitkering Gemeentefonds (x €1.000)

	Rekening
	2019
Algemene uitkering	68.314
Decentralisatie uitkering	2.078
Uitkering deelfonds sociaal domein	5.399
Totaal	75.791

Specificatie inkomsten uit Belastingen (x €1.000)

	Rekening
	2019
Onroerende Zaak Belasting	11.430
Toeristenbelasting	247
Hondenbelasting	213
Totaal	11.890

Specificatie inkomsten uit Deelnemingen (x €1.000)

	Rekening
	2019
Dividend Eneco	385
Dividend Stedin	258
Dividend BNG	144
Dividend Veerdienst	24
Totaal	812

Paragrafen

A. Lokale heffingen

In deze paragraaf lichten wij het beleid met betrekking tot de gemeentelijke heffingen toe. Het BBV vraagt in deze paragraaf om per heffing een overzicht op te nemen van de taakvelden waarvan lasten in de heffing zijn meegenomen.

Algemeen

De totale werkelijke opbrengst aan belastingen en overige heffingen bedraagt in 2019 circa € 27 miljoen. In onderstaande tabel zijn de opbrengsten van de lokale heffingen weergegeven:

<i>bedragen x € 1.000</i>	begroot	werkelijk	verschil	%verschil
Onroerendezaakbelastingen (OZB)	11.349	11.430	81	0,7%
Rioolheffing	6.594	6.596	2	0,0%
Afvalstoffenheffing	5.028	4.886	-142	-2,8%
Hondenbelasting	224	213	-11	-4,9%
Toeristenbelasting	264	247	-17	-6,4%
Lijkbezorgingsrechten	964	992	28	2,9%
Leges	2.490	2.848	358	14,4%
Marktgelden	48	44	-4	-8,3%
Havengelden	80	74	-6	-7,5%
Kwijtschelding	-325	-341	-16	4,9%
	26.716	26.989	273	1,0%

Het SVHW (Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling) verzorgt de uitvoering van diverse heffingen voor de gemeente.

Kostendekkendheid

Bij diverse heffingen mogen de geraamde baten niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Bij de toe te rekenen kosten worden onder andere de kwijtschelding, de kosten van het SVHW en de kosten van toezicht meegenomen. De beleidsuren en uren van handhaving worden hierin niet meegenomen. Voor de belastingen geldt deze wettelijke eis niet. De opbrengst van de belastingen komt in de algemene middelen van de gemeente terecht.

In verband met de BBV-voorschriften kijken we ook terug naar de in de begroting berekende kostendekkendheid van de heffingen. De kostendekkendheid is berekend voor afrekening naar de reserves en voorzieningen.

Kostendekkendheid	Begroting	Werkelijk
Afvalstoffenheffing	98,2%	82,3%
Rioolheffing	96,7%	105,2%
Leges titel 1	54,3%	58,3%
Leges titel 2	88,2%	114,5%
Leges titel 3/horeca	4,5%	4,2%
Leges titel 3/evenementen	5,3%	5,0%
Leges titel 3/APV	58,4%	62,3%
Leges titel 3/kinderopvang	5,2%	5,9%
Lijkbezorgingsrechten	63,1%	59,0%
Marktgelden	91,3%	80,4%
Havengelden	34,7%	29,2%

1. Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De OZB bestaan uit een eigenarenbelasting voor woningen en een eigenarenbelasting en gebruikersbelasting voor niet-woningen. De Waardering Onroerende Zaken-waarde (WOZ-waarde) van alle onroerende zaken wordt jaarlijks vastgesteld. De hoogte van de OZB is een combinatie van de WOZ-waarde van een pand en de vastgestelde tarieven. Voor het bepalen van de tarieven wordt gebruik gemaakt van de WOZ-waarden volgens opgave van het SVHW.

De geringe afwijking van 0,7% op het totaal wordt veroorzaakt door kleine afwijkingen in de waardeontwikkeling, de toename van de aantallen (het areaal) en de in 2019 opgelegde aanslagen over eerdere jaren.

2. Rioolheffing

De rioolheffing is een heffing om het beheer en het onderhoud van het gemeentelijk rioolstelsel te bekostigen. Uitgangspunt is dat de tarieven kostendekkend zijn. De hoogte van de rioolheffing wordt bij woningen bepaald door de grootte van het huishouden (een- of meerpersoonshuishouden) en bij niet-woningen door de WOZ-waarde.

Bij de rioolheffing wordt de kostendekkendheid weer 100% door de storting naar of de onttrekking aan de equalisatievoorzieningen. Dit jaar zijn de uitgaven lager dan begroot; zoals ook toegelicht is in de tweede tussenrapportage. Dit voordeel wordt gestort in voorziening. De storting wordt betrokken bij de tariefberekening voor de komende jaren.

3. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing om het ophalen en verwerken van de huishoudelijke afvalstoffen te bekostigen. Uitgangspunt is dat de tarieven op totaalniveau kostendekkend zijn. Deze heffing bestaat uit een vast deel en een variabel deel. Voor het restafval wordt een tariefdifferentiatie (diftar) toegepast; per inworp in de ondergrondse container en per lediging van een restafvalcontainer.

De inkomsten afvalstoffenheffing zijn door de lagere aanbieding van het restafval, als gevolg van betere afvalscheiding, wederom gedaald. Het financiële gevolg van deze ambitie bedraagt circa € 142.000. Dit betekent voor veel huishoudens wel een lagere aanslag afvalstoffenheffing.

Ook de inkomsten van plastic, metaal en drankkartonnen valt in 2019 lager uit dan begroot. Dit heeft met name te maken met de grote hoeveelheden die alle gemeenten/afvalverwerkers aanbieden en de stagnerende vraag naar deze grondstoffen. Indien ons aanbod niet volledig wordt afgenomen, ontvangen wij een lagere vergoeding. Dit jaar bedraagt de lagere vergoeding € 450.000. Tevens zijn de kosten voor afvalinzameling en verwerking in 2019 verder gestegen. Uiteindelijk is de verwachting dat dit deels nog wordt weggezet maar deze inkomsten ontvangen wij eventueel pas in volgende jaren. Besloten is nu om het verlies dit jaar in te nemen omdat de inkomsten volgend jaar niet veel hoger zullen zijn. In de 2^e tussentijdsrapportage 2020 zal het effect hiervan worden weergegeven.

De tarieven waren in 2019 dus niet kostendekkend. Bij de kostendekkendheid rekenen we naast de kosten van het taakveld bijvoorbeeld ook de kosten van het SVHW, de BTW en de overhead toe. In totaal komen de kosten dan uit op € 5,93 miljoen terwijl de inkomsten ruim € 4,88 miljoen bedragen.

Het totale nadeel, door de lagere inkomsten en de hogere kosten bedraagt circa € 1.050.000. Het saldo van de equalisatievoorziening is circa € 92.000 en dus niet toereikend om het nadeel op te vangen waardoor een groot deel ten laste van de exploitatie is gebracht.

4. Hondenbelasting

De houder van een hond betaalt hondenbelasting en de opbrengst wordt gestort in de algemene middelen van de gemeente. De opbrengst is iets lager uitgevallen dan begroot.

5. Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemene belasting voor toeristen die hier overnachten tegen een vergoeding. De opbrengst is afhankelijk van het aantal overnachtingen in de gemeente, waardoor de opbrengst per jaar varieert.

De opbrengst 2019 is nog niet gerealiseerd, omdat de aanslagen pas verstuurd kunnen worden na afloop van het jaar. Het aantal overnachtingen in 2019 wordt bij de aanbieders begin 2020 opgevraagd. Daarna worden de aanslagen 2019 opgelegd. De totale inkomsten, bestaande uit de afrekening van 2018 en een stelpost opbrengst 2019, bedragen € 247.000.

6. Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor verleende diensten in verband met de begraafplaatsen.

De inkomsten voor de aankoop van een particulier graf worden gestort in de daarvoor bestemde reserve. In 2019 betrof dit ruim € 266.000; dit valt niet in het saldo van de jaarrekening. De afkoop van het onderhoud wordt gestort in de voorziening, omdat het gelden van derden zijn. Jaarlijks valt hiervan een deel vrij voor het jaarlijks onderhoud.

7. Leges

Een deel van de gemeentelijke taken wordt in de vorm van een dienst door bewoners of bedrijven individueel afgenomen, waarvoor leges worden betaald. Door de diversiteit van diensten is de legesverordening onderverdeeld in 3 titels.

Titel 1: De secretarieleges zijn iets hoger uitgevallen. Er zijn dit jaar meer reisdocumenten uitgereikt dan verwacht. Deels moeten daardoor meer rijksleges worden afgedragen. Voor het saldo van de jaarrekening heeft dit vrijwel geen consequenties.

Titel 2: De inkomsten van de omgevingsvergunningen (voorheen bouwleges) zijn hoger uitgevallen dan begroot. De economie is aangetrokken en de bouwactiviteiten trekken eveneens aan, zowel in aantal als in financiële omvang. De begroting is bij de tussenrapportage al verhoogd met € 100.000, maar uiteindelijk is het resultaat ruim € 320.000 hoger dan begroot.

Titel 3: Op de legesinkomsten van drank en horeca, evenementen en APV zijn geen grote afwijkingen geconstateerd.

8. Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats op de markt worden marktgelden geheven. De inkomsten zijn iets lager dan begroot (circa € 4.000). De kosten zijn dit jaar wel hoger dan begroot, dus de kostendeckendheid komt daardoor lager uit.

9. Havengelden

Havengelden worden geheven over vaartuigen die gebruik maken van voorzieningen in of langs de haven in Ouderkerk aan den IJssel en Schoonhoven. De uitgaven zijn iets hoger dan begroot, terwijl de inkomsten iets lager zijn dan begroot. De kostendeckendheid neemt daardoor licht af.

10. Kwijtschelding

Mensen met een minimuminkomen en zonder vermogen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van diverse lokale heffingen. Er is dit jaar iets meer kwijtschelding verleend dan was begroot. Er was rekening gehouden met een aantrekkende economie waardoor er minder kwijtschelding nodig zou zijn maar dat is nog niet zo snel gegaan als gedacht.

11. Bedrijven Investeringszone-heffingen (BIZ-heffing)

Een bedrijven investeringszone is een afgebakend gebied zoals een winkelstraat of een bedrijventerrein waarbinnen ondernemers en/of de eigenaren samen investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving. Voor de BIZ-heffing treedt de gemeente op als dienstverlener. De opbrengst wordt uitgekeerd aan de BIZ-stichtingen en is daarom niet opgenomen bij het overzicht van de totale inkomsten. Deze stichtingen zorgen voor de plannen en de uitvoering ervan. Er is een BIZ-heffing voor het centrum van Bergambacht, een BIZ-heffing voor bedrijventerrein De Wetering in Bergambacht en een BIZ-heffing voor het centrum van Schoonhoven.

Woonlasten

In een tabel is de lastendruk in de gemeente Krimpenerwaard in 2019 weergegeven, voor zowel eigenaar-gebruikers als voor huurders. Zoals gebruikelijk in woonlastenoverzichten worden hierbij de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing betrokken. Het uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden.

	Krimpenerwaard			
	<i>Koopwoning</i>		<i>Huurwoning</i>	
	<i>Meerpersoonshuishouden</i>		<i>Meerpersoonshuishouden</i>	
	2018	2019	2018	2019
OZB*	€ 316,20	€ 312,20	n.v.t.	n.v.t.
Afval**	€ 209,04	€ 230,50	€ 209,04	€ 230,50
Riool*	€ 281,55	€ 281,55	€ 281,55	€ 281,55
	€ 806,79	€ 824,25	€ 490,59	€ 512,05

* Er is uitgegaan van WOZ-waarde van € 255.000 in 2018 en een WOZ-waarde van € 265.500 in 2019.

** Er is uitgegaan van 11 ledigingen van een restafvalvak van 240 liter.

B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf gaan we in op het weerstandsvermogen en de risicobeheersing van de gemeente Krimpenerwaard. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vraagt in deze paragraaf minimaal in te gaan op een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. Deze risico-inventarisatie wordt twee keer per jaar geactualiseerd (voor de begroting en voor de jaarrekening).

Weerstandscapaciteit

Met de weerstandscapaciteit bedoelen we al die elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden. Denk hierbij aan de algemene reserve en de reserve weerstandsvermogen. De reserve weerstandsvermogen is gebaseerd op de geïnventariseerde risico's (€ 7.558.658). De gemeente Krimpenerwaard heeft ervoor gekozen om 50% van de geïdentificeerde risico's (€ 3.779.329) af te dekken door middel van de reserve weerstandsvermogen.

De algemene reserve	€ 14.954.652
De reserve weerstandsvermogen	€ 3.779.329
Totale weerstandscapaciteit	€ 18.733.981

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt weergegeven als een ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het totaal van de gekwantificeerde risico's.

De weerstandscapaciteit bedraagt € 18.733.981. De geïnventariseerde risico's bedragen € 7.558.658. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de geïnventariseerde risico's. Dit verhoudingsgetal bedraagt derhalve 2,48.

Risicomanagement

Risicomanagement kent meerdere doelstellingen. In de nota Risicomanagement, die in oktober 2016 in de raad is vastgesteld, hebben wij de volgende doelstellingen benoemd:

1. Inzicht verkrijgen in de risico's die wij als gemeente lopen. Dit zijn zowel financiële als niet-financiële risico's. Daarbij moeten beheersmaatregelen deze risico's verminderen.
2. Vergroten van het risicobewustzijn van alle medewerkers binnen de gemeente in houding en gedrag. Risicobewustzijn moet onderdeel zijn van de bedrijfscultuur.
3. Beoordelen van het benodigde weerstandsvermogen.
4. Voldoen aan wet- en regelgeving (BBV).

Bij risico's maken we een onderscheid tussen risico's die wel en risico's die niet van belang zijn voor de weerstandscapaciteit. Bepaalde risico's zijn niet van belang voor de weerstandscapaciteit als de begroting- en rekeningcyclus in orde is en we adequate beheersmaatregelen of (verlies)voorzieningen hebben getroffen. Risico's die van belang zijn voor de weerstandscapaciteit zijn bijvoorbeeld bedrijfsrisico's als grondexploitatie, de sociaaleconomische ontwikkelingen, garantieverplichtingen, schadeclaims en renterisico's.

De risico-inventarisatie is in januari en februari 2020 geactualiseerd. De uitkomsten hiervan zijn in deze paragraaf verwerkt.

Inventarisatie van de risico's

Op basis van de geïnventariseerde risico's is een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële tegenvallers. Om bij de inventarisatie een redelijke inschatting te kunnen maken van de kansen dat risico's zich voordoen en de financiële consequenties, hebben we gebruik gemaakt van bandbreedtes. Bij de opzet van de bandbreedtes is rekening gehouden met de omvang van risicovolle situaties in Krimpenerwaard, afgezet tegen de schaal waarop Krimpenerwaard opereert.

Klasse	Norm	Risico%
1	Minder of 1 keer per 10 jaar	10%
2	1 x per 5 – 10 jaar	30%
3	1 x per 2 – 5 jaar	50%
4	1 x per 1 – 2 jaar	70%
5	1 x per jaar of vaker	90%

Bij elk risico is geïnventariseerd welke beheersmaatregelen zijn getroffen die het risico verkleinen. Vervolgens is een inschatting gemaakt van het maximaal financiële risico dat resteert.

Met behulp van het percentage, behorend bij de klasse (bijvoorbeeld 10%), en het bedrag opgenomen bij "maximaal financieel gevolg restrisico" wordt het financiële gevolg voor de weerstandscapaciteit berekend. Hieronder een overzicht van de Top 10 Risico's op basis van het op deze wijze berekende financiële gevolg.

Top 10 Risico's		
1	Gebiedsovk01 - Opgave natuur	€ 3.000.000
2	SD03 - Discrepancie tussen algemene uitkering en uitgaven door open einde regeling	€ 810.000
3	RO09 - Risico agv uitvoeren projecten gebiedsontwikkeling en vastgoed	€ 500.000
4	SD10 - Risico op het niet kunnen verrekenen van voorschotten aan zorgleveranciers	€ 405.000
5	GREX01 - Exploitatierisico's	€ 402.754
6	SZ01 - De uitkeringskosten ingevolge de Participatiewet kunnen niet opgevangen worden binnen het door het rijk beschikbare budget	€ 325.000
7	SD06 - Verlaging eigen bijdrage binnen Wmo heeft een aanzuigende werking op de maatwerkvoorzieningen	€ 315.000
8	SD04 - Financiële verplichtingen tav sport en maatschappelijk voorzieningen kunnen leiden tot financiële risico's	€ 193.500
9	OW02 - Afwaardering en beheeroverdracht Steinsedijk in Haastrecht	€ 112.000
10	SD01 - Niet tijdige signalering ondersteuningsbehoefte inwoners	€ 105.000
	Overige risico's	€ 1.390.404
	Totaal	€ 7.558.658

De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de geïnventariseerde risico's bedraagt € 7.6 miljoen. Bij de Begroting 2020 was dit € 6.4 miljoen. De verhoging van het risico met € 1.2 miljoen wordt veroorzaakt door het opvoeren van de risico's onder 2 en 4. Het is onwaarschijnlijk dat alle geïnventariseerde risico's zich tegelijkertijd in volle omvang voordoen. De benodigde weerstandscapaciteit wordt daarom bepaald op 50%. Ook in deze jaarrekening is gebruik gemaakt van dit uitgangspunt. De benodigde weerstandscapaciteit komt daarmee uit op € 3.779.329.

In de nota reserves en voorzieningen is opgenomen dat wij een Algemene reserve Weerstandsvermogen hanteren waarbij de omvang wordt bepaald door de uitkomsten van de periodieke risico-inventarisatie en – analyse, gebaseerd op risicomanagementbeleid. De omvang van de algemene reserve weerstandsvermogen is gelijk aan het benodigd weerstandsvermogen. Als risico's op een andere wijze zijn afgedekt dan wordt hierin niet voorzien door middel van het weerstandsvermogen.

1 - Gebiedsovereenkomst

De gemeente heeft samen met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, de regie over de samenhangende opgaven in hun buitengebied. De gemeente treedt samen met het hoogheemraadschap op als gezamenlijk opdrachtnemer. Indien de totale kosten van het project boven € 63,6 miljoen uitstijgen dan komt de eerste vier miljoen van de overschrijding ten laste van de gemeente en het hoogheemraadschap. Dit in de verhouding 75% gemeente en 25% hoogheemraadschap. Deze verdeling is gebaseerd op de inbreng van beide partijen in de overeenkomst. Het project Gebiedsovereenkomst Veenweiden zal nog een aantal jaar doorlopen. Het gemeentelijk risico zal gedurende de realisatie van het project steeds beter en pas compleet na afronding van het project inzichtelijk zijn. Op dit moment is het nog te vroeg om het risico af te waarderen.

2 - Discrepantie tussen algemene uitkering en uitgaven Jeugdhulp en Wmo-voorzieningen

De uitgaven voor Jeugdhulp en de Wmo-voorzieningen worden jaarlijks zo reëel mogelijk begroot. Door het open einde karakter van deze voorzieningen kennen de uitgaven een vaak niet te voorzien verloop. Binnen de Jeugdhulp wordt 70% van de indicaties buiten het gemeentelijke kanaal om afgegeven door directe verwijzers als huis- en jeugdartsen.

3 - Uitvoeren projecten gebiedsontwikkeling en vastgoed

De gemeente heeft een groot aantal ruimtelijke ontwikkelingsprojecten lopen. Alle projecten hebben een grote financiële omvang en zijn meerjarig (doorlooptijd). Hierdoor zijn er dus ook risico's. Voor veel projecten gaat de gemeente een samenwerkingsovereenkomst aan met een marktpartij, in veel gevallen in de vorm van een anterieure overeenkomst. Hierdoor worden de financiële risico's grotendeels verlegd naar de marktpartij. De projecten bevinden zich in verschillende fasen, waardoor er sprake is van risicospreiding. Er is voor gekozen om niet voor elk project apart een risico uit te werken. Er is één risico uitgewerkt ten aanzien van de projecten met betrekking tot gebiedsontwikkeling en vastgoed. Hierbij is een bedrag van € 500.000 opgenomen in de benodigde weerstandscapaciteit om de mogelijke risico's uit deze projecten op te kunnen vangen.

4 - Voorschotten aan leveranciers van zorg en vervoer

Binnen het Sociaal Domein wordt aan verschillende leveranciers, soms onder landelijk druk vanuit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, voorschotten betaald om de continuïteit van de dienstverlening te kunnen waarborgen. Het risico bestaat dat betaalde voorschotten bij een faillissement van de dienstverlener niet meer kunnen worden verrekend.

5 - Grondexploitaties

In de grondexploitaties zijn er verschillende soorten risico's. Bijvoorbeeld: financieel, technisch, organisatorisch etc. Bij de jaarrekening zijn de risico's geactualiseerd. Dit heeft geleid tot een neerwaartse aanpassing van de benodigde weerstandscapaciteit. De neerwaartse aanpassing is het gevolg van het verbeterde economisch klimaat en de voortschrijding van de diverse grondexploitaties (risico's nemen af naarmate de projecten vorderen). Een gedeelte van deze risico's (€ 3,2 mln) is opgenomen in de verliesvoorziening. Opname in de verliesvoorziening vindt plaats indien het risico groter dan 50% wordt geacht en er sprake is van een verliesgevende exploitatie. Na verwerking in de risicovoorziening resteert een bedrag van € 402.754 aan risico's dat is opgenomen in de weerstandscapaciteit.

In paragraaf G – Grondbeleid wordt nader ingegaan op de grondexploitaties binnen onze gemeente en de gevormde reserves en voorzieningen.

6 – Uitvoeringskosten ingevolge de participatiewet

Bijstandsgerechtigden

Voor 2019 is er een discrepantie tussen inkomsten en uitgaven. Sinds mei 2018 neemt het cliëntenbestand van uitkeringsgerechtigden af. Met ingang van 2019 vallen we onder de uitgavedrempel om voor een vangnetuitkering in aanmerking te komen. De afwijking tussen inkomsten en uitgaven komt daarmee voor rekening van de gemeente.

7 - Verlaging eigen bijdrage binnen de Wmo

Het risico 'verlaging eigen bijdrage heeft een aanzuigende werking op de maatwerkvoorzieningen' is opgevoerd sinds de begroting 2019. Op het moment van schrijven van deze paragraaf is nog onvoldoende inzicht of een verlaging werkelijk leidt tot een stijging van de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen (en daarmee de kosten) in 2020.

8 – Verplichtingen ten aanzien van sport en maatschappelijk voorzieningen

Op basis van in het verleden gemaakte afspraken heeft de gemeente verplichtingen ten aanzien van enkele sportverenigingen en culturele instellingen.

9 – Steinsedijk

Met ingang van 1 januari 2017 is de Waterwet gewijzigd. Onderdeel van de wetswijziging is een wijziging in de normering van dijken. De Steinsedijk in Haastrecht heeft daardoor voor een groot deel de waterkerende functie verloren en is dus formeel geen dijk meer. Dit betekent dat het hele dijklichaam in beheer en onderhoud door Rijnland aan de gemeente kan worden overgedragen. Aangezien het dijklichaam in slechte staat van onderhoud verkeert, vordert de gemeente van Rijnland de kosten van herstel van het dijklichaam. Deze kosten worden begroot op € 8,4 miljoen af te schrijven in 80 jaar. Het gemiddelde risico bedraagt daardoor € 112.000. De inzet van de onderhandelingen is volledige compensatie vanuit waterschap, provincie of het rijk.

10 - Niet tijdige signalering ondersteuningsbehoeften

De kans bestaat dat niet tijdig gesignaleerd wordt dat mensen (tijdelijk) minder zelfredzaam zijn. Het gaat hierbij om alle doelgroepen binnen de samenleving. Jong en oud. Het risico bestaat eruit dat de gemeente opeens voor hoge kosten komt te staan omdat te laat kan worden ingegrepen.

Coronacrisis

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. In de tweede tussenrapportage 2020 en/of de begroting 2021 zal hier nader op worden ingegaan

Remu-claim

Bij de verkoop van de aandelen Eneco is de zogenaamde REMU-claim buiten beschouwing gelaten. Dat betekent dat de verantwoordelijkheid van deze claim blijft rusten bij de huidige aandeelhouders. De gemeente Utrecht, provincie e.a. zijn tegen de uitspraak van de rechter in hoger beroep gegaan. De uitspraak in hoger beroep wordt in september 2020 verwacht. De adviseurs van de aandeelhouderscommissie schatten de kans, dat de rechter met de stelling van de provincie, de gemeente Utrecht e.a. meegaat, zeer laag in. De inschatting van het risico voor de gemeente Krimpenerwaard is maximaal € 1.386.000 (0,566 % van € 245 miljoen). Deze claim vormt daarmee wel een mogelijk risico maar deze komt niet ten laste van het weerstandsvermogen. Als het risico zich voordoet wordt dit ten laste van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Eneco gebracht.

Kengetallen

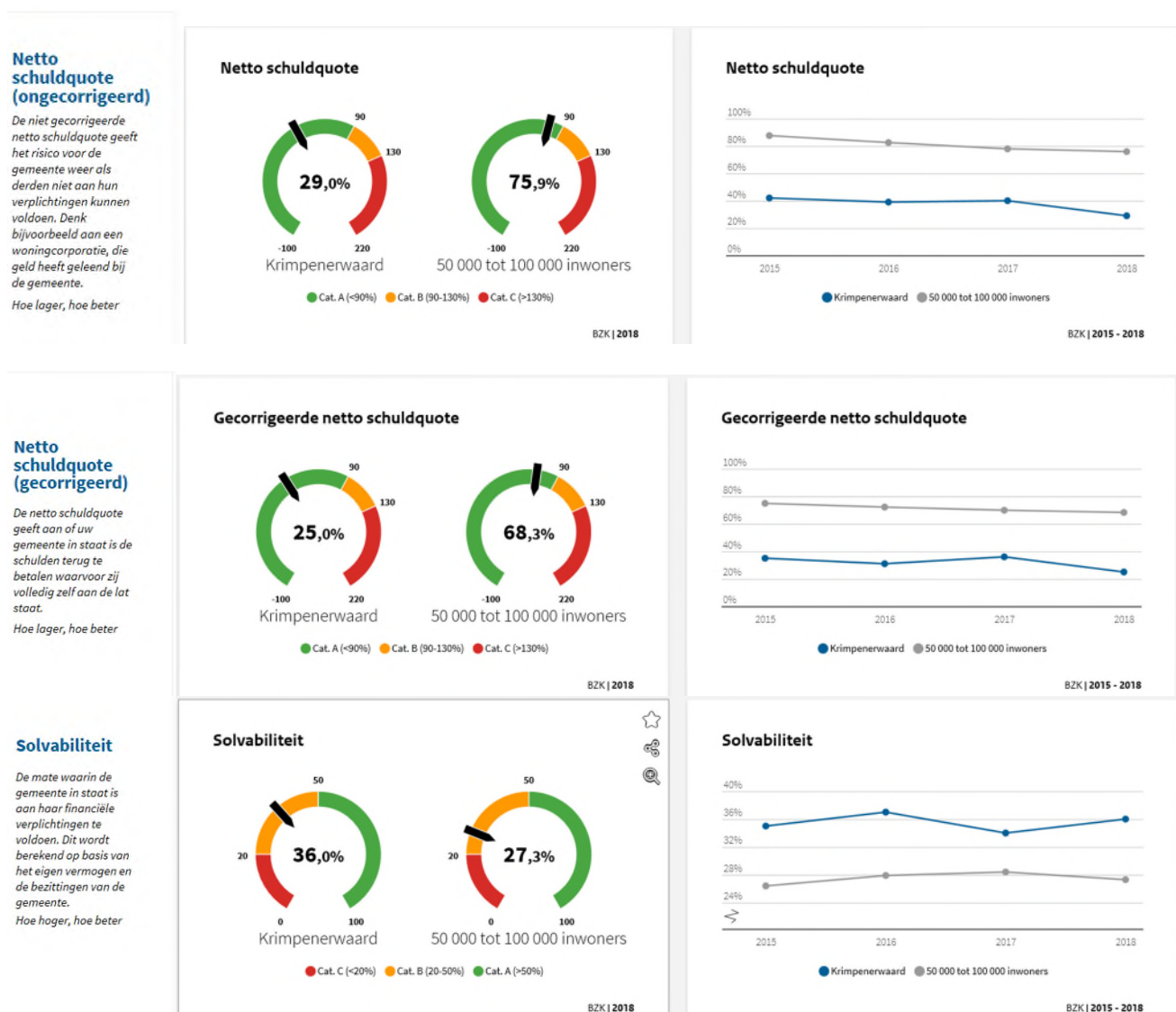
Gezien het stijgende belang van onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten, een grotere druk op doelmatigheid en een steeds meer divers wordende context (ontwikkeling van financiële producten, meer verbonden partijen, meer taken zoals bijvoorbeeld in het sociaal domein) is het belang van inzicht in de financiële positie toegenomen.

Om aan het voorgaande tegemoet te komen, schrijft het BBV een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen voor die moeten worden opgenomen in deze paragraaf. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen.

In de volgende tabel zijn de verplichte kengetallen, inclusief betreffende waarden voor onze gemeente opgenomen. Onder de tabel volgt een nadere toelichting per kengetal en wordt de link gelegd tussen waarden op de verschillende kengetallen.

Kerngetallen	rekening 2018	begroting 2019	rekening 2019
Netto schuldquote	29%	44%	34%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	25%	39%	29%
Solvabiliteitsratio	36%	32%	37%
Structurele exploitatie ruimte	2%	0%	1,8%
Grondexploitatie	5%	1%	4%
Belastingcapaciteit	108%	112%	109%

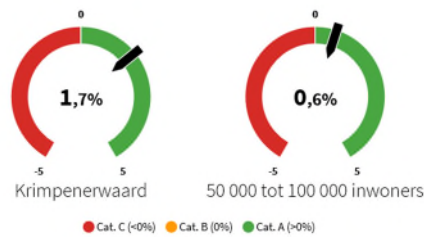
Voor de toelichting per kengetal wordt gebruik gemaakt van het dashboard Financiële kengetallen van uw gemeente van het Ministerie van Binnenlands Zaken en Koninkrijksrelaties. Daarbij worden de cijfers van de eigen gemeente geplaatst in de context met landelijke cijfers en de cijfers van de gemeentegrootte 50.000 tot 100.000 inwoners. Deze benchmark is gebaseerd op de cijfers Rekening 2018.

Structurele exploitatieruimte

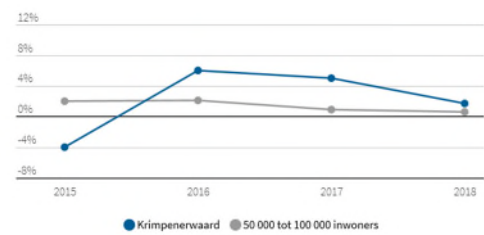
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, door de structurele baten en structurele lasten te vergelijken met de totale baten. Hoe hoger, hoe beter

Structurele exploitatieruimte

BZK | 2018

Structurele exploitatieruimte

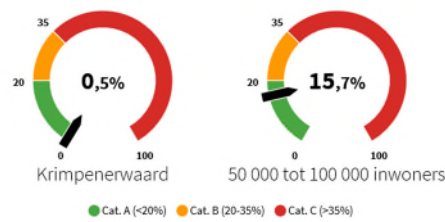

BZK | 2015 - 2018

Grondexploitatie

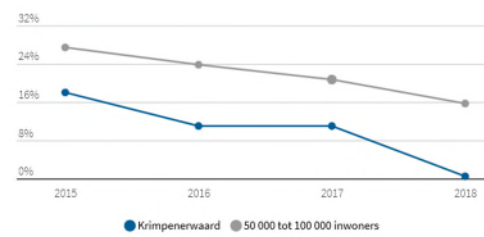
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe lager, hoe beter

Grondexploitatie

BZK | 2018

Grondexploitatie

BZK | 2015 - 2018

C. Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn bezittingen van de gemeente die gedurende een lange periode gebruikt worden om een bijdrage te leveren aan het maatschappelijke belang. Het onderhoud hiervan kost veel geld. Dit neemt dan ook een groot deel van de gemeentelijke begroting in beslag. Voor kapitaalgoederen zijn vaak langlopende investeringen vereist. Achterstanden in het onderhoud hiervan kunnen, naast kapitaalvernietiging, in het ergste geval leiden tot onveilige situaties. Het is daarom zinvol om op het gebied van het onderhoud van kapitaalgoederen effectief beleid te voeren en op deze wijze invulling te geven aan de begrippen assetmanagement en risicomangement.

In deze paragraaf is het beleidskader opgenomen waarin het kwaliteitsniveau is vastgelegd waarop de kapitaalgoederen worden onderhouden, de aantallen en de financiële middelen die nodig zijn voor het in standhouden hiervan. De financiële consequenties zijn inzichtelijk gemaakt voor de komende jaren, waarbij we opmerken dat aanbestedingsvoordelen of -nadelen, gelet op de hoogte van de investeringen, grote invloed kunnen hebben op de financiën. Dat geldt ook voor de ontwikkeling van de rente.

De kapitaalgoederen worden onderverdeeld in de volgende drie categorieën:

1. Gebouwen
2. Wegen, civiele kunstwerken, groen, water, openbare verlichting en speelvoorzieningen; samengevoegd in het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2018-2022 (IBOR)
3. Riolering

Op de pagina's hierna is per categorie het beleidskader aangegeven. Ook is van 2019 de realisatie en van 2020, 2021 en 2022 de begroting weergegeven

1. Gebouwen

Actueel beleidskader:

De gemeente beschikt over diverse, openbare en niet-openbare, gebouwen. In de begroting wordt voor deze gebouwen rekening gehouden met klein onderhoud en groot onderhoud. In het kort komt het er op neer dat er geen achterstallig onderhoud mag ontstaan. In 2017 heeft de raad het 'Beheerplan gemeentelijk vastgoedbeheer 2017-2031' vastgesteld. Dit vormt het beleidskader voor het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed voor de komende jaren.

Aantallen:

De gemeente is eigenaar van 134 gebouwen, inclusief de te verkopen gebouwen(31-12-2019).

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting:

De financiële middelen die beschikbaar zijn voor openbare gebouwen zijn gesplitst in dagelijks onderhoud (exploitatie) en een storting in een onderhoudsvoorziening. De dotaties in de voorzieningen zijn toereikend om in de planperiode het groot onderhoud uit te kunnen voeren. De kosten voor het groot onderhoud worden aan het begin van het jaar inzichtelijk gemaakt middels het uitvoeren van inspecties aan de gebouwen. Voor de brandweerkazernes geldt dat het klein dagelijks onderhoud ten laste van de Veiligheidsregio komt.

Onderdeel	2019		2020	2021	2022
	Begroot	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot
Lasten in exploitatie	312.589	575.542	570.558	570.558	570.558
Dotatie voorziening Onderhoud gebouwen	905.432	905.432	905.432	905.432	905.432
Onttrekking uit de voorziening *	832.816	1.248.398	855.820	662.352	1.523.242

**Het verschil tussen begroting en realisatie is het onderhanden werk.*

Prestaties 2019

In 2017 heeft de raad besloten om in de periode 2018-2020 31 gebouwen af te stoten. Een groot aantal gebouwen is inmiddels succesvol verkocht: begin 2020 zullen 17 verkocht zijn. Het project kan daarna conform de planning worden afgesloten. Daarbij moet opgemerkt worden dat van een aantal panden is geconstateerd dat deze om uiteenlopende redenen niet verkocht zullen worden. Te denken valt hierbij aan bijvoorbeeld ontwikkeling, onverkoopbaarheid of het niet aantrekkelijk zijn om nu in verhuurde staat te verkopen. De kosten zullen binnen het afgesproken budget blijven.

2. IBOR

Actueel beleidskader:

Op 31 oktober 2017 is het IBOR vastgesteld door de gemeenteraad. Het IBOR geeft inzicht in de kwantiteit en kwaliteit van onze arealen en de wijze waarop het beheer en onderhoud worden uitgevoerd, in relatie tot de middelen. Tegelijkertijd is het Projectenboek 2018-2019 vastgesteld, waarin de grote, integrale onderhoudsprojecten zijn aangegeven.

De openbare ruimte is continu in beweging. De verschillen in de aantallen/arealen die in het IBOR zijn opgenomen en de actuele cijfers zijn te verklaren door het feit dat de afgelopen jaren veel inspecties hebben plaatsgevonden en op basis daarvan de beheercijfers zijn geactualiseerd. De nieuwe aantallen zijn hieronder opgenomen. Het IBOR heeft een doorlooptijd van vijf jaar (tot 2022). Een actualisatie en de bijbehorende financiële consequenties worden voor de periode hierna herijkt. Deze gegevens vormen de basis voor een actualisatie van het IBOR.

Aantallen:

Onderdeel	Aantallen (31-12-2019)
Wegen in ha.	205
Civiele kunstwerken	363
Lichtpunten	12.811
Oppervlakte groen in ha.	130
Bomen	*20.923
Speeltoestellen	930
Oppervlakte water in ha.	736
Oeverlengte in km.	164
Oeverconstructies	86
Duikers	351

**Dit is exclusief het aantal nog te herplanten bomen die gekapt zijn op grond van de boomveiligheidscontroles en bomen die gekapt zijn bij herinrichtings- en reconstructieprojecten.*

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting:

De kosten voor het IBOR zijn opgenomen onder Verkeer, vervoer en waterstaat (programma 2) Sport, cultuur en recreatie (programma 5) en het programma Volksgezondheid en milieu (programma 7). De financiële middelen die beschikbaar zijn voor het IBOR zijn gesplitst in dagelijks onderhoud (exploitatie) en een storting in een onderhoudsvoorziening. De toevoeging aan de voorzieningen is toereikend om in de planperiode het groot onderhoud uit te kunnen voeren.

Onderdeel	2019		2020	2021	2022
	Begroot	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot
Lasten in exploitatie	3.029.661	3.545.273	3.275.823	3.122.559	3.122.735
Dotatie voorziening IBOR	5.003.275	5.003.275	5.003.275	5.003.275	5.003.275
Onttrekking uit de voorziening *	6.147.787	3.831.993	1.598.047	3.626.347	6.080.330

**Het verschil tussen begroting en realisatie is het onderhanden werk.*

3. Riolering

Actueel beleidskader:

Het beleidskader is gebaseerd op hetgeen is opgenomen in de Wet Milieubeheer. Daarin staat opgenomen dat een gemeente verplicht is al het afvalwater dat binnen haar grenzen vrijkomt, in te zamelen. Door de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken hebben de gemeenten ook de zorg voor het afvloeiend hemelwater en het grondwater. Deze zorgplicht is verankerd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan vGRP. In 2016 is het vGRP Krimpenerwaard 2017-2021 vastgesteld.

Door een goed beheer en onderhoud, renovatie en vervanging willen wij het rioleringssysteem zo optimaal mogelijk laten functioneren tegen de laagst mogelijke kosten.

Duurzaamheid is hierbij een kernbegrip. De riolering dient ervoor om de volksgezondheid duurzaam te beschermen, de kwaliteit van de leefomgeving op peil te houden en bodem, grondwater en oppervlaktewater duurzaam te beschermen en wateroverlast te voorkomen.

Aantallen:

Onderdeel	Aantal (31-12-2019)	Eenheid
Gemengd systeem	170	km
Droogweerafvoer (DWA)	58	km
Hemelwaterafvoer (HWA)	75	km
Drainage en duikers	19	km
Gemalen	64	st
Pompunits drukriolering	1839	st
Persleidingen	203	km
Bergingsbassins	16	st

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting:

De uitgaven voor dit onderdeel vallen in grote lijnen uiteen in investeringskosten en dagelijkse kosten. De dagelijkse kosten bestaan voor een groot gedeelte uit kapitaallasten (rente en aflossing op investeringen in het riool) en overheadkosten, omdat het rioolstelsel in eigen beheer wordt onderhouden. Deze kosten worden gedekt door de tarieven. Voor het onderdeel riolering geldt dat het hier gaat om een egalisatievoorziening. Deze voorziening wordt gebruikt om tegenvallende kosten en/of opbrengsten op te vangen.

Onderdeel	2019		2020	2021	2022
	Begroot	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot
Lasten in exploitatie	1.464.000	1.530.630	1.402.409	1.402.409	1.402.409
Dotatie voorziening Riolering	0	549.464	0	0	0
Onttrekking uit de voorziening*	1.421	0	17.539	219.821	403.261

* Voor het onderdeel riolering geldt dat het hier gaat om een egalisatievoorziening. Deze voorziening wordt gebruikt om tegenvallende kosten en/of opbrengsten op te vangen.

D. Financiering

Inleiding

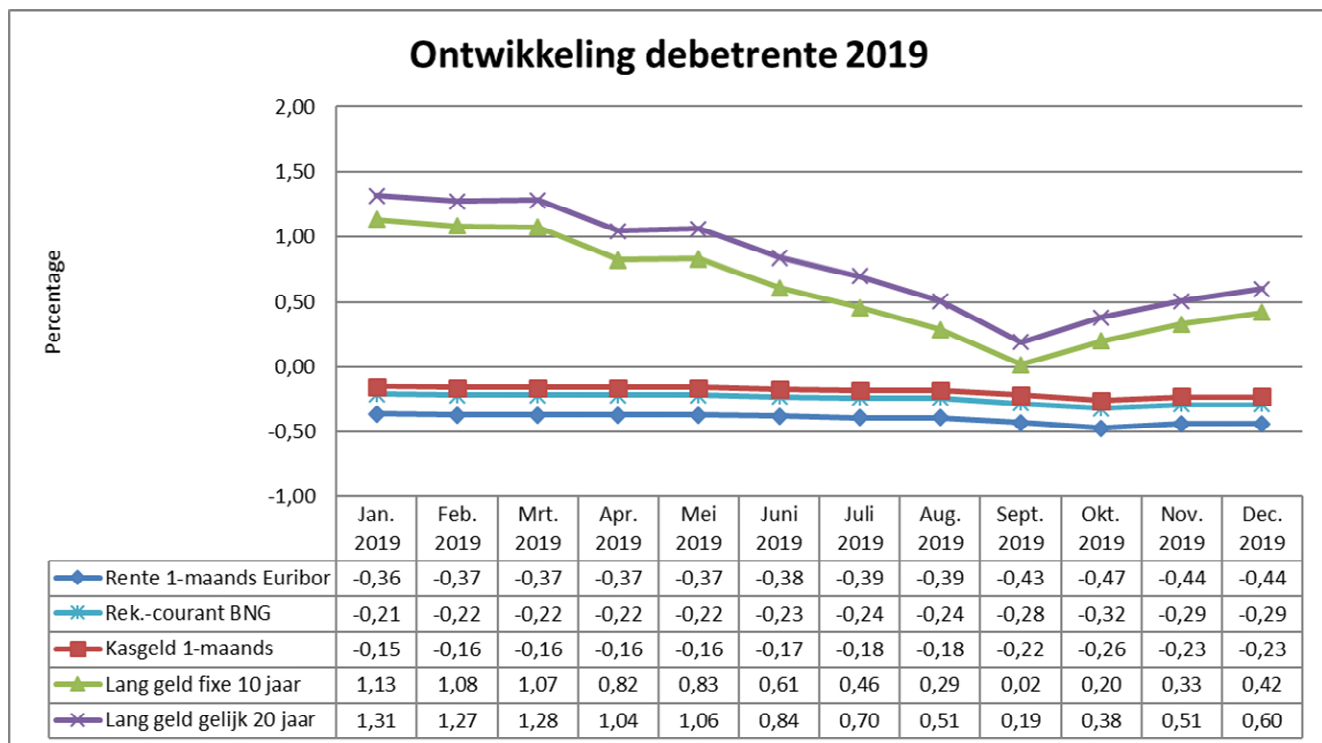
In de paragraaf financiering wordt de financieringsfunctie van de gemeente Krimpenerwaard toegelicht. De toelichting vindt plaats in een onderdeel algemene ontwikkelingen en een onderdeel ontwikkelingen gemeente Krimpenerwaard. Onder de algemene ontwikkelingen komen de renteontwikkelingen en ontwikkelingen ten aanzien van de wet- en regelgeving aan de orde. Het onderdeel ontwikkelingen gemeente Krimpenerwaard richt zich specifiek op de financiering, renteberekening, renterisiconorm en de kasgeldlimiet van de gemeente Krimpenerwaard.

Algemene ontwikkelingen

Renteontwikkelingen

In de begroting 2019 is de verwachting uitgesproken dat de geldmarktrente (korte rente) stabiel laag zou blijven. Om de ontwikkeling van de geldmarktrente te kunnen volgen, wordt vaak naar de Euribor rentetarieven gekeken. Dit zijn de rentetarieven waartegen Europese banken elkaar korte leningen in euro's verstrekken. Begin januari 2019 bedroeg de 1 maands-Euribor -0,363%. Op 31 december 2019 was dit percentage gewijzigd in -0,438%.

In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van de debetrente in 2019 weergegeven.

Ontwikkelingen Krimpenerwaard

Beleidsvoornemen treasury

In het Treasurystatuut gemeente Krimpenerwaard 2015 heeft het college de kaders voor de treasuryfunctie bepaald. Het beleid van onze gemeente is erop gericht om de financieringsbehoefte zo gunstig mogelijk af te dekken. Omdat de rente op de kortlopende middelen in het algemeen gunstiger is dan de rente op langlopende middelen, is de verwachting dat eerst gebruik gemaakt wordt van kortlopende geldleningen als er een lening aangetrokken moet worden.

In de meerjarenbegroting 2019-2022 werd rekening gehouden met het aantrekken van een nieuwe geldlening in 2019 van € 15.000.000 (looptijd 20 jaar, verschuldigde rente 1,75%). In 2019 is er als gevolg van een vertraagde uitvoering van het investeringsprogramma geen sprake geweest van een liquiditeitstekort. De lening is daarom niet afgesloten. Het gerealiseerde rentevoordeel (€ 131.000) is opgenomen in de Tweede

Tussentijdse rapportage 2019. In de begroting 2020 is rekening gehouden met het afsluiten van een nieuwe geldlening van € 15.000.000 per 1 oktober 2020 (looptijd 20 jaar, verschuldigde rente 1,00%).

De verkoop van de aandelen Eneco heeft een zeer gunstig effect op de liquiditeitspositie van de gemeente. Bij het samenstellen van de meerjarenbegroting 2020-2023 is met de ontvangst op 25 maart 2020 van circa € 23.000.000 geen rekening gehouden. De financiële consequenties van de gewijzigde financieringspositie worden verwerkt in de Tussentijdse Rapportages 2020.

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's worden de kasgeldlimiet en de renterisiconorm gehanteerd.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar). Reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico in zich heeft, omdat rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Het is dan ook van belang dat de grote potentiële beweeglijkheid van de rentelasten op korte financiering gedurende het begrotingsjaar beheerst wordt. Voor structurele liquiditeitstekorten is financiering met geldleningen met een looptijd langer dan 1 jaar de aangewezen oplossing. De hoogte van de kasgeldlimiet is afhankelijk van het begrotingstotaal en werd in de oorspronkelijke begroting 2019 als volgt berekend:

Berekening kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	Begroot 2018	Begroot 1e kw. 2019	Begroot 2e kw. 2019	Begroot 3e kw. 2019	Begroot 4e kw. 2019
Grondslag: Begrotingstotaal	€ 134.849	€ 139.110	€ 139.110	€ 139.110	€ 139.110
Toegestane kasgeldlimiet:					
- relevant percentage (wettelijk voorgeschreven)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- in bedrag	€ 11.462	€ 11.824	€ 11.824	€ 11.824	€ 11.824
Gemiddelde kortlopende schuld (negatief betekent schuld, positief betekent tegoed)		€ -2.667	€ -6.000	€ 6.250	€ 3.917
Ruimte (+) / overschrijding (-)		€ 9.157	€ 5.824	€ 18.074	€ 15.741

De kasgeldlimiet is getoetst aan de werkelijke omvang van de kasgeldpositie. Onderstaand volgt een overzicht van de liquiditeitspositie in 2019.

Liquiditeitspositie 2019 (bedragen x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Vlottende schuld (1)	€ 11-	€ 22-	€ 29-	€ 272-
Vlottende middelen (2)	€ 15.049	€ 8.632	€ 15.565	€ 14.380
Saldo (2-1)	€ 15.038	€ 8.610	€ 15.536	€ 14.108
Kasgeldlimiet	€ 11.824	€ 11.824	€ 11.824	€ 11.824
Ruimte (+) of overschrijding (-)	€ 26.862	€ 20.434	€ 27.360	€ 25.932

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de kasgeldlimiet in 2019 niet is overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm gaat er van uit dat de vaste leningenportefeuille zodanig is samengesteld dat het renterisico gelijkmatig over de jaren wordt gespreid. De renterisiconorm is gekoppeld aan het begrotingstotaal.

Berekening renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Renterisico's (aflossingen op vaste schuld):				
- Renteherziening op vaste schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
- Aflossingen	€ 6.888	€ 6.820	€ 7.570	€ 5.975
Renterisico	€ 6.888	€ 6.820	€ 7.570	€ 5.975
Berekening renterisiconorm:				
Begrotingstotaal	€ 139.110	€ 141.499	€ 141.499	€ 141.499
Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	€ 27.822	€ 28.300	€ 28.300	€ 28.300
Toetsing renterisico aan norm:				
Renterisiconorm	€ 27.822	€ 28.300	€ 28.300	€ 28.300
Renterisico	€ 6.888	€ 6.820	€ 7.570	€ 5.975
Ruimte / Overschrijding (-)	€ 20.934	€ 21.480	€ 20.730	€ 22.325

In bovenstaande tabel is voor de periode 2020-2022 rekening gehouden met de jaarlijkse aflossingen van geraamde nog op te nemen vaste geldleningen in de periode 2020-2022 voor totaal € 45 miljoen. Uit de opstelling blijkt dat het risico dat de gemeente loopt op haar vaste schuld beperkt is en ruim binnen de norm blijft.

Leningenportefeuille

De schuldpositie van de gemeente wordt bepaald door de omvang van de portefeuille opgenomen geldleningen in combinatie met de debetstand op de rekening-courant. Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de schuldpositie over de periode 2019 tot en met 2022.

Schuldpositie (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Onderhandse geldleningen binnenlandse banken				
- Hoofdsom leningen per 1 januari	€ 65.903	€ 59.015	€ 67.195	€ 79.625
- Aflossingen afgesloten leningen t/m 2019	€ 6.888	€ 6.820	€ 6.820	€ 4.225
- Lening per 01-10-2020 € 15.000, 20 jr., 1,00%		€ 15.000	€ 750	€ 750
- Lening per 01-10-2021 € 20.000, 20 jr., 1,00%			€ 20.000	€ 1.000
- Lening per 01-07-2021 € 10.000, 20 jr., 2,00%				€ 10.000
Hoofdsom leningen per 31 december	€ 59.015	€ 67.195	€ 79.625	€ 83.650

In 2019 zijn geen nieuwe langlopende geldleningen afgesloten. In de hoofdsom per 31 december 2019 van € 59.015.000 is een lening opgenomen van € 5.190.000, die wordt doorgeleend aan derden. De gemiddelde rente voor de totale leningenportefeuille bedraagt voor 2019 2,04%.

Het kengetal netto-schuldquote geeft inzicht in de mate waarin de begroting vastligt door te betalen rente en aflossing van geldleningen. Al jaren voldoet de gemeente Krimpenerwaard ruimschoots aan de gestelde norm van de VNG.

In 2019 is met de BNG Bank contact opgenomen over de mogelijkheden tot vervroegde aflossing van de leningenportefeuille. Uit budgettaire overwegingen is het vooralsnog niet zinvol om over te gaan tot herfinanciering van de bestaande leningen. De voorwaarden om tot een herfinanciering over te gaan zullen ook in de toekomst worden gemonitord.

Renteresultaat

In juli 2016 heeft de Commissie BBV de notitie Rente 2017 uitgebracht. In deze notitie wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). De bepalingen en richtlijnen van genoemde notitie zijn in werking getreden met ingang van het begrotingsjaar 2018.

Onderstaand renteschema geeft inzicht in de geraamde en werkelijke rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Rentetoerekening (bedragen x € 1.000)	2019 Begroot	2019 Werkelijk
a. Externe rentelasten over korte en lange financiering	€ 1.581	€ 1.228
b. Externe rentebaten over korte en lange financiering	€ -52	€ -52
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 1.529	€ 1.176
c1. Doorberekende rente aan grondexploitatie	€ -45	€ -23
c2. Rente projectfinanciering	€ -159	€ -159
c3. Rentebaten van doorverstrekte leningen	€ -73	€ -79
	€ -277	€ -261
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 1.252	€ 915
d1. Rente over eigen vermogen	€ 176	€ 302
d2. Rente over voorzieningen	€ -	€ -
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 1.428	€ 1.217
e. De aan taakvelden toegerekende rente	€ -1.430	€ -1.431
Boekwaarde activa welke integraal wordt gefinancierd	€ 130.000	€ 130.000
Gehanteerd rentepercentage 2019	1,10%	1,10%
Renteresultaat op taakveld Treasury (-/- = voordelig)	€ -2	€ -214

Het renteresultaat bedraagt in 2019 € 214.000. Het gehanteerde rentepercentage bij het samenstellen van de jaarrekening is gebaseerd op het voorcalculatorische rentepercentage van 1,10%. Het nacalculatorische rentepercentage 2019 is becijferd op 0,94% en bevindt zich ruim binnen de gestelde bandbreedte. Dit betekent dat in 2019 een reëel rentepercentage is toegerekend aan de activa.

Kredietrisicobeheer

Kredietrisico is de kans dat verstrekte leningen niet (volledig) en/of niet tijdig worden terugbetaald. Op kapitaalverstrekkingen en afgegeven gemeentegaranties/borgstellingen loopt de gemeente een zeer beperkt risico aangezien de gemeente fungeert als achtervang voor garantstellingen die afgegeven zijn door zogenaamde waarborgfondsen.

De uitzettingen van de gemeente kennen eveneens nagenoeg geen risico. Enerzijds heeft de gemeente Krimpenerwaard een overeenkomst met de BNG met betrekking tot onder andere het aantrekken en uitzetten van kort en lang geld. Daarnaast worden overtollige middelen geparkeerd bij het ministerie van Financiën (schatkistbankieren).

Bij de ABN AMRO is de opbrengst van de verkoop van het woningbedrijf van de voormalige gemeente Ouderkerk belegd in obligaties met een nominale waarde per 31 december 2019 van € 500.000. Het risicoprofiel van de portefeuille bij ABN AMRO is zeer defensief. Dit betekent dat er weinig tot geen (koers)risico wordt gelopen. Conform onderstaand overzicht valt de portefeuille in het jaar 2021 vrij. Het bruto resultaat van de beleggingen bedraagt voor 2019 circa € 52.000. Procentueel betekent dit een rendement van ongeveer 2,6%.

Conform onderstaand schema neemt de obligatieportefeuille als gevolg van betaalbaar gemaakte obligaties geleidelijk af.

Jaar (bedragen x € 1.000)	Nominale waarde per 1 januari	Vrijval	Nominale waarde per 31 december
2019	€ 2.000	€ 1.500	€ 500
2020	€ 500	€ -	€ 500
2021	€ 500	€ 500	€ -

Geldstromenbeheer

De geldstromen lopen hoofdzakelijk via de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank). De saldi van de rekeningen bij de andere banken wordt zoveel als mogelijk overgeboekt naar de rekening bij de BNG Bank. Er wordt gewerkt met een liquiditeitsprognose die regelmatig geactualiseerd wordt.

Relatiebeheer

De bancaire partijen waarmee de gemeente Krimpenerwaard zaken doet vallen onder toezicht van De Nederlandsche Bank en de Verzekeringskamer.

In 2018 is een financieringsovereenkomst met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank) afgesloten. Dit raamcontract voor een krediet- en depotarrangement en elektronisch betalingsverkeer wordt ten minste eens in de vier jaar beoordeeld op inhoudelijke bepalingen en concurrerende condities. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de BNG Bank een unieke plaats inneemt ten opzichte van andere banken, omdat voor het ontvangen van rijksuitkeringen een lopende rekening bij deze bank vereist is. Overigens worden de faciliteiten van de BNG Bank toereikend geacht en de condities marktconform.

E. Bedrijfsvoering

Algemeen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft in artikel 14 aan dat de paragraaf bedrijfsvoering tenminste inzicht geeft in de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering gaat over de manier waarop we middelen inzetten om onze taken te vervullen en de afgesproken resultaten te leveren. Dit alles op een zo effectief en efficiënt mogelijke manier.

Interne sturing

Wij hebben ons tot doel gesteld dat onze inwoners onze dienstverlening met het cijfer acht waarderen. In al ons handelen is dat het leidend doel. Om dit te bereiken blijven we investeren op het op orde houden en optimaliseren van de werkprocessen. Dit vindt plaats in een permanente verbetercyclus. Verder is er focus op de integraliteit op inhoudelijke onderwerpen. We zorgen ervoor dat de diverse vakgebieden elkaar weten te vinden en elkaar versterken in de producten die opgeleverd worden. Daarnaast staat de gemeente Krimpenerwaard voor nieuwe opgaven en uitdagingen. Om deze in goede banen te leiden in combinatie met het streven naar uitstekende dienstverlening, is een goede interne en integrale sturing een vereiste.

Welke resultaten hebben we in 2019 bereikt?

Doorontwikkeling A3: integrale afstemming programma- en lijnsturing

In 2019 hebben we onze bedrijfsvoering, naast de reguliere planning- en control cyclus, gemonitord met behulp van de A3-methodiek. Deze methodiek zorgt onder andere voor focus op essentie en is gebaseerd op drie pijlers:

1. *Het A3-concernplan, de A3-afdelingsplannen en de A3-programmaplannen.* Hierin zijn de succesbepalende factoren bepaald, die als basis hebben gediend voor de A3-afdelingsplannen en A3-programmaplannen.
2. *De A3-gesprekken.* In 2019 heeft de directie periodiek de voortgang van de uitvoering van de A3-plannen besproken.
3. *De gesprekscyclus.* In 2019 hebben de managers in een planningsgesprek, een voortgangsgesprek en een resultaatgesprek de individuele bijdrage aan de realisatie van het A3-plan besproken.

In 2019 is project control doorontwikkeld waarbij de bevindingen van de rekenkamercommissie (rapport sturen in risicovolle projecten) zijn betrokken. Dit heeft geleid tot opname van de voortgang van projecten (in de openbare ruimte) in de tussentijdse rapportage. Daarnaast is, in overleg met de accountant extra ingezet op financial control (controle op Europese aanbestedingen, verhuur etc.). De accountant spreekt van een goede samenwerking met de organisatie. Dit moet leiden tot een soepeler proces bij de eindejaar controle.

Informatiebeveiliging en privacybescherming

De gemeente Krimpenerwaard verwerkt veel gegevens van burgers en bedrijven en vindt het belangrijk om op een juiste manier met deze gegevens om te gaan. Daarom wordt er toegezien op de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en wordt er continue ingezet op de juiste beveiliging van deze gegevens.

In het afgelopen jaar is het informatiebeveiligingsbeleid geëvalueerd en vastgesteld voor de periode 2020-2022. Daarnaast is er uitvoering gegeven aan het Jaarplan informatiebeveiliging 2019

en is de verantwoording aan het Rijk en toezichthouders in het kader van ENSIA succesvol afgerond.

Verder is er een start gemaakt met de overgang naar de nieuwe norm voor informatiebeveiliging: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Voor de medewerkers zijn er workshops gehouden om de bewustwording rondom privacygevoelige informatie en de AVG te verbeteren.

Aanbesteding zaakstelsel

In 2018 is het zaakstelsel en klantcontactstelsel Europees aanbesteed. In 2019 is een zogeheten proof of concept uitgevoerd om te kijken of de leverancier aan de verwachtingen voldeed. Daarna heeft de technische implementatie plaatsgevonden en is gestart met de organisatorische implementatie. Het stelsel wordt onderdeel voor onderdeel opgeleverd. Het eerste onderdeel dat in gebruik is genomen, is het klantcontactstelsel met de registratie van terugbel- en doorverbindnotities door het KCC. In 2020 worden de overige onderdelen in gebruik genomen.

Verandering Ruimtelijk Domein: Kansen van de Omgevingswet benutten

De samenleving geeft steeds meer zelf aan wat zij een fijne leefomgeving vindt. Als gemeente willen wij de ideeën en energie uit de samenleving beter benutten. Het huidige wettelijke kader is daarvoor onbedoeld vaak te complex en onuitlegbaar geworden. Daarnaast belemmert het soms gewenste ontwikkelingen. Dat vraagt om een verandering van het ruimtelijk domein.

Met het programma Verandering Ruimtelijk Domein gaan we de kansen die de Omgevingswet biedt benutten om de gewenste verandering in het ruimtelijk domein te realiseren. Zo kunnen we nog beter aansluiten bij de veranderende samenleving. Heel direct vraagt dat een verandering van de afdeling ruimtelijke ontwikkeling. Maar het vraagt eigenlijk met name een verandering van de gehele organisatie en zeker ook op het gebied van bedrijfsvoering.

Geïnspireerde coördinatoren en teamleiders

Een 2^e groep teamleiders en coördinatoren is in 2019 gestart met een management development programma. Daarmee is de basis voor het werken vanuit vertrouwen gelegd. De organisatie blijft deze groep ondersteunen om de beweging op gang te houden en te versterken. Zij hebben een voorbeeldrol door (persoonlijk) leiderschap te tonen en speelruimte te vergroten. Dit vraagt om zelf geïnspireerd te zijn en in staat te zijn anderen te inspireren.

Vitamine L

Met een meerjarige in-company opleidingskalender heeft leren en ontwikkelen een vaste plek gekregen in de gemeente Krimpenerwaard. Door een laagdrempelig en divers aanbod aan trainingen en cursussen staan de medewerkers zelf aan het stuur van hun verdere professionele ontwikkeling. De uitdaging is om de ontwikkelbehoefte van de medewerker te verbinden aan de maatschappelijke opgaven waar de gemeente voor staat. De organisatie is dan beter in staat om wendbaar en lerend prestaties te leveren. Luisteren naar - en communiceren met de samenleving is daarvoor een belangrijke sleutel. Daarom is in 2019 het aanbod van trainingen - gericht op communicatie en interactie - uitgebreid. Medewerkers leren via verschillende methoden op een positieve en realistische manier in gesprek te zijn met inwoners en met elkaar.

Van persoonlijk leiderschap naar team leiderschap

Teamontwikkeling blijft een middel om de professionaliteit en samenwerking steeds verder te versterken. Met Insights kennen individuele medewerkers de persoonlijkheids voorkeuren en hebben ze inzicht in de team voorkeuren en -dynamiek. Meerdere teams ervaren een paradox tussen doelgericht en gefocust werken met behoud van flexibiliteit en wendbaarheid. Een succesvolle dienstverlening hangt samen met keuzen. Wat doe ik wel en wat doe ik niet. Dit vraagt van teams dat zij weten waarvoor zij staan en gaan. Dit is de focus van de teamontwikkelingstrajecten waarmee in 2019 is gestart.

DigiDuurzaam

Onder invloed van automatisering, digitalisering en dataficering veranderen taken en verschijnen en verdwijnen werkzaamheden. De invloed is vooral voelbaar bij administratieve functies met routinematig werk. Dit vraagt andere competenties van medewerkers en een andere manier van samenwerken. Vanuit het A&O fonds Gemeenten worden gemeenten ondersteund met het begeleiden van bewustwording bij deze groep medewerkers. De medewerkers worden gestimuleerd nieuwsgierig te zijn naar de nieuwe mogelijkheden die de veranderende digitale wereld biedt. In 2019 zijn in samenspraak met het A&O fonds voorbereidingen gestart voor een traject dat in 2020 zal worden uitgevoerd.

Hoe doen we het in cijfers (P&O).

De ambtelijke organisatie heeft het zwaar. In Krimpenerwaard ligt de bezetting in personen, de bezetting in fte's en de inhuur in percentage van de loonsom ruim onder die van gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners (A&O fonds - Personeelsmonitor Gemeenten 2018). Daarnaast is de krapte op de arbeidsmarkt voelbaar. Op 31 december 2019 stond een kleine 40 fte open aan vacatures. Het invullen van vacatures duurt vaak lang(er), terwijl inhuurkrachten om vacatures tijdelijk in te vullen ook niet altijd voor handen is.

Verzuim:

Ten opzichte van 2018 is het verzuim gestegen. De stijging wordt veroorzaakt door een toename van het lang verzuim (43 – 365 dagen). Het lang verzuim is ten opzichte van 2018 gestegen van 2,52% naar 3,05%.

Deze vorm van verzuim heeft niet alleen grote impact op de betrokken medewerkers en hun directe collega's, maar ook op de kosten van het ziekteverzuim. Vanaf 2017 voeren leidinggevenden periodiek overleg met de bedrijfsarts over de begeleiding van langdurig zieke medewerkers.

	2017	2018	2019
Verzuimpercentage	4,71	4,39	4,93

Formatie, bezetting en inhuur derden

De formatie per 1.000 inwoners is in 2019 gelijk gebleven. De bezetting is in 2019 toegenomen door het invullen van een deel van bestaande vacatureruimte. De stijging van het percentage externe inhuur in 2019 houdt verband met het opvangen van het personeelsverloop en de uitvoering van projecten.

	2017	2018	2019
Bevolkingsaantal	55.204	55.666	56.048
Formatie (aantal fte per 1.000 inw.)	6,7	6,9	6,9
Formatie (totaal) in fte	363,94	393,42	391,58
Bezetting (aantal fte per 1.000 inw.)	5,9	6,3	6,4
Bezetting (totaal) in fte	319,15	348,06	359,83
Externe inhuur* (% tot. loonsom + tot. Kosten inhuur)	18,8	15,7	16,67

*betreft de vervanging van arbeid die normaliter door ambtenaren wordt gedaan. Het betreft geen werken derden.

Instroom, doorstroom en uitstroom medewerkers

In 2019 is sprake van een toenemende krapte op de arbeidsmarkt als gevolg van een stijgende vraag naar nieuw personeel. Dit komt tot uitdrukking in de onderstaande cijfers over het personeelsverloop. De uitstroom van medewerkers ligt in 2019 significant hoger dan in 2018*. De toegenomen uitstroom werkt door in de instroom van nieuwe medewerkers van buiten de organisatie en de doorstroom van zittende medewerkers binnen de organisatie.

	2017	2018	2019
Instroom in aantal medewerkers	45	46	51
Instroom in %	11,3	11,3	12,3
Doorstroom in aantal medewerkers	22	13	28
Doorstroom in %	5,5	3,2	6,7
Uitstroom in aantal medewerkers	46	25	37
Uitstroom in %	11,5	6,1	8,9

Integriteit

De medewerkers die in 2019 in dienst zijn getreden hebben allemaal de eed of de belofte afgelegd. Evenals in 2018 zijn meerdere speciale bijeenkomsten georganiseerd waarin uitgebreid met de nieuwe medewerkers is gesproken over het belang van integriteit in/voor het functioneren van een publieke organisatie.

F. Verbonden partijen

Verbonden partijen waarbij de gemeente Krimpenewaard is aangesloten.

	Gemeenschappelijke regelingen
1	Gemeenschappelijke Regeling regio Midden-Holland
2	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)
3	Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)
4	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden
5	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)
6	Ingenieursbureau Krimpenewaard (IBKW)
7	Groenalliantie
8	Streekarchief Midden Holland
9	Werkvoorzieningschap Promen
10	Koepelschap voor het Buitenstedelijk Groen (inmiddels opgeheven)
11	Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting
	Vennootschappen en Stichtingen.
1	Cyclus NV
2	Oasen
3	Eneco
4	Stedin NV
5	Bank Nederlandse Gemeenten
6	Veerdienst Schoonhoven
7	Waterbus Bergambacht BV

Algemeen

De gemeenten in Nederland hebben veel taken en verantwoordelijkheden op uiteenlopende terreinen die zij als lokale overheid dienen uit te voeren. Zo ook de gemeente Krimpenewaard. Over de wijze waarop deze taken worden uitgevoerd hebben de gemeenten in Nederland de keuze uit diverse mogelijkheden.

1. de uitvoering van de taak door de gemeente zelf.
2. de uitvoering van de taak uit te besteden door middel van een opdracht aan een geheel van de gemeente losstaande organisatie of bedrijf.
3. de uitvoering van de taak onder te brengen bij een organisatie waarvan de gemeente bestuurlijk deel uitmaakt en waarmee een (financiële) verbintenis wordt aangegaan; de verbonden partij.

Het zelf uitvoeren van de taken dan wel opdracht verstrekken aan een los van de gemeente staande organisatie en bedrijf gebeurt vaak bij uitvoerende taken waarbij de gemeente als opdrachtgever opereert. Deze constructie wordt van oudsher veel toegepast en behoeft daarom geen nadere toelichting.

Wanneer het gaat om een (uitvoerings)taak onder te brengen bij een verbonden partij staan er voor de gemeenten meerdere keuzes tot haar beschikking. Er bestaat immers een grote variatie in de vormen van samenwerkingsverbanden binnen gemeenten waarbij ook de gebruikte terminologie nogal van elkaar verschilt. Zo wordt er gesproken over samenwerkingsverbanden, gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen. Om te komen tot een eenduidige terminologie voor samenwerkingsverbanden wordt veelal uitgegaan van de terminologie die wordt gebruikt in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Dit besluit gaat uit van de term verbonden partij en geeft daaraan de volgende definitie:

“Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

Met andere woorden: er is sprake van een verbonden partij als een gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft in een derde rechtspersoon. Bij bestuurlijk belang gaat het om het hebben van zeggenschap van de gemeente in de derde partij. Dit kan omdat de gemeente:

- zitting heeft in het dagelijks- of algemeen bestuur.
- aandelen bezit en daarom stemrecht heeft.

De gemeente Krimpenerwaard volgt deze definitie waarbij de Wet Gemeenschappelijke Regelingen het wettelijk kader vormt.

Categorieën samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen kunnen nog worden onderscheiden in de op het publiekrecht gebaseerde Gemeenschappelijke regelingen en het bezit van aandelen van bedrijven die zijn gebonden aan het privaatrecht, de zogeheten vennootschappen.

Financiële risico's verbonden partijen

De afgelopen jaren is een tendens waarneembaar dat verbonden partijen in aantal toenemen maar ook een steeds groter deel uitmaken van de begroting van de gemeente. Daarmee nemen ook de risico's voor de gemeente toe.

De financiële risico's van de gemeenschappelijke regelingen hebben geen beperking. Bij een faillissement worden de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling volgens de verdeelsleutel aangeslagen voor eventueel resterende schulden na verkoop van de bezittingen.

De financiële risico's van de vennootschappen zijn beperkt tot het aandelenbezit van de gemeente. Bij een faillissement van een vennootschap daalt de waarde van dit bezit tot nihil.

Gezien de aard van de werkzaamheden van de verbonden partijen is de kans op een faillissement van zowel de vennootschappen als de gemeenschappelijke regelingen overigens zeer klein. Echter uitgesloten is het niet.

Belang voor de raad

De gemeenteraad heeft een kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende verantwoordelijkheid binnen het gemeentebestuur. Deze verantwoordelijkheid geldt ook ten aanzien van de beheersing van verbonden partijen. Wanneer het toezicht op de verbonden partijen niet optimaal verloopt, loopt de gemeente een vergroot risico om geconfronteerd te worden met het niet realiseren van beoogde (beleids)doelstellingen, financiële nadelen, of imageschade door activiteiten van de verbonden partijen. Hoewel niet alles kan worden voorkomen, is het van belang om voldoende *checks en balances* in te bouwen voor de beheersing.

Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de aansturing van de verbonden partijen, de controle daarop en de financiële consequenties voor de eigen organisatie is inzicht in de verbonden partijen vanuit de raad van belang.

Een ander belang van de raad is de noodzaak dat inzicht bestaat in de kosten en de financiële risico's die de gemeente kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. De gemeente is immers verplicht bij te dragen aan de exploitatietekorten die mogelijk ontstaan bij de gemeenschappelijke regelingen.

Bij de aanbidding van de rekening en begrotingen van de diverse verbonden partijen wordt daarom ook een factsheet gevoegd. Deze factsheets vergroten het inzicht in de (financiële) gang van zaken bij de verbonden partijen. Een onderdeel van de informatievoorziening per verbonden partij is voorts dat een verbinding is gelegd met de programma's in de begroting.

Hieronder volgende overzicht van de Gemeenschappelijke Regelingen waarvan de gemeente Krimpenerwaard deel uitmaakt en een overzicht van de Vennootschappen waarvan de gemeente Krimpenerwaard aandeelhouder is.

Gemeenschappelijke regelingen

1. Gemeenschappelijke Regeling Regio Midden-Holland

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Gouda
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	Het versterken van de regionale bestuurskracht binnen de regionale samenwerking. Daarbij kan worden gedacht aan een sterkere inzet op belangenbehartiging, gezamenlijke beleidsvorming op bovenlokale opgaven en gemeenschappelijke uitvoering daarvan.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	Stemrecht in het Algemeen Bestuur. De gemeente Krimpenerwaard is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door burgemeester R.S. Cazemier en wethouder J. Vente. Lid van het dagelijks bestuur is de heer R.S. Cazemier.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De bijdrage is berekend op basis van het inwoneraantal per deelnemende gemeente.
<i>Deelnemende partijen</i>	Deelnemers in de regio Midden Holland zijn de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen, Zuidplas en Krimpenerwaard.
<i>Risico's</i>	"Het Algemeen Bestuur heeft medio 2016 bepaald dat een bedrag van € 100.000,00 in de algemene reserve beschikbaar moet zijn om eventuele risico's te kunnen dekken. Het deel van de weerstandscapaciteit dat gevormd wordt door de algemene reserves, lijkt niet toereikend. Op dit moment worden de volgend risico's onderkend: 1. de gemiddelde inwonerbijdrage van € 1,76 per inwoner is niet voldoende om de gewenste activiteiten door Regio Midden-Holland te kunnen laten uitvoeren. 2. Bij projecten is vaak sprake van cofinanciering. Bij de start van projecten blijkt de financiering nog niet altijd volledig gegarandeerd

Beleidsinformatie

<i>Relatie met programma</i>	0. Bestuur en ondersteuning
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	De regio Midden-Holland is van oudsher te typeren als een regio van verbinding. De regio Midden-Holland maakt onderdeel uit van een groter geheel, onder andere het Groene Hart en de Randstad. De oriëntatie is afhankelijk van de opgave en afhankelijk van het vraagstuk kan een bepaalde alliantie, bijvoorbeeld in samenwerking met Alphen aan den Rijn en Woerden, het beste uitgangspunt zijn. Dat laatste is onder meer het geval bij thema's als water, natuur, vrije tijd en recreatie of de aanpak van bodemdaling. De koers voor de komende jaren is bepaald door de strategische agenda regio Midden-Holland ('De kracht van Midden-Holland: regio van verbinding')

Financiële informatie (x € 1.000)

<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 696 31/12/2019 € 628
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 484 31/12/2019 € 401
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019</i>	59%
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019</i>	61%
<i>Financieel resultaat (2019)</i>	133
<i>Omvang weerstandsvermogen</i>	€ 100
<i>Omvang garantstellingen</i>	n.v.t.
<i>Omvang taakstelling verbonden partij</i>	€ 0
<i>Financiële bijdrage 2019</i>	€ 97

2. Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG)

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Leiden
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, heeft ten doel de belangen te behartigen van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, de volksgezondheid en de ambulancezorg. De RDOG Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisissomstandigheden.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	Wethouder L. Sleeuwenhoek is lid van het Algemeen Bestuur en heeft daarin stemrecht dat in relatie staat tot het aantal inwoners van de gemeente Krimpenerwaard. Wethouder R. Boere is plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur. Wethouder L. Sleeuwenhoek is eveneens lid van het Dagelijks Bestuur.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De bijdrage is opgebouwd uit een bijdrage per inwoner en een bijdrage per kind. De kosten voor aanvullende taken, zoals logopedie, huisvesting en het Veilig Thuis worden apart in rekening gebracht door het RDOG.
<i>Deelnemende partijen</i>	19 gemeenten in de regio Hollands Midden.

Beleidsinformatie

<i>Relatie met programma</i>	1 Veiligheid 4 Onderwijs 6 Sociaal Domein 7 Volksgezondheid en Milieu
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	De programmabegroting RDOG kent drie programma's: I. Het programma Geneeskundige Hulpverlening voor de sector GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio). Voor de uitvoering van de taken van de sector GHOR zijn afspraken gemaakt tussen het bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) en het bestuur van de RDOG HM. II. Het programma Ambulancezorg , dat wordt uitgevoerd door de sector Regionale Ambulancevoorziening (RAV). De kosten dit programma worden gefinancierd door zorgverzekeraars op basis van beleidsregels van het NZa en afspraken die gemaakt worden in het lokaal overleg met zorgverzekeraars. III. Het programma Openbare gezondheidszorg omvat de werkzaamheden van de GGD Hollands Midden. Dit programma Openbare Gezondheidszorg is opgedeeld in drie deelprogramma's: a. De taken die in de Wet Publieke Gezondheid zijn opgedragen aan een GGD. b. Publieke zorg voor de jeugd. c. Maatschappelijke zorg en Veilig Thuis.

Financiële informatie (x € 1.000)

<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 3.627 31/12/2019 € 3.948
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 27.207 31/12/2019 € 29.237
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019</i>	11,8 %
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019</i>	12,3 %
<i>Financieel resultaat (2019)</i>	€ 516
<i>Omvang weerstandsvermogen</i>	€ 3.128
<i>Omvang garantstellingen</i>	n.v.t.
<i>Omvang taakstelling verbonden partij</i>	n.v.t.
<i>Financiële bijdrage 2019</i>	€ 2.709

3. Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Gouda
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	De Omgevingsdienst Midden-Holland streeft er naar een bijdrage te leveren aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. De omgevingsdienst is uitvoerder van de wettelijke milieutaken, vergunningverlening en handhaving van bedrijven en ook belast met de controle en toetsing van specialistische milieu- en veiligheidsaspecten. Zo ook ten aanzien van projecten. Hoewel deze dienst ook taken op het gebied van bouw- en woningtoezicht uitvoert, maakt onze gemeente daar geen gebruik van.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	Wethouder A. Bening is lid van het Dagelijks Bestuur. Wethouders A. Bening en L. de Wit zijn lid van het Algemeen Bestuur. Wethouder J. Vente is plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De bijdrage is opgebouwd uit het aantal en soort diensten dat wordt afgenomen.
<i>Deelnemende partijen</i>	De provincie Zuid-Holland en de 6 gemeenten: Alphen aan den Rijn, Krimpenerwaard, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Zuidplas.
	De in 2017 voor het eerst geïnventariseerde risico's zijn begin 2019 geactualiseerd. De uitkomsten van de risicoanalyse in 2017 zijn meegenomen in de Nota Weerstandvermogen en Risicomanagement 2018. Deze nota is op 21 juni 2018 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het gewenste weerstandvermogen is bepaald op € 1.620.368,00. Bij de vorige inventarisatie was dit € 1.601.240,00. De aanwezige weerstandscapaciteit per 31 december 2018 is € 1.402.500,00 (86,6% van het gewenste weerstandvermogen). In de Nota weerstandvermogen en risicomanagement 2018 wordt voorgesteld om te streven naar een zekerheidspercentage tussen 80 en 90%. De huidige omvang van de algemene reserve voldoet hieraan. De aanwezige weerstandscapaciteit per 31 december 2017 is € 1.402.500. De Omgevingsdienst geeft niet aan of er een strategie is om te groeien naar het gewenste niveau.

Beleidsinformatie

<i>Relatie met programma</i>	7. Volksgezondheid en Milieu
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	De ODMH is een regionale uitvoeringsdienst, die de wettelijke milieutaken uitvoert voor de gemeente Krimpenerwaard. De ODMH doet dit aan de hand van een door het AB ODMH goedgekeurd productenboek en een door het college goedgekeurd jaarprogramma. Jaarlijks legt de ODMH met een productierapportage verantwoording af aan de gemeente over de taakuitvoering in het voorgaande jaar.

Financiële informatie (x € 1.000)

<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 2.746 31/12/2019 € 3.179
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 8.763 31/12/2019 € 8.009
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019</i>	% 23,9
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019</i>	% 28,4
<i>Financieel resultaat (2019)</i>	€ 825
<i>Omvang weerstandvermogen</i>	€ 1.403
<i>Omvang garantstellingen</i>	n.v.t.
<i>Omvang taakstelling verbonden partij</i>	n.v.t.
<i>Financiële bijdrage 2019</i>	€ 1.656

4. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Leiden
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	In de Veiligheidsregio Hollands Midden zetten hulpverleningsdiensten, gemeenten en partners zich dagelijks in voor een veilige samenleving met als doel risico's te verminderen en incidenten, rampen en crises zo goed mogelijk te bestrijden
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	Stemrecht in het Algemeen Bestuur. De gemeente Krimpenerwaard is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur met een lid, burgemeester R.S. Cazemier. De plaatsvervangend burgemeester is de vervanger. De Burgemeester is ook lid van het Dagelijks Bestuur.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De bijdrage is gebaseerd op de zogenaamde "Cebeonnorm". Deze norm is opgebouwd vanuit een aantal onderdelen zoals inwoneraantal, aantal huishoudens etc.
<i>Deelnemende partijen</i>	Vanaf 1 januari 2015 zijn er 19 deelnemende gemeenten.

Beleidsinformatie

<i>Relatie met programma</i>	1 Veiligheid
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	De begroting kent na de wijziging van de financieringsstroom GHOR vier programma's: Veiligheidsbureau, de Oranje Kolom, Brandweer en de Landelijke Meldkamer. Veiligheidsbureau/oranje kolom: In het regionaal beleidsplan zijn voor de oranje kolom een aantal beleidspunten opgesteld voor de periode 2020-2023. Dit zijn; 1. Continueren van de vakbekwaamheid van crisismedewerkers; 2. Een meer slagvaardige en flexibele gemeentelijke crisisorganisatie. 3. Het ontwikkelen van het BGC tot kennisknooppunt tussen gemeenten en de veiligheidsregio Brandweer: in de periode 2020-2023 wenst de Brandweer Hollands Midden, het volgende te bereiken: 1. Paraatheid op maat; 2. het vergroten van de inbreng in de veiligheidsketen; 3. Staan in de lokale gemeenschap Voor de bedrijfsvoering zijn de volgende beleidspunten benoemd: 1. Duurzaamheid in materieel, materiaal en mensen; 2. Een presterende organisatie; 3. Een wendbare organisatie; Landelijke Meldkamerorganisatie: Sinds 1 januari 2020 is "De Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS)" een nieuw, zelfstandig onderdeel binnen de politie en beheert vanaf voor alle hulpdiensten de meldkamers. Daarnaast zijn voor de periode 2020-2023 de volgende beleidspunten opgesteld: 1. Wij zijn een sterke meldkamer samen met de Veiligheidsregio Haaglanden en de LMS; 2. Wij zijn een meldkamer van en voor de veiligheidsregio/brandweer.

Financiële informatie (x € 1.000)

<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 5.837 31/12/2019 € 5.653
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 22.982 31/12/2019 € 28.448
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019</i>	18%
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019</i>	17%
<i>Financieel resultaat (2019)</i>	€ 214
<i>Omvang weerstandsvermogen</i>	€ 718
<i>Omvang garantstellingen</i>	n.v.t.
<i>Omvang taakstelling verbonden partij</i>	€ 0
<i>Financiële bijdrage 2019</i>	€ 3.126

5. Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Klaaswaal
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	Het SVHW verzorgt voor de deelnemers de volgende werkzaamheden: • de heffing en invordering van lokale belastingen; • de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken; • de administratie van vastgoedgegevens; • het verstrekken van de vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden. Tevens verzorgt het SVHW de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en de uitvoering van de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (WKPB).
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	Elke deelnemende gemeente heeft 1 stem en het waterschap heeft 6 stemmen. De gemeente Krimpenerwaard wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder R. Boere. Burgemeester R. Cazemier is plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De bijdrage is gebaseerd op het aantal objecten (vastgoedinformatie & WOZ-administratie), aantal aanslagen (heffing belastingen) en aantal biljetten (invordering).
<i>Deelnemende partijen</i>	De deelnemers zijn: 20 gemeenten, het Waterschap Hollandse Delta en de Regionale Afvalstoffendienst Hoeksche Waard.

Beleidsinformatie

<i>Relatie met programma</i>	0 Bestuur en Ondersteuning 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing.
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	-

Financiële informatie (x € 1.000)

<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 1.507 31/12/2019 € 1.440
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 5.488 31/12/2019 € 4.611
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019</i>	22%
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019</i>	24%
<i>Financieel resultaat (2019)</i>	€ 479
<i>Omvang weerstandsvermogen</i>	€ 700
<i>Omvang garantstellingen</i>	n.v.t.
<i>Omvang taakstelling verbonden partij</i>	n.v.t.
<i>Financiële bijdrage 2019</i>	€ 589

6. Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Krimpen aan den IJssel
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	Het Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW) is een samenwerkingsorgaan tussen de gemeente Krimpenerwaard en de gemeente Krimpen aan den IJssel. IBKW is specifiek belast met de civieltechnische werken binnen de Krimpenerwaard.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	Beide gemeenten hebben een gelijkwaardige stemverhouding binnen het dagelijks bestuur. Voorzitter van het dagelijks bestuur is wethouder R. Boere. Wethouder J. Vente is plaatsvervangend lid van het Dagelijks Bestuur.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De bijdrage voor de programma's reorganisatie/inrichting en frictie is 53 % voor de gemeente Krimpenerwaard en 47 % voor de gemeente Krimpen aan den IJssel. Het uurtarief (begroting 2019) is € 78,96 op basis van afgenomen uren.
<i>Deelnemende partijen</i>	De deelnemers zijn de gemeente Krimpen aan den IJssel en de gemeente Krimpenerwaard.
<i>Risico's</i>	Garantstelling afname aantal uren.

Beleidsinformatie

Relatie met programma	2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat 7 Volksgezondheid en Milieu	
Actuele opgaven van de verbonden partij	Binnen drie jaar (eind 2020) is de ketensamenwerking met de opdrachtgevers geoptimaliseerd en dusdanig georganiseerd, zodat de projecten vanaf de initiatieffase tot en met de uitvoeringsfase efficiënt en effectief verlopen.	
Financiële informatie (x € 1.000)		
Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2019 € 79 31/12/2019 € 119	
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2019 € 475 31/12/2019 € 345	
Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019	13%	
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019	26%	
Financieel resultaat (2019)	€ 43	
Omvang weerstandsvermogen	n.v.t.	
Omvang garantstellingen	n.v.t.	
Omvang taakstelling verbonden partij	n.v.t.	
Financiële bijdrage 2019	€ 1.194	

7. Groenalliantie

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Schiedam
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	De aanleg en instandhouding van natuur- en recreatiegebieden in de regio.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	De gemeente Krimpenerwaard wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door L.A. de Wit en J. Vente en in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd door wethouder J. Vente. Wethouders R. Boere en A. Bening zijn plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur.
<i>Omvang van financieel belang</i>	Aan de Groenalliantie wordt een vast percentage van 6 % van de totale begroting bijgedragen.
<i>Deelnemende partijen</i>	Deelnemers aan de Groenalliantie zijn de gemeenten: Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard en Waddinxveen.
<i>Risico's</i>	Onzekerheid bijdrage provincie vanaf 2026.

Beleidsinformatie

<i>Relatie met programma</i>	5 Sport, Cultuur en Recreatie
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	Op korte termijn uitvoering geven aan de investeringsbesluiten die zijn genomen. De uitvoering in de gebieden, het programma kwaliteitsimpuls is gestart in 2018 en loopt door tot 2021.

Financiële informatie (x € 1.000)r

<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het verslagjaar</i>	01/01/2019 € 8.230 31/12/2019 € 8.202	
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het verslagjaar (ex voorzieningen)</i>	01/01/2019 € 1.623 31/12/2019 € 1.482	
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019</i>	65%	
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019</i>	64%	
<i>Financieel resultaat (2019)</i>	€ 400	
<i>Omvang weerstandsvermogen</i>	€ 2.758	
<i>Omvang garantstellingen</i>	n.v.t.	
<i>Omvang taakstelling verbonden partij</i>	n.v.t.	
<i>Financiële bijdrage 2018</i>	€ 205	

8. Streekarchief Midden Holland

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Gouda
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	Het Streekarchief is belast met de uitvoering van de gemeentelijke taken in het kader van de archiefwet. Dit houdt in het in stand houden van de archiefbewaarplaats. Het beheren en ter beschikking stellen van de naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden. Ook het toezicht op het beheer van de nog niet naar de archiefbewaarplaatsen overgebrachte archiefbescheiden die nog bij de deelnemende gemeenten berusten behoort tot de taak van het Streekarchief.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	De gemeente Krimpenerwaard wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder J Hofman-Verwoerd en raadslid J.R. Dekker. Het aantal stemmen staat in relatie tot het inwoneraantal.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De bijdrage is opgebouwd uit een bedrag per inwoner (€ 2,86) en een bedrag per strekkende meter in gebruik zijnde archief (€ 71,02 per meter).
<i>Deelnemende partijen</i>	Deelnemers aan het Streekarchief zijn de gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen a/d IJssel, Waddinxveen en Zuidplas.
<i>Risico's</i>	Een hernieuwde risicoanalyse zal in 2020 in de aanloop naar de opstelling van een nieuwe nota reserves en voorzieningen, van het Streekarchief, plaatsvinden.

Beleidsinformatie

<i>Relatie met programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	Het streekarchief staat met het digitale tijdperk voor de uitdaging om ook voor de komende jaren een toegevoegde rol te vervullen waar het gaat om de archivering van stukken. In 2019 is de producten en dienst catalogus (PDC) verder vorm geven. De financiële vertaling hiervan zal in 2020 verder worden uitgewerkt t.b.v. de doorberekening naar de individuele deelnemers. Verder zal het toezicht op de nog niet overgedragen archieven ingaande 2020 uitgevoerd worden op basis van het Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden (KIDO).

Financiële informatie (x € 1.000)

<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 260 31/12/2019 € 222
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 214 31/12/2019 € 302
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019</i>	49%
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019</i>	38%
<i>Financieel resultaat (2019)</i>	- € 28
<i>Omvang weerstandsvermogen</i>	€ 0
<i>Omvang garantstellingen</i>	n.v.t.
<i>Omvang taakstelling verbonden partij</i>	n.v.t.
<i>Financiële bijdrage 2019</i>	€ 337

9. Werkvoorzieningschap Promen

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Gouda
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	De doelstelling van Promen is het bieden van zinvol werk met maximale ontwikkelmogelijkheden aan mensen met een arbeidsbeperking. Uitgangspunt is dat zoveel mogelijk van de ca. 1.500 medewerkers extern bij reguliere werkgevers gaan werken in functies die aansluiten bij hun capaciteiten, ervaring en ambities.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	De gemeente Krimpenerwaard wordt in het Dagelijks bestuur vertegenwoordigd door wethouder J. Vente.
<i>Omvang van financieel belang</i>	Het gehele WSW budget wordt over gedragen aan Promen en eventuele tekorten worden verdeeld naar rato van het aandeel van de gemeente (voor de Krimpenerwaard geldt een aandeel van 11,4%).

<i>Deelnemende partijen</i>	Deelnemers van Promen zijn de gemeenten Alphen aan de Rijn, Capelle aan den IJssel, Gouda, Krimpen aan den IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en Krimpenerwaard.
<i>Risico's</i>	Het niet toereikend zijn van het weerstandsvermogen om de potentiële risico's geheel te kunnen afdekken.
Beleidsinformatie	
<i>Relatie met programma</i>	6 Sociaal Domein
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	In 2017 is besloten dat de gemeenten de dienstverlening in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) onder de gemeenschappelijke regeling Promen in solidariteit voortzetten en dat dienstverlening in het kader van de Participatiewet (PW) via een besloten vennootschap (ProWork) wordt afgenomen. Hiermee is een financiële scheiding tussen de dienstverlening WSW en de dienstverlening PW bewerkstelligd en in 2018 geëffectueerd.
Financiële informatie (x € 1.000)	
<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 1.855 31/12/2019 € 2.525
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 7.194 31/12/2019 € 8.394
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019</i>	18%
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019</i>	21%
<i>Financieel resultaat (2019)</i>	€ 708
<i>Omvang weerstandsvermogen</i>	€ 1.561
<i>Omvang garantstellingen</i>	n.v.t.
<i>Omvang taakstelling verbonden partij</i>	n.v.t.
<i>Financiële bijdrage 2019</i>	€ 3.285

10. Koepelschap voor het Buitenstedelijk Groen

Algemene informatie	
<i>Vestigingsplaats</i>	Schiedam
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	De doelstelling van het Koepelschap is de uitvoering van werkzaamheden met betrekking tot het ontwikkelen en in standhouden van recreatiegebieden die tegemoet komen aan de maatschappelijke vraag, het bestuurlijk en financieel laten participeren van alle betrokken overheden in het beheer en (her)inrichting van recreatiegebieden én het verminderen van de bestuurlijke drukte op het gebied van beheer en (her)inrichting van recreatiegebieden.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	De gemeente Krimpenerwaard werd in 2018 in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder L.A. de Wit.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De bijdrage is opgebouwd uit een bedrag per inwoner. Wij zijn echter ontvanger.
<i>Deelnemende partijen</i>	De deelnemende partijen zijn: de Provincie Zuid-Holland en de gemeenten Rotterdam, Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle a/d IJssel, Hellevoetsluis, Hendrik-Ido-Ambacht, Krimpen a/d IJssel, Maassluis, Krimpenerwaard, Ridderkerk, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen, Westvoorne en Zwijndrecht.
<i>Risico's</i>	N.v.t vanwege liquidatie
Beleidsinformatie	
<i>Relatie met programma</i>	5 Sport, Cultuur en recreatie
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	Het Koepelschap is per 1 januari 2018 opgeheven. Er is een liquidatiebalans opgesteld.

Financiële informatie (x € 1.000)		
	<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het verslagjaar</i>	N.v.t vanwege liquidatie
	<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het verslagjaar</i>	N.v.t vanwege liquidatie
	<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2018</i>	N.v.t vanwege liquidatie
	<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2018</i>	N.v.t vanwege liquidatie
	<i>Financieel resultaat (2018)</i>	€ 0,417
	<i>Omvang weerstandsvermogen</i>	N.v.t vanwege liquidatie
	<i>Omvang garantstellingen</i>	N.v.t vanwege liquidatie
	<i>Omvang taakstelling verbonden partij</i>	N.v.t vanwege liquidatie
	<i>Financiële bijdrage 2018</i>	N.v.t vanwege liquidatie

11. Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting

Algemene informatie	
<i>Vestigingsplaats</i>	Hardinxveld-Giessendam
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	Het Bureau OVL verzorgt het beheer en het onderhoud van de openbare verlichting. Ook verzorgt zij het opstellen van een bestek voor het onderhoud en de aanbesteding hiervan en is zij belast met de controle en toezicht op de uitvoering.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	De gemeente Krimpenerwaard wordt in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder R. Boere.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De bijdrage is gebaseerd op het aantal aanwezige en bij de gemeente in beheer zijnde lichtmasten in de Krimpenerwaard.
<i>Deelnemende partijen</i>	Bij de Gemeenschappelijke Regeling Bureau OVL zijn een tiental gemeenten aangesloten. Het betreft hier de gemeenten Molenwaard, Papendrecht, Zederik, Giessendam, Gorinchem, Hendrik-Ido-Ambacht, Vianen, Leerdam, Hardinxveld-Giessendam en Krimpenerwaard.
<i>Risico's</i>	De algemene reserve is niet toereikend en het binnen de gestelde responstijd afhandelen staat onder druk.
Beleidsinformatie	
<i>Relatie met programma</i>	2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	Operationeel beheer Het operationeel beheer heeft voor Bureau OVL in hoofdzaak betrekking op de volgende diensten: 1. Het beheer van alle verlichtingsobjecten inclusief eigen ovl-netten, waarbij de betrouwbaarheid van de beheergegevens minimaal 97% bedraagt. 2. De directievoering op werkzaamheden door marktpartijen. 3. Het verrichten van schouwen. 4. Het behandelen en afhandelen van storingen en schades. 5. Het initiëren van de remplace. 6. Het verzorgen van de energie-opgave naar de netbeheerder. Onderhoud Het preventief onderhoud is er op gericht de openbare verlichting in goed functionerende staat te houden en heeft betrekking op de uitvoering door de aannemer van: 1. Preventieve vervanging van lampen (remplace) 2. Schoonmaak 3. Schilderen 4. Vervanging (incidenteel) Het correctief onderhoud is gericht op het na storing of schade weer snel en effectief laten functioneren van individuele verlichtingsobjecten, betrekking hebbend op:

	1. Meldingen en storingsen. Bureau OVL bewaakt de gestelde reparatietermijn van vijf werkdagen. 2. Inspecties 3. Schades 4. Klachten Bureau OVL zorgt voor het beheer, bewaakt de kwaliteit van de werkzaamheden die door derden worden uitgevoerd en controleert voor gemeenten de inkoopfacturen. In 2018 en begin 2019 is veel aandacht geschonken aan het terugdringen van het aantal en de langdurige storingsen in de openbare verlichting. Ondanks deze inspanningen en de vele gesprekken hierover heeft dit niet geleid tot significante verbeteringen. Begin 2019 is dan ook besloten om per 1 mei 2020 (13 maanden opzegtermijn) uit de Gemeenschappelijke Regeling Bureau OVL te stappen.
Financiële informatie (x € 1.000)	
<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 151 31/12/2019 € 141
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 195 31/12/2019 € 171
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019</i>	44%
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019</i>	45%
<i>Financieel resultaat (2019)</i>	€ 12
<i>Omvang weerstandsvermogen</i>	€ 76
<i>Omvang garantstellingen</i>	n.v.t.
<i>Omvang taakstelling verbonden partij</i>	n.v.t.
<i>Financiële bijdrage 2019</i>	€ 104

Vennootschappen en Stichtingen

1. Cyclus NV

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Gouda
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	Cyclus is belast met de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en beheer van openbare ruimten voor gemeenten in de regio Midden Holland en Rijnstreek. Daarnaast geeft Cyclus proactief informatie en advies over regionaal een lokaal afvalbeleid. Voor de gemeente Krimpenerwaard voert Cyclus niet het beheer van de openbare ruimte uit.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	De gemeente Krimpenerwaard wordt vertegenwoordigd door de wethouders A. Bening (grondstoffenplatform) en R. Boere (Algemene Vergadering Aandeelhouders). Wethouder A. Bening is plaatsvervangend lid van de Algemene Vergadering Aandeelhouders.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De gemeente Krimpenerwaard bezit 15,3% van de aandelen van Cyclus. Het betreft 63.687 aandelen met een nominale waarde van € 445.809 gebaseerd op € 7 per aandeel. In de algemene vergadering van aandeelhouders telt het bezit van één aandeel voor één stem.
<i>Deelnemende partijen</i>	Cyclus is een overheids-N.V. Een achttal gemeenten in de Regio's Midden-Holland en Rijnstreek is aandeelhouder. De onderneming wordt geleid door een directeur. Deze directeur staat onder toezicht van een uit zeven leden bestaande Raad van Commissarissen.

Beleidsinformatie		
Relatie met programma	7 Volksgezondheid en Milieu	
Actuele opgaven van de verbonden partij	Cyclus heeft drie hoofdtaken: 1. Afvalinzameling; 2. Regionale aanbesteding van de verwerking van de diverse afvalstromen; 3. Beheer en onderhoud van inzamelmiddelen. Hiervoor is de gemeente Krimpenerwaard in 2017 een nieuwe vijfjarige Dienstverleningsovereenkomst aangegaan met Cyclus waarbij wij zowel aandeelhouder als afnemer zijn. Deze Dienstverleningsovereenkomst heeft uniforme voorwaarden voor alle deelnemende partijen.	
Financiële informatie (x € 1.000)		
	Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar (cijfers 2019 nog niet beschikbaar)	01/01/2018 € 11.408 31/12/2018 € 9.105
	Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2018 € 10.287 31/12/2018 € 21.946
	Solvabiliteit organisatie per 1/1/2018	52,5%
	Solvabiliteit organisatie per 31/12/2018	29,3%
	Financieel resultaat (2018)	€ 426

2. Oasen NV		
Algemene informatie		
Vestigingsplaats	Gouda	
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	Oasen is een drinkwaterbedrijf met als kernactiviteiten de winning, productie en levering van kwalitatief goed drinkwater aan particulieren en bedrijven. De voorzieningsgebieden liggen in het oostelijke deel van Zuid-Holland.	
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt vertegenwoordigd door burgemeester R.S. Cazemier. Wethouder R. Boere is plaatsvervangend lid.	
Omvang van financieel belang	In de algemene vergadering van aandeelhouders telt het bezit van één aandeel voor één stem. De gemeente Krimpenerwaard heeft 56 aandelen van een totaal aan aandelen van 748. De nominale waarde van deze 56 aandelen bedraagt € 455 per aandeel wat neerkomt op een bedrag van € 25.480. De afgelopen jaren heeft er geen winstuitkering plaats gevonden.	
Deelnemende partijen	24 Gemeenten in de regio's Midden-Holland, Rijnstreek en Drechtsteden zijn aandeelhouder.	
Beleidsinformatie		
Relatie met programma.	0 Bestuur en Ondersteuning	
Actuele opgaven van de verbonden partij	-	
Financiële informatie (x € 1.000)		
	Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2019 € 108.494 31/12/2019 € 112.187
	Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2019 € 160.973 31/12/2019 € 178.537
	Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019	40%
	Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019	40%
	Financieel resultaat (2019)	€ 3.693

3. Eneco energie NV

Algemene informatie

Vestigingsplaats	Rotterdam
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	Eneco is één van de drie grootste energiebedrijven in Nederland. Met haar activiteiten richt ze zich op ruim twee miljoen zakelijke en huishoudelijke klanten. Zij voert een geïntegreerde distributiestrategie, die zowel transport, meetactiviteiten, facturering en levering van gas, elektriciteit en warmte omvat.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt vertegenwoordigd door wethouder R. Boere. In de algemene vergadering van aandeelhouders staat het stemrecht gelijk aan het aandelenpercentage. Wethouder L. de Wit is plaatsvervangend lid van de Algemene Vergadering Aandeelhouders.
Omvang van financieel belang	De aandelen zijn in handen van 53 Nederlandse gemeenten. De gemeente Krimpenerwaard bezit 28.131 aandelen met een nominale waarde van € 100 per aandeel.
Deelnemende partijen	53 gemeenten zijn aandeelhouder.

Beleidsinformatie

Relatie met programma	0 Bestuur en Ondersteuning
Actuele opgaven van de verbonden partij	In 2017 is door een meerderheid van de aandeelhouders besloten tot verkoop van de aandelen Eneco over te gaan. Ook de gemeente Krimpenerwaard heeft besloten haar aandelen te verkopen. Dit heeft geleid tot de start van een verkoopproces.

Financiële informatie (x € 1.000.000)

Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2019 € 2.939 31/12/2019 € 2.937
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2019 € 2.804 31/12/2019 € 3.031
Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019	51%
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019	49%
Financieel resultaat (2019)	€ 80

4. Stedin NV

Algemene informatie

Vestigingsplaats	Rotterdam
Doel of openbaar belang dat wordt behartigd	De aanleg, het beheer en onderhoud van gas- en elektriciteitsnetten en het transport van gas en elektriciteit naar ca. 2 miljoen klanten.
Vertegenwoordiging in de partij	De gemeente Krimpenerwaard wordt vertegenwoordigd door wethouder R. Boere. In de algemene vergadering van aandeelhouders staat het stemrecht gelijk aan het aandelenpercentage. Wethouder L. de Wit is plaatsvervangend lid van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Omvang van financieel belang	De gemeente Krimpenerwaard bezit 28.131 aandelen. De nominale waarde per aandeel is € 100.
Deelnemende partijen	53 gemeenten

Beleidsinformatie

Relatie met programma	0 Bestuur en Ondersteuning
Actuele opgaven van de verbonden partij	De missie van Stedin is als volgt geformuleerd: Samen werk maken van een leefwereld vol nieuwe energie. Dividend mogelijk onderdruk i.v.m. met toekomstige investeringen.

Financiële informatie (x € 1.000.000)

Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2019 € 2.699 31/12/2019 € 2.949
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01/01/2019 € 4.292 31/12/2019 € 4.340
Solvabiliteit organisatie per 1/1/2019	39%
Solvabiliteit organisatie per 31/12/2019	40%
Financieel resultaat (2019)	€ 325

5. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Den Haag
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, evenals het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	De gemeente Krimpenerwaard wordt vertegenwoordigd door wethouder R. Boere. Burgemeester R. Cazemier is plaatsvervangend lid.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De gemeente Krimpenerwaard bezit 50.700 aandelen. De nominale waarde per aandeel is € 2,50.
<i>Deelnemende partijen</i>	De Staat (50%), 11 provincies, 1 hoogheemraadschap en bijna alle gemeenten.

Beleidsinformatie

<i>Relatie met programma</i>	0 Bestuur en Ondersteuning
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	-

Financiële informatie (x € 1.000.000)

<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 5.000 31/12/2019 € 5.000
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2019 € 132.500 31/12/2019 € 144.700
<i>Solvabiliteit (leverage ratio) organisatie per 1/1/2019</i>	3,8%
<i>Solvabiliteit (leverage ratio) organisatie per 31/12/2019</i>	3,6%
<i>Financieel resultaat (2019)</i>	Netto winst € 163

6. Veerdienst Schoonhoven BV

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Schoonhoven
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	De veerdienst is voor de instandhouding, beheer en exploitatie van de veerdienst over de Lek tussen Schoonhoven en Gelkenes en de veerdienst tussen Gouderak en Moordrecht.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	Wethouders A. Bening en R. Boere zijn lid van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
<i>Omvang van financieel belang</i>	De gemeente Krimpenerwaard bezit alle aandelen van deze BV en heeft daarmee 100% stemrecht.
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeente Krimpenerwaard.

Beleidsinformatie

<i>Relatie met programma</i>	2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	Om het veer Gouderak-Moordrecht te continueren is dit veer ondergebracht bij de veerdienst Schoonhoven.

Financiële informatie (x € 1.000)

<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar (cijfers 2019 nog niet beschikbaar)</i>	01/01/2018 € 3.024 31/12/2018 € 3.030
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2018 € 2.919 31/12/2018 € 2.857
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2018</i>	51%
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2018</i>	51%
<i>Financieel resultaat (2018)</i>	€ 30

7. Waterbos Bergambacht BV

Algemene informatie

<i>Vestigingsplaats</i>	Bergambacht
<i>Doel of openbaar belang dat wordt behartigd</i>	Het voor eigen rekening en onder eigen naam exploiteren van het zwembad in Bergambacht.
<i>Vertegenwoordiging in de partij</i>	De gemeente Krimpenerwaard neemt deel aan de aandeelhoudersvergadering en wordt vertegenwoordigd door wethouder L. Sleeuwenhoek. Wethouder R. Boere is plaatsvervangend lid.

<i>Omvang van financieel belang</i>	De gemeente Krimpenerwaard heeft 1 aandeel in de BV ter grootte van € 9.076. Jaarlijks wordt een bijdrage in de exploitatie betaald (in 2017 € 135.912). Hiertegenover staat een ontvangst aan huur van € 82.071.
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeente Krimpenerwaard is voor 50% aandeelhouder en Optisport Exploitaties BV eveneens voor 50%.

Beleidsinformatie

<i>Relatie met programma</i>	5 Sport, Cultuur en Recreatie
<i>Actuele opgaven van de verbonden partij</i>	-

Financiële informatie (x € 1.000)

<i>Eigen vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar (cijfers 2019 nog niet beschikbaar).</i>	01/01/2018 € 16 31/12/2018 € 16
<i>Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar</i>	01/01/2018 € 478 31/12/2018 € 303
<i>Solvabiliteit organisatie per 1/1/2018</i>	3%
<i>Solvabiliteit organisatie per 31/12/2018</i>	5%
<i>Financieel resultaat (2018)</i>	nihil

G. Grondbeleid

Deze paragraaf omvat de volgens de BBV verplichte toelichting op het in 2019 gevoerde grondbeleid, in het bijzonder de ontwikkelingen rondom de actieve grondexploitaties.

Samenvatting

De bouw, verkoop en realisatie van woningen in de gebieden van de actieve complexen, heeft zich in 2019 doorgezet evenals de realisatie van werkzaamheden bouw- en woonrijp maken. Na verwerking van de in 2019 gerealiseerde winstneming, de onttrekking ten behoeve van de bestemmingsreserve Strategische verwervingen, de actualisering van de verliesvoorziening voor het complex Dorpshart, bedraagt de stand van de Algemene Reserve Grondzaken van € 3.043.000 (stand per 1-1-2020). De totale winstprognose van de complexen stijgt met € 177.000 (21%) ten opzichte van de laatste prognose van de begroting 2020. Naast de ontwikkelingen in de actieve complexen hebben zich in 2019 binnen de uitvoering van het eigen grondbeleid, meerdere ontwikkelingen voltrokken (Zie hierna onder Terugblik op 2019). In 2019 zijn in de Krimpenerwaard 214 nieuwe woningen gerealiseerd en in gebruik genomen. Hiervan zijn er 174 (81%) gerealiseerd in (grotere) woningbouwprojecten waarin met de gemeente wordt samengewerkt.

Beleidskader

De nota Grondbeleid, die in oktober 2017 door de raad is vastgesteld, omvat het beleidskader voor het te voeren grondbeleid bij maatschappelijke opgaven.

Terugblik op 2019

Actieve Grondexploitaties

In Tiendhoek II werd in 2019 gestart met de bouw van de 34 koopwoningen in de laatste fase. Deze zijn begin 2020 opgeleverd. In Molenweide zijn in 2019 in fase B de 14 huurwoningen opgeleverd en begin 2020 de 13 koopwoningen van deze fase. In Zevender Thiendenland zijn in 2019 59 woningen opgeleverd. De grondexploitatie van IJsbaan-Zuid wordt afgesloten. Dit geldt ook voor het complex Bovenkerk 4^e kwadrant.

Voorkeursrecht

Voor het gebied Gouderak Oost werd in vervolg op het raadsbesluit van maart 2019 over het bestemmingsplan Veenweiden, een voorkeursrecht gevestigd om diverse percelen in dit gebied. Voor de scholenbouw in Bergambacht werd in 2019 een voorkeursrecht gevestigd op het perceel Meidoornstraat 2 aldaar.

Strategische grondverwervingen

De raad heeft in november 2019 een krediet beschikbaar gesteld voor strategische grond- en vastgoedaankopen en voor de kosten die met deze aankopen zijn gemoeid een bestemmingsreserve Strategische Grondverwervingen. In de paragraaf G van deze jaarrekening wordt voor de 1^e keer verantwoording gegeven over de verrichtingen op het gebied van strategische verwervingen.

Nieuwe ontwikkelingen

In de volgende ontwikkelingen zijn met marktpartijen intentieovereenkomsten gesloten voor een gezamenlijke verkenning. Er zijn ook nieuwe ontwikkelingen: ruimtelijke initiatieven van derden en (nog) geen actieve grondexploitaties. Voor de herontwikkeling van bedrijfsterrein Galgoord in Haastrecht werd in 2019 een intentieovereenkomst gesloten met een aannemer-ontwikkelaar. Intentieovereenkomsten zijn afgesloten met initiatiefnemers voor de herontwikkeling van het Aviatierrein in Ouderkerk en van het Dika-terrein in Schoonhoven.

4 Gevolgde methodiek

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Grondbedrijf een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitaties moet worden gegeven. Om deze reden kijken we in de paragraaf niet alleen terug naar wat is gerealiseerd in 2019, maar kijken we ook vooruit naar 2020 e.v.. Met name waar het gaat om wijzigingen in de planning van de geraamde inkomsten en uitgaven. Consistent beleid in het kader van de jaarlijkse paragraaf van de jaarrekening is dat de cijfers worden vergeleken met de meest recent geactualiseerde prognoses, namelijk die van de begroting 2020. De werkelijke inkomsten en uitgaven zijn per complex verwerkt waarna een nieuwe boekwaarde is bepaald. De grondexploitatieramingen van de nog te verwachte inkomsten en uitgaven zijn geactualiseerd. Voor de raming zijn de parameters gehanteerd van de begroting 2020 namelijk:

Parameter	% cf begroting 2020
Interne rekenrente	1,22%
Index uitgaven	1,40%
Index inkomsten	2,40%
Discontovoet	2,00%

De interne doorbelasting van de ambtelijke inzet is voor 2019 verwerkt op basis van de interne urenregistratie door de projectleiders. De verliesvoorziening en het risicoprofiel per complex zijn geactualiseerd. Daarnaast is per complex bepaald of de verplichte tussentijdse winstneming aan de orde is.

Heffing vennootschapsbelasting (VPB)

Vanaf 1 januari 2016 zijn gemeenten verplicht over de winsten vanuit bedrijfsmatige activiteiten, waaronder de exploitatie van gronden, vennootschapsbelasting af te dragen. De definitieve aangifte vennootschapsbelasting 2018 is gedaan. Dit heeft geleid tot een teruggave van de belastingdienst van het reeds betaalde voorschot van € 51.000. Het voorschot VPB 2019 bedroeg € 42.000. De definitieve aangifte 2019 volgt na vaststelling van de jaarrekening door de gemeenteraad. Het saldo van de mutaties VPB 2018/2019 wordt, net als voorgaande jaren, verrekend met de Algemene Reserve Grondzaken.

Grondprijzen

In 2019 is bij de bepaling van de grondprijzen onderstaande grondprijzentabel gehanteerd.

Woningtype	Grondprijs per kavel ex. BTW €	Bandbreedte VON-prijs ex BTW €	grondquote*)
Rijwoning koop	44.000 - 58.000	155.000-210.000	25%-35%
Rijwoning sociale huur	20.000 - 25.000	huur tot maximaal de liberalisatiegrens (2018: € 710,68 per maand)	-
2-1 kap woning koop	85.000 - €105.000	275.000-290.000	30%-40%
Vrijstaande woning koop	100.000 -125.000	300.000-400.000	30%-40%
Appartement sociale huur	20.000 - 25.000	huur tot maximaal de liberalisatiegrens (2018: € 710,68 per maand)	-
Appartement goedkoop	10.000 - 30.000	100.000-120.000	10%-25%
Appartement middelduur	30.000 - 50.000	120.000-250.000	20%-25%
Appartement duur koop	vanaf 50.000	v.a. 250.000	20%-25%
Detailhandel	200 - 500 per m2	beleggingswaarde: 120.000 - 210.000 per bedrijfsruimte	-
Bouwkavels	117.000 - 135.000	300.000-400.000	30%-40%

grondprijs als % van de VON-prijs ex. BTW

De gehanteerde grondprijzentabel is dezelfde als die is opgenomen in de begroting 2020. We zien o.a. de allonge van het complex Molenweide terug dat de grondprijzen, net als elders in Nederland een opwaartse trend vertonen. In het kader van de begroting 2021, zal een actualisering van de grondprijzentabel plaatsvinden.

Risicomanagement

Over de hele lijn zijn de risico's in de complexen verder afgenomen vanwege de voortgang die wordt geboekt in de verkoop, bouw en oplevering van de woningen (complexen Dorpshart-Molenweide, Dorpshart-Centrum, Tiendhoek II en Zevender-Thiendenland) en de voortgang in de afronding van werkzaamheden bouw- en woonrijp maken/. Daarnaast ook als gevolg van de afsluiting van gereedgekomen complexen (IJsbaan-Zuid en Bovenkerk 4e kwadrant). Onderstaande tabel verbeeldt de risico-ontwikkeling in de genoemde complexen ten opzichte van de analyse in het kader van de begroting 2020.

Complex	waardering risico's jaarrekening 2019 tov Begroting 2020
ND-Molenweide Krimpen	
ND-Centrum Krimpen	
Tiendhoek II Lekkerkerk	
Tussen Dijk en Bakwetering Lekkerkerk	
IJsbaan Zuid Lekkerkerk	
Thiendenland II / Zevender Schoonhoven	
Bovenkerk 4e kwadrant Stolkwijk	
totale waardering in weerstandsvermogen	

Verklaring:	
	waardering blijft gelijk
	daling ≤ € 10.000
	stijging ≤ € 10.000
	€ 50.000 ≥ daling > € 10.000
	€ 50.000 ≥ stijging > € 10.000
	€ 100.000 ≥ daling > € 50.000
	€ 100.000 ≥ stijging > € 50.000
	daling > € 100.000
	stijging > € 100.000

Ontwikkelingen binnen de complexen van de actieve grondexploitaties

Resultaat 2019

In onderstaand overzicht is aangegeven het geraamde resultaat (eindwaarde en netto contante waarde). Uitgangspunt is de gerealiseerde boekwaarde per 31-12-2019 (jaarrekening 2019) en de geactualiseerde raming van de nog resterende uitgaven en inkomsten.

- = lasten / nadelig resultaat

Bouwgrondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2019	Vermeerdering 2019 (baten)	Verminderings 2019 (lasten)	Winstuitname 2019 t.g.v. AR Grondzaken	Afgesloten grondexploitatie 2019	Boekwaarde 31-12-2019	Geraamd eindresultaat (eindwaarde)	Geraamd eindresultaat (contante waarde)
Dorpshart binnengebied / Molenweide	€ 2.058	€ -	€ -40	n.v.t.		€ 2.018	€ 2.903	€ 2.790
Dorpshart centrumgebied	€ -7.266	€ 129	€ -218	n.v.t.		€ -7.355	€ -6.167	€ -5.812
Tiendhoek II	€ 1.631	€ 100	€ -381	€ -359		€ 991	€ 2.915	€ 2.747
Tussendijk-Bakwetering	€ -44	€ -	€ -23	€ -1		€ -68	€ 432	€ 415
Bovenkerk 4e kwadrant	€ 175	€ -	€ -161		€ -14	€ -		
Zevender-Thiendenland II	€ -6.230	€ 1.937	€ -209	€ -26		€ -4.528	€ 306	€ 306
IJsbaan Zuid	€ 211	€ -	€ -9		€ -202	€ -		
Subtotaal	€ -9.465	€ 2.166	€ -1.041	€ -386	€ -216	€ -8.942	€ 389	€ 446
Voorziening verlieslatende projecten	€ 3.209		€ 55			€ 3.264		
Totaal	€ -6.256	€ 2.166	€ -986	€ -386	€ -216	€ -5.678		

In onderstaand overzicht is aangegeven hoe de winstprognose zich in 2019 heeft ontwikkeld ten opzichte van de voorgaande actualisering.

Grondexploitatie (bedragen x 1.000)	Geraamd eindresultaat (eindwaarde, conform begroting 2019)	Geraamd eindresultaat (eindwaarde, conform jaar- rekening 2018)	Geraamd eindresultaat (eindwaarde, conform begroting 2020)	Geraamd eindresultaat (eindwaarde, conform jaar- rekening 2019)	Verschil eindresultaat begroting 2020 en jaarrekening 2019	
					bedrag	in %
Dorpshart binnengebied	€ 2.973	€ 2.924	€ 2.946	€ 2.903	€ -43	-1,5%
Dorpshart centrumgebied	€ -6.242	€ -6.132	€ -6.163	€ -6.167	€ -4	0,1%
Tiendhoek II	€ 2.918	€ 2.798	€ 2.831	€ 2.915	€ 84	3,0%
Tussendijk-Bakwetering	€ 448	€ 435	€ 424	€ 432	€ 8	1,9%
Bovenkerk 4e kwadrant	€ 300	€ 397	€ 397	€ 362	€ -35	-0,0%
Zevender Thiendenland	€ 306	€ 306	€ 306	€ 306	€ -	0,0%
IJsbaan-Zuid	€ 110	€ 109	€ 108	€ 275	€ 167	154,6%
	€ 901	€ 837	€ 849	€ 1.026	€ 177	20,8%

Toelichting

Sprake is van een verdere afbouw van de negatieve boekwaarde naar een positieve aangezien de te verwachte grondopbrengsten fors hoger zijn dan de nog te realiseren investeringen. De schommelingen in de jaarschijven hebben te maken met de verwachte cashflow in dat jaar van investeringen in bouw- en woonrijp maken en grondopbrengsten in de afzonderlijke grondexploitaties.

Onderstaand zijn per complex de belangrijkste ontwikkelingen en financiële mutaties toegelicht.

Na verwerking van de in 2019 gerealiseerde winstneming, de onttrekking ten behoeve van de bestemmingsreserve Strategische verwervingen, de actualisering van de verliesvoorziening voor het complex Dorpshart, bedraagt de stand van de Algemene Reserve Grondzaken van € 3.043.000 (stand per 1-1-2020). De totale winstprognose van de complexen stijgt met € 177.000 (21%) ten opzichte van de laatste prognose van de begroting 2020.

Toelichting per complex

1. Krimpen aan de Lek, Nieuw dorps hart, Binnenterrein (Molenweide)

Conform de grondexploitatie zijn eind 2019/begin 2020 de woningen van Fase B opgeleverd.

In december 2019 zijn de afspraken voor de bouw van Fase C en D vastgelegd in een Allonge. De verkoop start begin april voor beide fases. Op deze manier kan de wijk in een bouwstroom worden afgebouwd. De overdracht van de gronden naar de ontwikkelaar zal naar verwachting in het najaar van 2020 plaatsvinden. Met de verkoop van de gronden voor fase C en D is een meeropbrengst van ruim € 230.000 behaald ten opzichte van hetgeen was geprognosticeerd. Deze meeropbrengst kan gebruikt worden voor de realisering van een noodzakelijke extra ontsluiting van de wijk, in de vorm van een brug over de centrale waterpartij. Hiermee wordt de veiligheid in de wijk vergroot en ook tegemoet gekomen aan een uitdrukkelijke wens van de bewoners.

2. Krimpen aan de Lek, Nieuw Dorps hart, Centrum

Verkoop van 8 stadswoningen en 22 appartementen (De Waterlelie) is in juli 2019 gestart. Voor de bouw van de 8 stadswoningen is het verkooppercentage dat nodig is voor de start van de bouw, nog niet bereikt. Dit heeft er in geresulteerd dat in 2020 is gestart met de bouw van De Waterlelie. De bouw van de Waag was ook in 2019 in afwachting van de rechterlijke uitspraak en daarom nog niet gestart.

3. Lekkerkerk, Tiendhoek II

In januari 2019 is gestart met de bouw van de 21 huurwoningen. In mei 2019 is vervolgens de eerste paal geslagen voor de laatste 36 koopwoningen binnen dit project. De oplevering van de woningen en het woonrijp maken worden in 2020 conform de planning afgerond. Hetzelfde geldt voor de werkzaamheden van het woonrijp maken.

4. Lekkerkerk, Tussen Dijk en Bakwetering

Met Ouwehand BV, eigenaar van een deel van de gronden in het gebied, loopt het onderzoek naar een overdracht van haar grondpositie aan de gemeente. De planning is om dit jaar dit onderzoek af te ronden. Voor het overige hebben zich in 2019 geen (financiële) ontwikkelingen in dit complex voorgedaan.

5. Lekkerkerk, IJsbahn Zuid

In 2019 is het woonrijp maken rondom de 8 woningen afgerond. De Grex wordt afgesloten met een positief resultaat van € 275.514. Dit is € 166.513 hoger dan de geprognosticeerde winst. Onder andere heeft dit resultaat te maken met gerealiseerde aanbestedingsvoordelen. Deze grondexploitatie wordt afgesloten.

6. Schoonhoven, Zevender-Thiendenland II

In 2019 zijn in Thiendenland 59 woningen opgeleverd. Gulden Meesters fase 3 (20 woningen) zijn in aanbouw. In de volgende fase (4) zijn alle woningen (14 woningen) verkocht of onder optie. De laatste 11 woningen in fase 5 van de Gulden Meesters gaan in maart van dit jaar in de verkoop. In Zilverrijk worden de laatste woningen dit jaar opgeleverd. Daarmee is Zilverrijk (Thiendenland-midden) gereed. In Het Ambacht zijn alle 21 woningen in fase 4 verkocht. Start bouw is in voorbereiding. In 2020 wil men fase 5 van het Ambacht in verkoop brengen.

7. Stolkwijk, Bovenkerk 4^e kwadrant 2^e fase

In 2019 is het woonrijp maken van deze fase afgerond. Deze grondexploitatie wordt afgesloten met een positief resultaat van € 361.841. Dit is € 34.989 lager dan de geprognosticeerde winst hetgeen heeft te maken enige extra kosten in het kader van het woonrijp maken van het gebied. Deze grondexploitatie wordt afgesloten.

Winstuitname

De verplichte tussentijdse winstuitname (twu) zal op een aparte regel worden verantwoord en niet als kostenpost in de betrokken grondexploitaties worden opgenomen. Aan de verplichte verantwoording en verwerking van de twu is hiermee voldaan. Daarnaast blijft de berekening van het verwachte eindresultaat in de GREXen zuiver. Na afsluiting van de grondexploitaties Bovenkerk 4^e kwadrant en IJsbahn-Zuid (€ 216.000) resteren er nog tussentijdse winstuitnamen voor Tiendhoek II, Tussendijk-Bakwetering en Zevender-Thiendenland. Ten opzichte van deze drie grondexploitaties hebben in 2017 en 2018 wintuitnamen plaatsgevonden voor in totaal € 2.260.000. Op basis van realisatie is dit bedrag in 2019 verhoogd met € 386.000. Voor de berekening per grondexploitatie wordt verwezen naar onderstaande tabel. Het totaalbedrag van € 2.646.000 maakt deel uit van het saldo van de Algemene reserve grondzaken.

Bouwgrondexploitatie (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2019 (exclusief winstuitname)	Geraamd eindresultaat	Onzekerheden risico's	Betrouwbaar eindresultaat per 31-12-2019	Realisatie baten t/m 2019 in %	Realisatie lasten t/m 2019 in %	Realisatie totaal t/m 2019 in %	Winstuitname 2017 t/m 2019 van betrouwbaar eindresultaat
Dorpshart Molenweide	€ 2.018	€ 2.903	€ -197	€ 2.706	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dorpshart centrumgebied	€ -7.355	€ -6.167	€ -127	€ -6.294	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Tiendhoek II	€ 3.395	€ 2.915	€ -21	€ 2.894	95,91%	86,61%	83,07%	€ 2.404
Tussendijk-Bakwetering	€ -60	€ 432	€ -59	€ 373	10,79%	21,38%	2,31%	€ 9
Zevender-Thiendenland II	€ -4.295	€ 306	€ -	€ 306	78,19%	97,61%	76,32%	€ 234
Totaal	€ -6.297	€ 389	€ -404	€ -15				€ 2.646

Voor het verwachte eindresultaat van de grondexploitatie Dorpshart is een verliesvoorziening gecreëerd van € 3.264.000. Het geraamde positieve eindresultaat van de in 2020 nog doorlopende grondexploitaties Tiendhoek II, Tussendijk-Bakwetering en Zevender-Thiendenland bedraagt € 3.653.000. Hiervan is een bedrag van € 2.646.000 als gerealiseerde winstuitname toegevoegd aan de Algemene reserve grondzaken. Het resterende bedrag van € 1.007.000 wordt na realisatie in de jaren 2020-2022 ook in de genoemde reserve gestort.

Afgesloten complexen

Voorgesteld wordt de grondexploitatie van IJsbaan-Zuid en Bovenkerk 4^e kwadrant, door middel van deze jaarrekening af te sluiten en het resultaat toe te voegen aan de Algemene Reserve Grondzaken.

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve grondzaken

Het verloop van de Algemene reserve grondzaken is in 2019 als volgt.

Saldo reserve per 01-01-2019	€ 3.268.000
Toevoegingen 2019:	
- Afsluiting grondexploitaties Bovenkerk 4 ^e kwadrant en IJsbaan Zuid	- 216.000
- Winstuitnamen 2019 Tiendhoek, Tussendijk-Bakwetering en Zevender	- 386.000
- Mutatie vennootschapsbelasting (afrekening 2018, voorschot 2019)	- 9.000
Onttrekkingen 2019:	
- Kosten ontwikkeling Schoonhoven Noord, Galgoord, Gouderak	- 32.000 -/-
- Dekking overige kapitaallasten	- 249.000 -/-
- Vorming bestemmingsreserve Strategische verwervingen	- 500.000 -/-
- Mutatie verliesvoorziening Dorpshart Centrum	- 55.000 -/-

Saldo reserve per 31-12-2019	€ 3.043.000

Voorziening verlieslatende projecten

Het BBV stelt als verplichting dat het saldo van verlieslatende grondexploitaties direct dient te zijn afgedekt door middel van een voorziening. De voorziening verlieslatende complexen heeft betrekking op de grondexploitatie Dorpshart Krimpen aan de Lek. Deze grondexploitatie is opgebouwd uit de componenten Dorpshart Binnenterrein (Molenweide) en Dorpshart Centrumgebied. Het saldo van de voorziening was per 1 januari 2019 becijferd op een bedrag van € 3.209.000. Actualisatie van de betreffende grondexploitatie in de jaarrekening 2019 heeft geleid tot een verhoging van de voorziening met € 55.000. Het saldo van de voorziening per 31 december 2019 bedraagt € 3.264.000.

Krediet Strategische Grond- en Vastgoedaankopen

Op 5 november 2019 heeft de raad besloten een krediet beschikbaar te stellen van € 7.500.000 voor het doen van strategische grond- en vastgoedverwervingen. Het college bevoegd is tot uitgaven uit het krediet voor de aankoop van gronden en opstallen die zijn gelegen in gebieden waarop de raad een voorkeursrecht heeft gevestigd of de aankoop van gronden en opstallen die niet onder een voorkeursrecht vallen maar die liggen in een gebied waarvoor de raad een ruimtelijke visie (structuurvisie, omgevingsplan of bestemmingsplan) heeft vastgesteld en waarvan men verwacht deze te realiseren binnen een termijn van 5 jaar. Ook is besloten het krediet voor strategische aankopen als vast onderdeel op te nemen in de paragraaf-G.

Het college informeert de raad over de gerealiseerde aankopen en de stand van zaken van het krediet via de jaarrekening. Evaluatie van het krediet vindt jaarlijks plaats in het kader van de vaststelling van de begroting. Eind 2019 heeft het college met de gebruikmaking van dit krediet de volgende aankooptransacties gerealiseerd:

1	Bergambachterstraat 3, Schoonhoven
2	Opweg 88, Schoonhoven
3	Opweg 90, Schoonhoven
4	Grondpercelen ten westen van de kern Ammerstol
5	Blekerstraat 7, Haastrecht

Het saldo van bovenstaande aankopen heeft in 2019 € 2.470.000 bedragen. Het beschikbare bedrag voor strategische grond- en vastgoedaankopen bedraagt per 1 januari 2020 € 5.030.000.

Bestemmingsreserve Strategische Verwervingen

De raad heeft op 5 november 2019 ook besloten een bestemmingsreserve Strategische Verwervingen vast te stellen bedoeld voor het dekken van de kosten gemoeid met de aankoop van strategisch grond- en vastgoed en de verwachte inkomsten en uitgaven die met de tijdelijke exploitatie van deze aankopen zijn gemoeid. Ook is besloten om het college de bevoegdheid te verlenen te beschikken over de, met dien verstande dat in de tussentijdse rapportages de mutaties worden opgenomen. De stand van deze bestemmingsreserve bedroeg per 31 december 2019 € 344.000.

Voor een nadere toelichting op de mutaties wordt verwezen naar de eerste Tussenrapportage 2020.

Overige ontwikkelingen

Herontwikkeling Galgoord, Haastrecht

In 2019 is versnelling gekomen in de herontwikkeling door de verwerving van locatie van Gouda Holland (eigendom van Boreas Holding) door een ontwikkelende partij. Deze partij heeft voorts de eigendommen van de locatie, lokaal bekend als De Kleine Betuwe aangekocht waarmee het bedrijf de belangrijkste eigendommen in het gebied in handen heeft gekregen. Op de percelen rust een voorkeursrecht van de gemeente. Het college heeft met de ontwikkelende partij eind 2019 een intentieovereenkomst gesloten met de afspraken over de verdere gezamenlijke verkenning van de herontwikkeling van het bedrijfsterrein Galgoord van Bedrijven naar Wonen.

Herontwikkeling bedrijfsterrein Schoonhoven-Noord

De ontwikkelstrategie voor deze opgave (ook gericht op transformatie van Bedrijven naar Wonen en Maatschappelijke Voorzieningen) richt zich prioriteit geven aan de eerste fase: de realisatie van de nieuwe school en de sporthal. Voor het onderdeel Wonen wordt gestreefd naar samenwerking met/facilitering van marktpartij/marktpartijen die bedrijfspanen in het gebied hebben aangekocht met als doel te komen tot herontwikkeling naar Wonen. Voor dit doel hebben zich meerdere partijen zich gemeld bij de gemeente. De bedoeling is om in 2020 met marktpartijen te komen tot afspraken over de verkenning van de transformatie.

Voorkeursrecht Gouderak Oost

In vervolg op het besluit van de raad van maart 2019 om in het kader van de vaststelling van het bestemmingsplan Veenweiden een aantal percelen aan de oostzijde van Gouderak buiten de natuurbegrenzing te houden, heeft de raad op 24 september 2019 een voorkeursrecht gevestigd op diverse percelen aan de oostzijde van de kern Gouderak (een voorkeursrecht is een eerste recht van koop van de gemeente op het vastgoed waarop het recht rust). Doel hiervan is te voorkomen dat door opdrijving van grondprijzen de dit gebied beoogde maatschappelijke opgave voor de kern Gouderak (o.a. het verplaatsen van de sportvelden) en de gemeentelijke woningbouwopgave wordt bemoeilijkt. Inmiddels is de verkenning gestart van de uitgangspunten voor de beoogde maatschappelijke ontwikkeling.

Voorkeursrecht Meidoornstraat 2, Bergambacht

Het college heeft op 3 december 2019 besloten een voorkeursrecht te vestigen op het perceel Meidoornstraat 2 in Bergambacht. Dit besluit is door de raad op 2 februari 2020 bestendigd. Het voorkeursrecht heeft in dit geval het doel om de beoogde scholenbouw aan de Meidoornstraat mogelijk te maken.

Herontwikkeling Aviatierrein Ouderkerk

In 2019 heeft het college een intentieovereenkomst gesloten met een de eigenaar en ontwikkelende partij voor de verkenning van de herontwikkeling van deze voormalige bedrijfslocatie naar wonen.

Herontwikkeling Dikaterrein, Schoonhoven

In 2019 heeft het college een intentieovereenkomst gesloten met een ontwikkelcombinatie voor de verkenning van de herontwikkeling van deze bedrijfslocatie naar wonen en (maatschappelijke) voorzieningen.

Herontwikkeling IHC-terrein, Krimpen aan de Lek

In 2019 heeft zich een ontwikkelcombinatie bij de gemeente gemeld met een initiatief voor woningbouw op het IHC-terrein. Initiatiefnemers hebben voor dit doel met de eigenaar van het terrein, IHC Merwede een overeenkomst gesloten en zijn als zodanig exclusieve gesprekspartner voor de gemeente. In 2019 is het proces van beeldvorming in gang gezet hetgeen in 2020 zal leiden tot verdere menings- en oordeelsvorming over de herontwikkeling van dit terrein en de hieraan te stellen ruimtelijke kaders.

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De beginbalans is overeenkomstig de door de raad vastgestelde jaarrekening 2018.

Onderstaande samenvatting van grondslagen voor waardering en resultaatbepaling is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten.

Voorschriften

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincie en Gemeenten (BBV) geeft.

Daarnaast is gehandeld overeenkomstig de door uw raad in de vergadering van 11 december 2018 vastgestelde Financiële verordening gemeente Krimpenerwaard 2019.

Waarderingsgrondslagen

De waardering van activa (incl. erfpachtgronden) en passiva alsook de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kostprijs (Verkrijgings- of vervaardigingsprijs en omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten). Tenzij anders vermeld worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Eén en ander is vastgelegd in de op grond van artikel 9 van de Financiële verordening 2017 door het college aan de raad ter informatie aangeboden Nota waardering en afschrijving. Deze in de collegevergadering van 20 december 2016 vastgestelde nota is in werking getreden per 1 januari 2017. Op 12 november 2019 heeft het College de Nota waardering en afschrijving 2020 vastgesteld. De nota treedt in werking per 1 januari 2020. De nota Waardering en afschrijving 2017 is per diezelfde datum ingetrokken.

ACTIVA

Vaste activa

De vaste activa zijn verdeeld in:

- Immateriële vaste activa
- Materiële vaste activa
- Financiële vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa, onderverdeeld in:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio (rentekosten die bij aanvang van de lening ineens moeten worden voldaan).
- Kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Deze activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs (historische kostprijs), verminderd met de afschrijvingen en de naar verwachting duurzame verminderingen. De kosten van onderzoek worden in vijf jaar afgeschreven. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de looptijd van de betreffende lening. Voor agio/disagio geldt een afschrijvingstermijn van 4 jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa, onderverdeeld in:

- Investerings met economisch nut.
- Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
- Gronden in erfpacht

Van investeringen met economisch nut is sprake als ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is).

Wanneer investeringen kunnen bijdragen aan het genereren van middelen, bijvoorbeeld in de vorm van het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen worden deze geclassificeerd onder Investerings met economisch nut waarvoor heffingen kunnen worden ingesteld. Daarnaast zijn er investeringen met een maatschappelijk nut. Deze genereren geen middelen maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Te denken valt aan bijvoorbeeld wegen, water en groenvoorzieningen.

Ook deze investeringen moeten naar aanleiding van de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) met ingang van 1 januari 2017 worden geactiveerd. Eenmalige afboeking ten laste van een reserve behoort niet meer tot de mogelijkheden. Wel kunnen de kapitaallasten (rente en afschrijving) jaarlijks aan een reserve worden onttrokken zodat de investering budgettair neutraal verloopt. Afschrijving vindt op lineaire basis plaats. De omslagrente is voor 2019 berekend op 1,1%. Voor de toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Aan afschrijvingstermijnen wordt de volgende termijnen gehanteerd:

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa met economisch nut	
Gronden	n.v.t.
Begraafplaatsen, aanleg	40
Begraafplaatsen, uitbreiding/reconstructie	25
Gebouwen	40
Renovatie/aanpassing gebouwen	25
Technische installaties	15
Meubels en inventaris	15
Riolering	40
Riolering, zettingsgevoelige gebieden	30
Pompen riolering	15
Kunstgrasvelden	30
Kunstgrasvelden: toplaagrenovatie	10
Sport- en speeltoestellen	15
Voertuigen	7
Machines, gereedschappen	10
Automatisering:	
- Mobiele devices	3
- Hardware (24x7)	3
- Hardware overige	5
- Netwerkkomponenten	5
- Software	5
- Presentatie-/beeldschermen	7
- Bekabeling	10
- Technische installatie serverruimte	15

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa met maatschappelijk nut	
Wegen, straten en pleinen (aanleg/vernieuwing)	40
Wegen, straten en pleinen (herstraten)	20
Kunstwerken (bruggen, viaducten, tunnels en duikers)	40
Renovatie/bouwkundige aanpassing kunstwerken	25
Openbare verlichting	25

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden onderverdeeld in:

- Kapitaalverstrekkingen aan:
 - o Deelnemingen
 - o Gemeenschappelijke regelingen
 - o Overige verbonden partijen
- Leningen aan:
 - o Openbare lichamen
 - o Woningbouwcorporaties
 - o Deelnemingen
 - o Overige verbonden partijen
- Overige langlopende leningen
- Uitzettingen bij Rijk met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd één jaar of langer.
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen (structureel) daalt tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen of overige verbonden partijen

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Bij verwachte oninbaarheid wordt deze waarde afgewaardeerd.

Overige langlopende leningen

Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Bij verwachte oninbaarheid wordt deze afgewaardeerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van ≥ 1 jaar

Deze worden gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de betaalde verkrijgingsprijs wordt als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddeld) resterende looptijd tot aflossing/uitlating.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden (staat niet in de balans)

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn verdeeld in:

- Voorraden
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
- Liquide middelen
- Overlopende activa

Voorraden

De voorraden hebben betrekking op actief grondbeleid. Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond: aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met de uitgifte/ verkoop van bouwgrond. Bij actief grondbeleid exploiteert de gemeente voor eigen rekening en risico gronden. De in exploitatie genomen bouwgronden (Onderhanden werk), worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken, alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winst moet worden genomen indien het positieve resultaat betrouwbaar kan worden ingeschat. Risico's en onzekerheden kunnen in het verwachte positieve resultaat worden verdisconteerd. Daarna moet de gerealiseerde winst worden berekend via de POC-methode naar rato van de gerealiseerde kosten en gerealiseerde baten

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden onderverdeeld in:

- Vorderingen op openbare lichamen
- Uitzettingen in 's-Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (Schatkistbankieren/SKB)
- Overige vorderingen
- Overige uitzettingen
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

Alle posten onder uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

De vorderingen op openbare lichamen betreft vorderingen op zowel de rijks- en provinciale overheid als gemeenschappelijke regelingen.

Uitzettingen in 's-Rijks schatkist < dan één jaar heeft betrekking op het verplicht schatkistbankieren zodra de liquide middelen het normbedrag van € 825.000 te boven gaat.

De overige vorderingen en overige uitzettingen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Met een 2-tal niet-financiële instellingen heeft de gemeente een rekening-courantverhouding, te weten de veerdienst Schoonhoven en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

Liquide middelen

De liquide middelen worden onderverdeeld in:

- Kassaldi
- Banksaldi

Voor alle liquide middelen geldt dat deze worden opgenomen tegen de nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onder overlopende activa wordt verstaan zowel de nog te ontvangen bedragen als de vooruitbetaalde.

PASSIVA

Vaste passiva

De vaste passiva zijn verdeeld in:

- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Ter uitvoering van de in de raadsvergadering van 11 december 2018 vastgestelde Financiële verordening gemeente Krimpenewaard 2019 heeft uw raad in de vergadering van 6 maart 2019 de Nota reserves en voorzieningen 2019 vastgesteld.

Rentetoevoegingen aan reserves vinden, conform de uitgangspunten zoals die zijn vastgelegd in de begroting, alleen plaats als dit noodzakelijk is gelet op het onderliggende bestedingsplan.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt onderverdeeld in:

- Algemene reserve/vrij vermogen
- Algemene reserve/Weerstandsvermogen
- Reserve grondzaken
- Bestemmingsreserves
- Gerealiseerd resultaat

De algemene reserve is in principe vrij aanwendbaar en dient in eerste instantie als weerstandsvermogen om tegenvallers op te vangen. Om inzichtelijk te maken wat de omvang van de algemene reserve/weerstandsvermogen minimaal zou moeten zijn wordt periodiek een risico inventarisatie en –analyse, gebaseerd op risicomanagementbeleid opgesteld. Het resterende saldo wordt bestempeld als Algemene reserve/Vrij vermogen. Bestemmingsreserves hebben een meer expliciet karakter.

Ter dekking van eventuele verliezen bij grondexploitaties is een Reserve grondzaken gevormd. De vorming van de algemene reserve vindt in principe plaats door bestemming van batige exploitatiesaldo's bij de jaarrekening.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Over het algemeen is de hoogte gebaseerd op een beheers- of onderhoudsplan en zijn onderverdeeld in:

- Voorzieningen voor verplichtingen en risico's
- Voorzieningen ter egalisering van kosten
- Voorzieningen voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

Voorzieningen voor verplichtingen en risico's

Deze voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten en op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

Voorziening ter egalisering van kosten

Deze voorziening wordt gevormd voor kosten welke in een volgend begrotingsjaar gemaakt worden maar waarvan de oorsprong (mede) ligt in het begrotingsjaar of een voorafgaand begrotingsjaar. Het doel van de voorziening is een gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren. De onderhoudsequalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven

Deze voorziening kan gevormd worden voor bijvoorbeeld riolering, reiniging en begraaftplaatsen.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

Bij deze voorziening worden niet meegenomen de ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren welke zijn verkregen van Europese of Nederlandse overheidslichamen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn verdeeld in:

- Obligatieleningen
- Onderhandse leningen van:
 - o Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen
 - o Binnenlandse banken en overige financiële instellingen
 - o Binnenlandse bedrijven
 - o Overige binnenlandse sectoren
 - o Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren
- Door derden belegden gelden
- Waarborgsommen

Voor alle vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer geldt dat deze gewaardeerd worden tegen de nominale waarde, eventueel verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn verdeeld in:

- Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één 1 jaar
- Overlopende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één 1 jaar

In de Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één 1 jaar wordt de volgende verdeling aangebracht:

- Banksaldi
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen
- Kasgeldleningen
- Overige schulden openbare lichamen
- Overige schulden

Overlopende passiva

De overlopende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Onder overlopende passiva wordt verstaan zowel de vooruit ontvangen bedragen als de nog te betalen bedragen.

Waarborgen en garanties

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) zorgt ervoor dat woningbouwcorporaties tegen gunstige rentetarieven en voorwaarden geld kunnen lenen. Hiervoor is een zekerheidsstructuur ontwikkeld waarvan de gemeente onderdeel uitmaakt. De financiële middelen van de woningbouwcorporatie vormen de eerste zekerheid. Het WSW stelt voorwaarden aan de kredietwaardigheid van (aspirant) deelnemers. De tweede zekerheid wordt gevormd door het garantievermogen van het WSW. Dit garantievermogen bestaat uit de borgstellingsreserve van het WSW zelf en de plicht om obligo's op te vragen bij de WSW-deelnemers. De derde en laatste zekerheid wordt gevormd door gemeenten en het Rijk. Op verzoek van het WSW moeten zij renteloze leningen verstrekken, zoals geregeld in een achtervang-overeenkomst.

Resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's waarvan de oorsprong voor het einde van het boekjaar ligt, worden in acht genomen voor zover zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden verantwoord op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten, zoals overlopend vakantiegeld en vakantiedagen, toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten.

Balans

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	4.673.321	4.942.534
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	4.673.321	4.942.534
Materiele vaste activa	124.103.462	120.710.614
- Investerings met economisch nut	62.105.840	62.134.437
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	51.360.841	49.082.289
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	10.598.129	9.455.236
- In erfpacht	38.652	38.652
Financiële vaste activa	8.011.851	9.158.726
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	826.156	826.156
- Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	31.311	36.966
- Overige langlopende geldleningen	5.279.373	4.920.593
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.875.011	3.375.011
Totaal vaste activa	136.788.634	134.811.874
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	8.196.112	6.665.015
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	5.677.829	6.256.975
- Gereed product en handelsgoederen	2.518.283	408.040
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	20.100.982	32.895.403
- Vorderingen op openbare lichamen	10.007.813	8.821.482
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.851.932	19.643.978
- Rekening-courantverhouding met het Rijk		
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	602.000	1.094.952
- Overige vorderingen	3.639.238	3.334.991
Liquide middelen	859.382	875.785
- Kassaldi	2.878	9.197
- Banksaldi	856.504	866.588
Overlopende activa	3.578.469	4.090.856
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	315.929	595.443
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-62.466	1.651.516
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.325.006	1.843.898
Totaal vlottende activa	32.734.945	44.527.059
TOTAAL ACTIVA	169.523.579	179.338.933

PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	60.946.249	64.881.556
- Algemene reserve	21.726.583	19.746.044
- Bestemmingsreserves	39.255.316	43.844.676
- Gerealiseerd resultaat	-35.649	1.290.836
Voorzieningen	36.832.802	34.754.714
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.706.890	2.656.043
Voorzieningen ter equalisering van korter	22.139.157	31.253.020
Voorzieningen voor lijnverlengingen aan toekorist je		-
vervangingsinvesteringen, waarvoor een rekening wordt zheven		
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de	986.460	845.651
bestemming gebonden is		
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar	59.054.151	65.941.885
of langer		
- Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	59.015.135	65.903.269
- Waarborgsommen	39.016	38.616
Totaal vaste passiva	156.833.202	165.578.155
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd	8.530.820	8.949.985
korter dan één jaar		
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	-
- Banksaldi	147	135
- Overige schulden	8.530.674	8.949.850
Overlopende passiva	4.159.557	4.810.793
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die	3.292.201	2.746.342
in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks		
terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van		
vergelijkbaar volume		
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen		
voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek		
bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende		
begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen		
- Het Rijk	441.889	1.624.276
- Overige Nederlandse overheidslichamen	78.722	220.445
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van	346.745	219.730
volgende begrotingsjaren komen		
Totaal vlottende passiva	12.690.377	13.760.778
TOTAAL PASSIVA	169.523.579	179.338.933
Gewaarborgde geldleningen (EUR x 1.000,-)	98.701	93.675

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Immateriële vaste activa		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	4.673.321	4.942.534
Totaal	4.673.321	4.942.534

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2019:

	Boekwaarde 31-dec-18	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-dec-19
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	4.942.534	0	8.519	260.694			4.673.321

In 2019 hebben met betrekking tot de immateriële vaste activa geen investeringen plaatsgevonden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Investerings met economisch nut	62.105.840	62.134.437
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	51.360.841	49.082.289
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	10.598.129	9.455.236
in erfpacht uitgegeven gronden	38.652	38.652
Totaal	124.103.462	120.710.614

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-dec-18	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-dec-19
Gronden en terreinen	4.439.606	130.000	0	19.700			4.549.906
Woonruimte	0	0	0	0			0
Gebouwen	48.104.017	322.087	0	1.852.523			46.573.580
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.812.978	127.965	0	519.114			4.421.829
Vervoermiddelen	130.604	2.067.836	0	71.794			2.126.646
Machines, apparaten en installaties	1.347.464	306.810	0	238.116			1.416.159
Overige materiële vaste activa	3.299.767	249.048	0	531.095			3.017.720
Totaal	62.134.437	3.203.746	0	3.232.343			62.105.840

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaardering staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen (> 100.000) staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2019	Cumulatief besteed t/m 2019
Gronden ten westen van Ammerstol	130.000	130.000	130.000
MFA Vogelweide Emmaschool uitbreiding	550.000	105.062	105.062
MFA Vogelweide Ichtusschool uitbreiding	550.000	105.062	105.062
Veegmachine Schmidt	162.000	161.686	161.686
DAF vrachtwagen kiepbak	174.000	173.882	173.882
Totaal	1.566.000	675.692	675.692

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

	Boekwaarde 31-dec-18	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-dec-19
Gronden en terreinen	1.060.354	0	0	16.389			1.043.965
Gebouwen	911.763	2.986	0	25.369			889.379
Grond-, weg- en waterbouwkundige	43.903.672	3.913.265	0	1.639.430			46.177.507
Vervoermiddelen	2.085	0	0	2.085			0
Machines, apparaten en installaties	3.152.215	235.671	0	234.911			3.152.975
Overige materiële vaste activa	52.200	51.808	0	6.993			97.015
	49.082.289	4.203.729	0	1.925.177			51.360.841

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaardering staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen (> 100.000) staan in het hierna overgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar	Werkelijk	Cumulatief
Renovatie minigemalen Stolwijk & Haastrecht	1.415.000	808.667	858.563
Riolering Hugenholtzstraat/Europalaan	402.507	332.301	404.159
Riolering bedrijventerrein Wetering	1.486.000	674.979	1.328.513
Wisterweg Schoonhoven riolering	362.856	206.285	334.830
Schoolstraat riolering	885.753	309.407	344.187
Lorentzweg riolering	1.527.635	237.997	287.825
Vervangen riolering centrum Stolwijk	352.296	248.033	387.021
Ophogen en herinrichten BP Krimpen	180.000	151.986	180.337
Verbeteren begraafplaatsen	524.985	110.683	525.293
Project ondergrondse containers	347.000	167.332	167.332
Totaal	7.484.032	3.247.670	4.818.060

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek wordt in het verloopoverzicht een scheiding aangebracht tussen welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nu had het volgende verloop:

	Boekwaarde 31-dec-18	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-dec-19
<i>Maatschappelijk nut vóór 2017</i>							
Gronden en terreinen	3.653.158	0	0	102.820			3.550.338
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.270.802	12.373	0	188.671			3.094.504
Subtotaal	6.923.960	12.373	0	291.491			6.644.842
<i>Maatschappelijk nut vanaf 2017</i>							
Gronden en terreinen	20.921	202.444	0	0			223.365
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.510.355	1.356.022	159.632	56.787			3.649.957
Machines, apparaten en installaties	0	79.965	0	0			79.965
Subtotaal	2.531.276	1.638.430	159.632	56.787	0	0	3.953.287
Totaal	9.455.236	1.650.803	159.632	348.278	0	0	10.598.129

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaardering staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen (> 100.000) staan in het hierna overgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar	Werkelijk	Cumulatief
Sportpark Tiendweg		202.443	223.365
Herinrichting Veerstoep Bergambacht	2.100.000	117.566	117.566
2e fase Buiten de Veerpoort	1.750.000	891.612	972.423
Totaal	3.850.000	1.211.621	1.313.354

Onder de Materiele vaste activa zijn geen warme gronden gewaardeerd.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2019 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-dec-18	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-dec-19
Kapitaalverstrekkingen aan:							
- deelnemingen	826.156	0	0	0			826.156
Leningen aan:							
- woningbouwcorporaties	36.966	0	5.655	0			31.311
Overige langlopende leningen	4.920.593	1.092.623	733.842	0			5.279.373
looptijd > 1 jaar	3.375.011	0	1.500.000	0			1.875.011
	<u>9.158.727</u>	<u>1.092.623</u>	<u>2.239.498</u>	<u>0</u>			<u>8.011.851</u>

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

De actuele waarde van de participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ligt boven de verkrijgingsprijs.

De aandelen Eneco zijn in 2020 verkocht. De boekwaarde van de aandelen per 31 december 2019 is € 300.335.

Zie de toelichting bij "Gebeurtenissen na balansdatum".

Overige langlopende leningen

Op 1 januari 2019 was aan startersleningen verstrekt (netto) € 4.517.338. Daarop is in 2019 € 563.264 afgelost en € 1.092.623 aan nieuwe leningen verstrekt.

Aan overige leningen resteerde op 1 januari 2019 € 403.255. Afgelost is in 2019 € 157.500.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Op dit onderdeel vindt verantwoording plaats van de obligatieportefeuille. In 2019 is € 1.548.250 afgelost.

Vlottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Gronden en terreinen		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	5.677.829	6.256.975
Gereed product en handelsgoederen	2.518.283	408.040
Vooruitbetalingen	0	0
Totaal	8.196.112	6.665.015

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2019 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 31-dec-18	Investerings	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-dec-19	Voorziening verlieslatende complexen	Boekwaarde 31-dec-19
- Bovenkerk (4e kwadrant)	-175.156	160.998	0	14.158	-0	0	0
- Nieuwe dorpshart centrumontwik.	7.265.987	217.713	129.100	0	7.354.600	0	7.354.600
- Tiendhoek II Lkk	-1.630.910	380.905	99.855	358.731	-991.129	0	-991.129
- Tussen Dijk en Bakwetering Lkk	44.238	23.060	0	1.019	68.317	0	68.317
- Nieuwe dorpshart binnenterrein	-2.057.527	39.464	0	0	-2.018.063	0	-2.018.063
- IJsbahn Zuid	-210.978	9.157	0	201.821	-0	0	0
- Zevender Thiendenland II	6.229.939	209.206	1.937.192	26.399	4.528.352	0	4.528.352
Subtotaal	9.465.592	1.040.503	2.166.147	602.128	8.942.076	0	8.942.076
- Voorziening verlieslatende proj.	-3.208.618					-55.629	-3.264.247
Totaal Grondexploitatie	<u>6.256.974</u>	<u>1.040.503</u>	<u>2.166.147</u>	<u>602.128</u>	<u>8.942.076</u>	<u>-55.629</u>	<u>5.677.829</u>

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting in de paragraaf grondbeleid.

In 2019 heeft een winstuitname plaatsgevonden van € 602.128 en toegevoegd aan de Reserve grondzaken. De berekening is het resultaat van gerealiseerde baten en lasten in de complexen Tiendhoek II, Tussendijk-Bakwetering, Bovenkerk 4e kwadrant, Zevender Thiendenlanden en IJsbahn Zuid.

Ter dekking van een mogelijk te realiseren verlies, als gevolg van de economische ontwikkelingen bij grondexploitaties, is een voorziening getroffen welke wordt aangesproken zodra op basis van gerealiseerde verkopen er inderdaad sprake is van een niet kostendekkende exploitatie.

Op basis van de recente nacalculatie is gebleken dat deze voorziening met € 55.629 moet worden verhoogd.

Gereed product en handelsgoederen

	Boekwaarde 31-dec-18	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-dec-19
Onroerende goederen	408.040	2.340.000	0			229.757	2.518.283

De belangrijkste in het boekjaar gedane aankopen onroerende goederen (> 100.000) staan in het hierna overgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar	Werkelijk	Cumulatief
Opweg 88 Schoonhoven	390.000	390.000	390.000
Opweg 90 Schoonhoven	300.000	300.000	300.000
Bergambachterstraat 3 Schoonhoven	1.450.000	1.450.000	1.450.000
Blekerstraat 7 - 7a Haastrecht	200.000	200.000	200.000
Totaal	2.340.000	2.340.000	2.340.000

Specificatie boekwaarde 31 december 2019 Gereed product en handelsgoederen:

	Boekwaarde 31-dec-18	Investerings	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-dec-19
Grond boerderij Dorpstr 61 Ouderkerk	7.092			7.092
Grond/water en vm molen Berkenwoude	6.190			6.190
Rode kruisgebouw Schoonhoven	180.001			180.001
Grond Vaartland 2 vm gem Mist	135.000			135.000
Vm gemeentehuis Ouderkerk	79.757		79.757	0
Opweg 88 Schoonhoven		390.000		390.000
Opweg 90 Schoonhoven		300.000		300.000
Bergambachterstraat 3 Schoonhoven		1.450.000	150.000	1.300.000
Blekerstraat 7 - 7a Haastrecht		200.000		200.000
	408.040	2.340.000	229.757	2.518.283

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31- dec-19	Voorzienig oninbaar	Boekwaarde 31- dec-2019 na voorziening
1. Vorderingen op openbare lichamen	10.007.813	0	10.007.813
2. Uitzettingen in 's Rijks schatkist	5.851.932	0	5.851.932
3. Rekening-courantverhoudingen	602.000	0	602.000
4. Overige vorderingen	4.308.854	669.616	3.639.238
	20.770.598	669.616	20.100.982

ad 1. Van de vordering op openbare lichamen heeft € 7.760.807 betrekking op verrekening met Rijksoverheid op basis van het BTW compensatiefonds en verrekening omzetbelasting. Verrekening vindt jaarlijks plaats per 1 juli van het daaropvolgend jaar.

ad. 2 Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar

In de tabel wordt het volgende vermeld:

a. Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd.

b. Voor ieder kwartaal van dat jaar, het bedrag aan middelen, bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de Wet financiering decentrale overheden, dat in het kader van de drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	445.312	639.210	559.255	266.868
Drempelbedrag	825.000	825.000	825.000	825.000
Ruimte onder drempelbedrag	379.688	185.790	265.745	558.132
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

ad. 4 Overige vorderingen

De Voorziening oninbaar is opgebouwd uit:

Dubieuze debiteuren Sociale zaken	483.555
Overige dubieuze debiteuren	186.061
Totaal voorziening oninbaar	669.616

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Kassaldi	2.878	9.197
Banksaldi	856.504	866.588
Totaal	859.382	875.785

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	253.463	2.246.959
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.325.006	1.843.898
Totaal	3.578.469	4.090.856

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-dec-18	Toevoegingen	Ontvangen bedrag	Correctie	Saldo 31-dec-2019
Rijk:					
Bommenregeling		66.261			66.261
Vangnetregeling sociale zaken	595.443		280.899	-64.876	249.668
Provincie:					
Explosieven provincie Zuid Holland		11.139			11.139
Ontsluiting rotonde Bergambacht	-73.605				-73.605
Totaal	521.838	77.400	280.899		253.463

	Saldo 31-dec-18	Saldo 31-dec-2019
Overige nog te ontvangen bedragen	249.453	722.669
Overige vooruitbetaalde bedragen	1.594.445	2.602.337
	1.843.898	3.325.006

Toelichting verhaalbare kosten inzake faciliterend grondbeleid als onderdeel van de Overige nog te ontvangen bedragen

Specificatie van de kosten die de gemeente heeft gemaakt en die in het kader van faciliterend grondbeleid op basis van een overeenkomst kunnen worden verhaald op derden:

	Saldo 31-dec-18	Af	Bij	Saldo 31-dec-2019
Project Warm Hart	0		5.244	5.244
Project Pr Ireneschool fase 2	0		4.130	4.130
Project Walraven	0		938	938
	0	0	9.374	9.374

Passiva

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Algemene reserve	21.726.583	19.746.044
Bestemmingsreserves	39.255.316	43.844.676
Gerealiseerd resultaat	-35.649	1.290.836
Totaal	60.946.249	64.881.556

Het verloop in 2019 wordt in het hierna opgenomen overzicht per reserve weergegeven:

	Boekwaarde 31- dec-18	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-dec-19
Algemene reserve vrij vermogen	13.409.363	3.803.502	3.549.049	1.290.836		14.954.652
Algemene reserve weerstandsvermogen	3.068.896	710.433	0			3.779.329
Algemene reserve grondzaken	3.267.786	654.044	680.312		248.915	2.992.602
Subtotaal algemene reserves	19.746.044	5.167.979	4.229.361	1.290.836	248.915	21.726.583
Begraafplaatsen	1.439.580	266.361	244.097		9.894	1.451.949
Sociaal domein	1.094.872	500.000	650.562			944.310
Dekking kapitaallasten	26.137.103	1.094.208	517.316		1.137.984	25.576.011
Egalisatie begroting (BCF)	255.103	0	215.215			39.888
Informatie en automatisering	883.877	0	283.401			600.476
Legaten	85.227	4.261	4.261			85.227
Ontwikkeling kernen	2.319.760	0	2.319.760			0
Personeelsbeleid	1.379.327	0	55.000			1.324.327
Sport	946.571	689.965	412.318			1.224.218
Frictiekosten herindeling	744.479	0	744.480			-1
Huisvestingskosten herindeling	4.774.534	0	0		301.971	4.472.564
Bestemmingsplannen	715.521	45.261	109.798			650.984
Verkoop gemeentelijk vastgoed	653.183	695.972	49.810			1.299.344
Proeftuin	1.415.538	250.000	1.421.223			244.315
Eglisatiereserve bedrijfsvoering	1.000.000	348.543	350.543			998.000
Strategische verwervingen	0	500.000	156.298			343.702
Subtotaal bestemmingsreserves	43.844.676	4.394.571	7.534.082	0	1.449.849	39.255.316
Totaal	63.590.720	9.562.549	11.763.442	1.290.836	1.698.764	60.981.899

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de afschrijvingen staan de vermindering vermeld in verband met de afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmings-reserve is gevormd.

De aard en de reden van de reserves is opgenomen in de Nota reserves & voorzieningen 2019.

De volgende reserves zijn bestemd ter dekking van rente en afschrijving van investeringen:

Reserve	Onttrekking ter dekking van rente en afschr.
Algemene reserve grondzaken	248.915
Begraafplaatsen	9.894
Dekking kapitaallasten	1.137.994
Huisvesting herindeling	301.971
Totaal	1.698.774

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2019 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-dec-18	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-dec-19
Voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44, 1a en 1b):					
Pensioenen wethouders	2.656.043	650.847		0	3.306.890
Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen ed	2.656.043	650.847	0	0	3.306.890
Ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1c):					
Afvalstoffenheffing	91.348	0		91.349	-1
Onderhoud gebouwen	1.863.917	905.432		1.248.397	1.520.953
Rioolheffing	11.909.486	549.464		0	12.458.950
IBOR - wegen	10.735.125	3.935.608		2.863.068	11.807.665
IBOR - baggerwerkzaamheden	1.636.933	158.430		251.931	1.543.432
IBOR - groen	-43.109	66.893		61.396	-37.612
IBOR - verlichting	798.889	285.369		229.451	854.807
IBOR - kunstwerken	4.107.112	502.175		219.344	4.389.942
IBOR - speelplaatsen	153.318	54.800		206.802	1.316
Subtotaal voorzieningen ter egalisering van kosten	31.253.020	6.458.171	0	5.171.739	32.539.452
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):					0
Afkoop begraafrechten/onderhoud	830.525	130.870		5.704	955.691
Reparatieuitkering WW	15.126	15.643			30.769
Subtotaal voorzieningen voor middelen van derden	845.651	146.513	0	5.704	986.460
Totaal	34.754.714	7.255.531	0	5.177.443	36.832.802

In de kolom "Vrijval" zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
- Onderhandse leningen:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	59.015.135	65.903.269
- Waarborgsommen	39.016	38.616
Totaal	59.054.151	65.941.885

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2019.

	Saldo 31-dec-18	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-dec-2019
Onderhandse leningen	65.903.269	0	6.888.134	59.015.135
Waarborgsommen	38.616	725	325	39.016
Totaal	65.941.885	725	6.888.459	59.054.151

De totale rentelast voor het jaar 2019 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 1.228.176.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.530.820	8.949.985
Overlopende passiva	0	0
Totaal	8.530.820	8.949.985

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		
Banksaldi	147	135
Overige schulden	8.530.674	8.949.850
Totaal	8.530.820	8.949.985

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.292.201	2.746.342
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	520.611	1.844.721
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	346.745	219.730
Totaal	4.159.557	4.810.793

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter tekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-dec-18	Toevoegingen	Bestedingen	Saldo 31-dec-2019
Rijk:				
Regeling aankoop woningen onder hoogspanningsverbinding	1.624.276		1.182.387	441.889
Provincie:				
Rotonde ontsluiting bedrijventerrein De Wetering	22.505			22.505
Fietstunnel Bergambacht	31.038		31.038	0
De Veerpoort Schoonhoven	140.000		140.000	0
Wandelverbinding De Kwakels	26.902		26.902	0
Duurzaam Veilig		56.217		56.217
Totaal	1.844.721	56.217	1.380.327	520.611

Toelichting vooruitontvangen bedragen inzake faciliterend grondbeleid als onderdeel van de Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Specificatie van de voorschotten die de gemeente heeft ontvangen en waarvoor in het kader van faciliterend grondbeleid op basis van een overeenkomst de komende jaren nog kosten gemaakt worden.

	Saldo 31-dec-18	Af	Bij	Saldo 31-dec-2019
AZS terrein	58.039	12.132		45.907
Project HHSK	62.613		819	63.432
Project VOF de Jong	0		468	468
Project Verburg	0		4.132	4.132
Project Buné	0		193	193
Project VABO	0		4.460	4.460
	120.652	12.132	10.072	118.592

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden: (x € 1.000)

	Oorspronke- lijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2019	Gewaarborgd per 31-12-2019
Woningbouwverenigingen					
Beter Wonen	5.000	50%	3.950	3.936	1.968
wbv Gouderak	16.668	50%	12.495	12.365	6.183
wbv Groen Wonen Vlist	24.567	50%	19.325	18.991	9.496
wbv Qua Wonen	172.275	50%	128.949	140.057	70.029
Wbs Samenwerking	12.638	50%	8.428	8.409	4.205
Woonzorg Nederland	11.774	50%	10.741	10.601	5.301
Overige					0
v.v. Bergambacht.	300	100%	223	208	208
Stichting Zorgpartners Midden-Holland	722	100%	392	339	339
Sportvereniging "Koguryo"	204	100%	86	79	79
Speeltuinver. 'het Klaverweitje'.	25	100%	10	8	8
Stichting Zevender	1.000	100%	350	300	300
Veerdienst Schoonhoven	1.300	100%	520	455	455
St. Exploitatie Tennispark "Het Hofland"	175	100%	95	84	84
St. Stormbaan Hofland (Artrium)	105	100%	55	48	48
Totaal	246.753		185.619	195.880	98.701

In 2019 zijn geen bedragen betaald uit hoofde van aanspraken op de verleende borg- en garantstellingen.

Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen

Het BBV (art 53) vereist dat belangrijke, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen in de toelichting op de balans worden vermeld.

Voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar niveau is geen voorziening opgenomen.

Het gaat hierbij om opgebouwde rechten met betrekking tot niet opgenomen vakantiedagen en wachtgelden.

Deze jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn opgenomen in de reguliere exploitatie.

Langlopende financiële verplichtingen zijn aangegaan voor:

Oranjeplaats 1, te Schoonhoven	Huur	per jaar	40.000
Oranjeplaats 45, te Schoonhoven	Huur	per jaar	98.000
Canon, printers	Huur	per jaar	29.500
Canon, plotters en scanners	Huur	per jaar	17.300
Kaars, koffieautomaten	Huur	per jaar	11.500

Gebeurtenissen na balansdatum

Coronacrisis

Tijdens het samenstellen van de jaarrekening werd heel Nederland en dus ook onze gemeente geconfronteerd met de uitbraak van het coronavirus. In deze eerste fase van de uitbraak, zijn al ontwikkelingen zichtbaar die ook hun weerslag zullen hebben op onze gemeentelijke begroting. Voorbeelden hiervan zijn een oproep vanuit de VNG tot financiële steun aan zorgaanbieders door het wel betalen van niet geleverde prestaties. Promen die een winstwaarschuwing afgeeft voor een tegenvallende omzet omdat veel medewerkers thuis zitten. Daarnaast is het niet ondenkbaar dat we rekening moeten houden met een toeloop van uitkeringsgerechtigden voor de bijstand, meer kwijtscheldingen bij belastingen en heffingen enzovoort. Wat deze crisis in financiële zin betekent, is nu voor deze jaarrekening niet te becijferen. Maar omdat het naar verwachting financiële impact zal hebben, is vermelding bij de gebeurtenissen na balansdatum op zijn plaats.

Eneco aandelen

Het College heeft op 17 december 2019 besloten tot verkoop van de aandelen Eneco onder voorwaarde van instemming van de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft op 4 februari 2020 ingestemd met de verkoop van de aandelen Eneco. De verkoop is op 25 maart 2020 geëffectueerd. De opbrengst is € 23.033.387. De boekwaarde van de aandelen Eneco is per 31 december 2019 € 300.335. Het jaarlijkse dividend van ongeveer € 380.000 komt door de verkoop te vervallen. In de meerjarenbegroting 2020-2023 is rekening gehouden met het wegvallen van het dividend. Door middel van een ingroeimodel waarbij de algemene reserve vrij vermogen is ingezet, wordt het verlies aan dividend geleidelijk opgevangen binnen de exploitatie.

Overzicht van baten en lasten met toelichting

Overzicht van de baten en lasten (x €1.000)					
Programma	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
0. Bestuur en ondersteuning					
Lasten	-40.040	-24.491	-25.922	-23.174	2.748
Baten	104.443	88.989	91.540	92.178	638
Saldo *	64.403	64.498	65.618	69.004	3.386
1. Veiligheid					
Lasten	-4.335	-4.648	-5.018	-4.941	77
Baten	202	174	426	625	198
Saldo	-4.133	-4.475	-4.591	-4.316	275
2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Lasten	-9.886	-10.033	-9.885	-10.203	-318
Baten	818	566	578	804	226
Saldo	-9.068	-9.467	-9.306	-9.399	-92
3. Economie					
Lasten	-1.492	-1.512	-2.284	-2.159	126
Baten	469	371	943	669	-274
Saldo	-1.023	-1.141	-1.341	-1.489	-148
4. Onderwijs					
Lasten	-5.849	-6.326	-6.197	-5.871	327
Baten	673	886	737	741	3
Saldo	-5.176	-5.440	-5.460	-5.130	330
5. Sport, cultuur en recreatie					
Lasten	-10.516	-10.566	-11.429	-11.438	-10
Baten	1.558	1.370	1.737	1.956	219
Saldo	-8.958	-9.195	-9.692	-9.482	210
6. Sociaal domein					
Lasten	-45.045	-46.137	-48.403	-49.338	-934
Baten	11.609	11.136	10.977	11.553	576
Saldo	-33.436	-35.001	-37.426	-37.784	-358
7. Volksgezondheid en milieu					
Lasten	-16.248	-17.174	-17.440	-17.353	87
Baten	13.509	13.881	13.897	13.295	-602
Saldo	-2.740	-3.293	-3.543	-4.058	-515
8. Volkshuisvesting (VHROSV)					
Lasten	-15.764	-17.332	-11.113	-8.479	2.634
Baten	15.581	15.375	9.692	7.198	-2.495
Saldo	-183	-1.957	-1.420	-1.281	140
Totaal saldo programmaplan	-315	- 5.471	- 7.162	-3.936	3.226
Storting in reserves	-15.784	-910	-9.797	-10.853	-1.056
Onttrekking aan reserves	16.099	6.380	16.959	14.753	-2.206
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	-36	-36

Financiële en algemene dekkingsmiddelen

Financiële en algemene dekkingsmiddelen (x €1.000)	Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
	2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
Lokale heffingen	10.293	11.107	11.097	11.222	126
Gemeentefonds (algemene uitkering)	73.581	73.835	76.098	75.791	-307
Dividenden	1.120	630	700	320	320
Saldo financieringsfunctie	364	437	556	891	-365
Heffing VPB	65	-57	0	9	9
Onvoorzien	137	137	137	137	137
Overhead	-14.415	-16.852	-16.486	-14.618	1.869
Totaal	71.145	69.237	72.101	73.752	1.788

NB bovenstaand overzicht maakt onderdeel uit van het saldo programma 0 Bestuur en ondersteuning

Toelichting op hoofdlijnen per programma (x € 1.000)

Hieronder treft u per programma een toelichting aan op de grootste afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten na wijziging en de realisatie. Voor de gespecificeerde toelichting per programma verwijzen wij u naar de programma verantwoording in het jaarverslag.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning	
Lasten	2.748
De afwijking tussen raming en realisatie komt met name tot uitdrukking binnen de taakvelden overhead en bestuur. Hoofdzakelijk is dit veroorzaakt door de lagere personele lasten als gevolg van ontstane vacatureruimte, efficiëntie in de bedrijfsvoering, beperkte inhuur van personeel en latere start van geplande projecten. Daarnaast loopt de uitvoering van de laatste frictieprojecten door naar 2020 waarvan de uitvoering in 2019 volledig stond geraamd. Ditzelfde geldt voor de nog niet uitgevoerde projecten waarvoor wel een reservering was opgenomen, zoals cofinanciering vernieuwing en gebiedsgericht werken. Op basis van de jaarlijkse berekening van de pensioenen van de (voormalig)wethouders en de wijziging van de APPA inhouding is er incidenteel extra gestort in de voorziening. Deze extra storting is noodzakelijk door de lage rentestand en de verhoogde levensverwachting. Het gesaldeerde voordeel op de lasten komt deels ten gunste van het resultaat en is deels budgettair neutraal als gevolg van lagere onttrekkingen aan de betreffende reserves.	
Baten	638
De afwijking tussen raming en realisatie is enerzijds veroorzaakt door een aantal voordelen in de baten waaronder niet geraamde verkoopopbrengsten van leegstand vastgoed, teruggave van te veel afgedragen BTW en hogere opbrengsten OZB Niet-Woningen. Anderzijds vallen de gerealiseerde inkomsten uit de algemene uitkering, na verwerking van de december circulaire, lager uit dan verwacht.	

Programma 1 Veiligheid	
Lasten	77
De afwijking tussen raming en realisatie is enerzijds ontstaan door incidentele lasten als gevolg van asbest sanering na een brand in Stolwijk. Daarnaast is de werkelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio Midden Holland iets lager dan begroot.	
Baten	198
De bovengenoemde asbestsaneringskosten zijn via doormiddel van een dwangsom verhaald en geeft incidenteel een onvoorziene baat binnen het taakveld crisisbeheersing en brandweer.	

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaten	
Lasten	-318
De afwijking tussen raming en realisatie is veroorzaakt door een aantal onvoorziene lasten binnen het taakveld verkeer en vervoer en het taakveld openbaar vervoer, welke deels doorbelast is aan derden in het kader van Het Gebiedsbod, schadeherstel olie lek en Veerdiensten gemeente Molenlanden.	
Baten	226
De afwijking tussen raming en realisatie is hoofdzakelijk veroorzaakt incidentele opbrengsten i.v.m. verhaalde kosten aan derden. Daarnaast zijn er extra legesopbrengsten kabels en leidingen gerealiseerd.	

Programma 3 Economie	
Lasten	126
De afwijking tussen raming en realisatie is hoofdzakelijk veroorzaakt door binnen het taakveld economische promotie doordat er minder projecten zijn uitgevoerd door de Stichting Krimpenerwaard Marketing en Promotie.	
Baten	-274
De afwijking tussen raming en realisatie is hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de subsidie vanuit de Regiodeal Bodemdaling Groene Hart niet in 2019 is ontvangen, maar in 2020. In de eerst tussentijdse rapportage 2020 wordt deze mutatie binnen taakveld economische promotie meegenomen.	

Programma 4 Onderwijs	
Lasten	327
De afwijking tussen raming en realisatie is met name ontstaan binnen het taakveld onderwijsbeleid en leerlingenzaken, door de specifieke uitkering van het Rijk voor Onderwijsachterstandenbeleid voor Voor- en Vroegschoolse Educatie zijn toegenomen. Doordat het geoordeelde middelen betreft en de uitvoering hiervan loopt van 2019-2022 wordt voorgesteld deze middelen via resultaat bestemming over te hevelen naar 2020.	

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	
Lasten	-10
Het saldo van de werkelijke lasten en de geraamde lasten geeft nauwelijks een afwijking op programma niveau. Binnen de taakvelden Sportaccommodaties loopt de harmonisatie van het sportaccommodatieplan en de kadernota voorzieningen nog door waardoor de realisatie lager uitvalt dan begroot. Hiertegenover staat lastenverzwaring binnen het taakveld openbaar groen en openluchtrecreatie wegens onderhoud, inspecties en vervanging van bomen en beplanting.	
Baten	219
De afwijking tussen raming en realisatie heeft een incidenteel karakter en is veroorzaakt door hogere inkomsten vanwege de verkoop van snippergroen en de in rekening gebrachte kosten bij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, voor de uitgevoerde werkzaamheden binnen het project middelgroot onderhoud baggeren 2017-2018.	

Programma 6 Sociaal Domein	
Lasten	934
De afwijking tussen raming en realisatie is hoofdzakelijk veroorzaakt door een hogere stijging op de zorglasten met betrekking tot maatwerkvoorzieningen in natura, met name bij de toekenningen via directe verwijzingen. Doordat directe verwijzingen vrijwel altijd achteraf worden	

Programma 6 Sociaal Domein

toegekend, is er onvoldoende zicht op deze omvang bij het opstellen van prognoses, ondanks dat de historische productiegegevens wel betrokken zijn in de prognoses. De totale omvang van de zorglasten is dan ook pas bekend nadat de zorgaanbieders de productieopgaven 2019 met accountantsverklaringen indienen (met ingang van 1 april 2020).

Daarnaast is een nadeel op hulp bij huishouden wat veroorzaakt is door een toename in het aantal geïndiceerde uren in het tweede halfjaar als gevolg van de invoering van het abonnementstarief in 2019, dat het gebruik van deze voorziening voor cliënten toegankelijker (goedkoper) heeft gemaakt.

Baten

576

De afwijking tussen raming en realisatie is hoofdzakelijk veroorzaakt doordat voor de middelen die Gouda als centrumgemeente ontvangt van het Rijk voor Beschermd Wonen, is een compensatieregeling vastgesteld voor de regiogemeenten. Deze regeling is bedoeld als compensatie voor het meer ambulant organiseren van zorg aan huis in plaats van dat inwoners opgevangen worden op een Beschermd Woonlocatie. In de begroting 2019 was rekening gehouden met een compensatie van € 523.000 op basis van inschattingen over het eerste halfjaar. De definitieve compensatie is € 390.000 hoger dan geraamd als gevolg van een toename in aantallen en omvang van indicaties voor Gewoon Thuis en intensieve zorg aan huis. Hiertegenover staan hogere lasten, zoals bij de lasten is aangegeven.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Lasten

87

De afwijking tussen raming en realisatie binnen dit programma bestaat uit een aantal voor- en nadelen binnen de verschillende taakvelden. De lasten binnen het taakveld Afval zijn aanzienlijk gestegen als gevolg van een aanvullend overeengekomen dienstverlening met Cyclus, hoge kosten voor gebruik afvalbrengstation Krimpen aan de IJssel en de verwerkingskosten afgekeurd oud papier. Deze nadelen vallen weg tegen een aantal meevallende lasten binnen taakveld Volksgezondheid, taakveld Riolerings en taakveld Milieubeheer.

Baten

-602

De afwijking tussen raming en realisatie is met name binnen taakveld Afval zichtbaar in lagere baten door enerzijds betere afvalscheiding en anderzijds doordat de inkomsten voor het inzamelen van plastic en drankenkartons aanzienlijk lager uitvallen door de achterblijvende resultaten bij het sorteren van kunststoffen en drankenkartons. Voor verder toelichting wordt verwezen naar de Paragraaf Lokale effingen.

Programma 8 Volkshuisvesting (VHROSV)

Lasten

2.634

De afwijking tussen raming en realisatie is veroorzaakt door enerzijds een nadeel in de lasten binnen het taakveld Ruimtelijke Ordening door eenmalig afwaardering van opgenomen boekwaarden. Anderzijds zijn de gevoteerde middelen voor de versnellingsstrategie woningbouw in 2019 niet aangewend. De focus heeft gelegen op het versnellen van bestaande projecten en nieuwe initiatieven, binnen het taakveld Wonen en bouwen. Het overgrote voordeel in de lasten is afkomstig uit taakveld grondexploitatie (niet bedrijventerrein) en heeft betrekking op nog lopende complexen. Voor verder toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Baten

-2.495

De afwijking tussen raming en realisatie is opgebouwd uit enerzijds de nog niet gerealiseerde grondexploitatie opbrengsten en anderzijds zijn er in het laatste kwartaal extra inkomsten uit leges ontvangen door de afwikkeling van omgevingsvergunningen. Voor verdere toelichting met betrekking tot de nog lopende complexen, binnen het taakveld Grondexploitatie (niet bedrijventerrein) wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structurele mutaties reserves 2019

(x €1.000)

	2019	
	toevoeging	onttrekking
Bestemmingsreserves	756	1.506
Begraafplaatsen	266	10
Dekking kapitaallasten	288	1.138
Huisvesting herindeling	0	302
Legaten	4	4
Bestemmingsplannen	45	
Sport	153	52
Totaal	1513	3.013

Overzicht onvoorziene uitgaven

Onvoorziene uitgaven 2019

(x € 1.000)

	Begroting 2019		Saldo
	Primitief	Gewijzigd	2019
Uitgaven onverdeeld begroting 2019	136		17
- Eenmalige subsidie SWOS/SWON		32	
- Eenmalige subsidie muziekvereniging Excelsior		7	
- Salarislasten nieuwe wethouder		80	
Totaal	136	119	17

Overzicht van incidentele baten en lasten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2019	
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	Lasten	Baten
Decentralisatie uitkering eenmalig - Regionale Energie Strategie	54	791
Decentralisatie uitkering eenmalig - Klimaatmiddelen		255
Afwaardering boekwaarde + verkoopopbrengsten gemeentelijk vastgoed	74	770
Suppletie BCF/naheffingsaanslag OB na controle oude jaren	131	238
Projecten (samenlevingsvisie, VRD, dienstverlening, zaakstelsel en uitvoering verkoop gemeentelijk vastgoed) beperkte looptijd met reserve dekking	602	
Overhead, incidenteel extra inzet personeel gedekt uit reserve	427	
Toevoegingen reserves	3.209	
Onttrekkingen reserves		6.059
Programma 1 Veiligheid		
Asbest sanering na brand Nijverheidsweg	193	233
Niet Gesprongen Explosieven, eenmalige bijdrage derde + lasten	92	28
Overige	14	

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
Opstellen van het Gebiedsbod in samenwerking met PZH en Gem. Kr. a/d IJssel	70	70
Schadeherstel als gevolg van olie-lek in eigen materieel	45	30
Programma 3 Economie		
Project poeftuin Krimpenerwaard, omzetting landbouw naar natuur	1.423	250
Incidentele begrotingssubsidie aan stichting Krimpenerwaard marketing en promotie	150	
Overige	17	
Programma 4 Onderwijs		
Overige	24	
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie		
Inhuur personeel opstellen kadernota voorzieningen	85	
Schadeherstel (vloer Soorthal bakwetering)	190	190
Projecten (inrichten plantvakken, sportnota en MJOP sportvelden)	140	
Incidentele begrotingssubsidie buiten het subsidiejaarplan om (zilverbureau)	150	
Overig	50	
Programma 6 Sociaal domein		
Ontwikkelprogramma Iedereen Kan Meedoen, beperkte looptijd programma	263	
Eenmalige uitkering integratie statushouders	70	
Tijdelijke salarissen (consulenten SD/Soza)	274	
Overige	56	
Programma 7 Volkshuisvesting en milieu		
Projecten (ruimen graven, begraafplaatsadministratie met dekking reserve)	165	
Programma duurzaamheid, beperkte doorlooptijd programmaplan	175	
Combinatiefunctie eenmalig niet opgenomen in subsidieplafond 2019	180	
Overige	19	
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening		
Projecten (Verandering ruimtelijk domein, Centrumontwikkeling Stolkwijk, Centrum Oost BAB, Centrumontwikkeling Goudarak en Veenweiden en strategische verwevingen)	538	
Winstuitname Grondexploitaties		602
Project verplaatsen woningen onder hoogspanningsverbinding	1.655	1.655
Overige (erfgoednota, IBKW frictiekosten en stimuleren bouw 200 woningen)	237	
Totaal	11.339	11.235
Incidenteel saldo baten en lasten		-104
Totaal rekeningssaldo		-36
Rekeningssaldo structureel *		68

Toelichting:

In de bovenstaande tabel worden de incidentele baten en lasten benoemd. Dit overzicht geeft inzicht in het structurele evenwicht van de jaarverantwoording. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. In het overzicht worden de belangrijkste incidentele posten benoemd, die van materiële invloed zijn op het structurele resultaat.

Bij incidentele posten gaat het vaak om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten. Structurele baten en lasten zijn posten die in beginsel jaarlijks in de begroting en jaarrekening zijn opgenomen. Voor structurele baten en lasten geldt dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd zijn opgenomen. Dit betekent overigens wel dat de hoogte ervan jaarlijks kan fluctueren.

Overzicht taakvelden

Programma	Taakveld		Rekening	Begroting 2019		Rekening	Saldo
			2018	Primitief	Gewijzigd	2019	2019
0. Bestuur en Ondersteuning	010	Bestuur	-4.760	-3.560	-5.527	-4.545	982
	020	Burgerzaken	-431	-721	-581	-578	4
	030	Beheer overige gebouwen en gronden	-208	-123	-212	371	583
	040	Overhead	-14.415	-16.852	-16.486	-14.618	1.868
	050	Treasury	1.484	1.067	1.256	1.211	-45
	061	OZB woningen	6.617	6.920	6.920	6.861	-60
	062	OZB niet-woningen	4.191	4.042	4.042	4.220	178
	064	Belastingen overig	-516	144	134	141	7
	070	Alg uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	73.581	73.835	76.098	75.791	-307
	080	Overige baten en lasten	84	-129	-26	141	166
	090	Vennootschapsbelasting	65	-57	0	9	9
	010	Reserve mutaties	315	5.471	7.162	3.900	-3.262
	011	Resultaatbestemming	-1.291	-70	0	0	0
Saldo			64.717	69.968	72.780	72.904	124
1. Veiligheid	110	Crisisbeheersing en brandweer	-3.230	-3.475	-3.487	-3.377	110
	120	Openbare orde en veiligheid	-903	-999	-1.105	-940	165
Saldo			-4.133	-4.475	-4.591	-4.316	275
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	210	Verkeer en vervoer	-8.809	-9.176	-9.147	-9.248	-101
	220	Parkeren	-51	-111	0	3	3
	230	Recreatieve havens	1	-118	-105	-103	2
	240	Economische havens en waterwegen	-25	-22	-15	-26	-11
	250	Openbaar vervoer	-184	-40	-40	-26	14
Saldo			-9.068	-9.467	-9.306	-9.399	-92
3. Economie	310	Economische ontwikkeling	-283	-220	-361	-319	42
	330	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-46	64	122	90	-32
	340	Economische promotie	-695	-984	-1.102	-1.260	-158
Saldo			-1.023	-1.141	-1.341	-1.489	-148
4. Onderwijs	410	Openbaar basisonderwijs	-318	-357	-335	-324	11
	420	Onderwijshuisvesting	-2.084	-2.405	-2.400	-2.347	53
	430	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.774	-2.678	-2.725	-2.459	266
Saldo			-5.176	-5.440	-5.460	-5.130	330
5. Sport, cultuur en recreatie	510	Sportbeleid en activering	-97	297	484	548	64
	520	Sportaccommodaties	-3.158	-3.516	-4.192	-4.034	159
	530	Cult.presentatie,-prod. en -participatie	-561	-555	-401	-363	38
	540	Musea	-249	-673	-769	-717	53
	550	Cultureel erfgoed	-375	-208	-214	-263	-49
	560	Media	-787	-1.009	-994	-878	116
	570	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-3.731	-3.532	-3.605	-3.775	-170
	Saldo		-8.958	-9.195	-9.692	-9.482	210
6. Sociaal domein	610	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.063	-4.246	-4.577	-4.219	358
	620	Wijkteams	8.898	9.559	8.914	8.938	24
	630	Inkomensregelingen	-13.918	-14.047	-13.678	-13.746	-68
	640	Begeleide participatie	-5.606	-5.213	-4.540	-4.538	2
	650	Arbeidsparticipatie	0	-1.024	-1.023	-1.034	-12
	660	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	134	-900	-651	-310	341
	671	Maatwerkdienstverlening 18+	-6.408	-5.699	-6.854	-7.008	-154
	672	Maatwerkdienstverlening 18-	-8.182	-8.597	-9.196	-10.146	-950
	681	Geëscaleerde zorg 18+	-135	-631	-699	-661	38
	682	Geëscaleerde zorg 18-	-4.157	-4.203	-5.123	-5.060	63

Saldo			-33.436	-35.001	-37.426	-37.784	-358
7. Volksgezondheid en milieu	710	Volksgezondheid	-2.365	-2.294	-2.345	-2.218	127
	720	Riolering	1.290	944	1.128	1.280	152
	730	Afval	492	1.004	816	-57	-873
	740	Milieubeheer	-1.897	-2.734	-2.922	-2.731	191
	750	Begraafplaatsen en crematoria	-259	-213	-219	-331	-111
Saldo			-2.740	-3.293	-3.543	-4.058	-515
8. Volkshuisvesting (VHROSV)	810	Ruimtelijke Ordening	-1.133	-1.078	-1.622	-1.824	-202
	820	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein.)	928	-192	755	450	-305
	830	Wonen en bouwen	22	-687	-554	93	647
Saldo			-183	-1.957	-1.420	-1.281	140
Resultaat			0	0	0	-36	-36

WNT verantwoording

Inhoud tabellen

Het verantwoordingsmodel WNT kent een aantal tabellen. Op een WNT-instelling zijn één of meerdere van deze tabellen van toepassing. Welke tabellen van toepassing zijn dient de WNT-instelling zelf te bepalen. Hieronder wordt kort omschreven waar iedere tabel voor bestemd is. De tabel nummers en de omschrijving staan boven de betreffende tabellen in het verantwoordingsmodel WNT.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Van toepassing

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Niet van toepassing

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

Niet van toepassing

Tabel 1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Niet van toepassing

Tabel 1e. De totale bezoldiging van een topfunctionaris alsmede degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt, voor al zijn functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing

Tabel 1f. In het geval een leidinggevende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a of 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt.

Niet van toepassing

Tabel 2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Niet van toepassing

Tabel 3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen.

Niet van toepassing

WNT-verantwoording 2019 gemeente Krimpenerwaard

De WNT is van toepassing op gemeente Krimpenerwaard. Het voor de gemeente Krimpenerwaard toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000,-- (komt overeen met het algemeen toepasselijk bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

bedragen x € 1	M. Plantinga	M.L. van Muijen	P.A.M. Goedvolk
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier (wnd)
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 t/m 31-12	01-05 t/m 31-12	01-01 t/m 30-04
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.273	63.099	25.451
Beloningen betaalbaar op termijn	16.669	9.218	4.346
<i>Subtotaal</i>	129.942	72.317	29.797
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	130.219	63.781
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	129.942	72.317	29.797
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
bedragen x € 1	M. Plantinga	K.E. Driehuijs	P.A.M. Goedvolk
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier (wnd.)
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-10	01-10 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.766	84.746	23.592
Beloningen betaalbaar op termijn	15.018	11.865	2.907
<i>Subtotaal</i>	128.784	96.611	26.499
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	157.414	47.638
Bezoldiging	128.784	96.611	26.499

SISA-bijlage

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020						
OCW	D8	Onderwijsachterstanden eileid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	
			Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03	
			€ 358.451	€ 13.405	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07
			1			
			100			
OCW	D9	Onderwijsachterstanden eileid 2011-2018 (OAB)	Correctie besteding 2018 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO).	Correctie besteding 2018 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO).	Correctie besteding 2018 aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO).	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04
			€ 20.041	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Bedrag
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08
			1			
			100			

EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Projectnaam /UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd Ja/Nee	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelschets Ja/Nee	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle R Indicatornummer: F1 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: F1 / 02	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 03	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 04	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 05	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 06
			1	UWHS170005 Schuwacht 46 LKK	€ 7.652	Nee		Nee
			2	UWHS170007 Schuwacht 48 LKK	€ 962	Nee		Nee
			3	UWHS170047 Schuwacht 146 LKK	€ 709	Nee		Nee
			4	UWHS170110 Schuwacht 148 LKK	€ 344.299	Nee		Nee
			5	UWHS170109 Schuwacht 44 LKK	€ 7.816	Nee		Nee
			6	UWHS170099 Schuwacht 1 LKK	€ 887	Nee		Nee
			7	UWHS170112 Noord 1b KadL	€ 22.997	Nee		Nee
			8	UWHS170069 Noord 1a KadL	€ 23.999	Nee		Nee
			9	UWHS170108 Noord 1 KadL	€ 798.806	Nee		Nee
			10	UWHS170068 Usseldijk-West 26 OUD	€ 1.215	Nee		Nee
			11	Schuwacht 50 LKK	€ 0	Nee		Nee
			12	Schuwacht 52/54 LKK	€ 0	Nee		Nee
			13	Schuwacht 56 LKK	€ 100	Nee		Nee
			14	Schuwacht 150 LKK	€ 1.583	Nee		Nee
			15	Schuwacht 152 LKK	€ 788	Nee		Nee
			16	UWHS170146 Schuwacht 154a LKK	€ 441.321	Nee		Nee
			17	Tiendweg west 28 KadL	€ 0	Nee		Nee
			18	Noord 8 KadL	€ 1.235	Nee		Nee
			19	Usseldijk west 59 OUD	€ 100	Nee		Nee
			20	Goudseweg 136	€ 100	Nee		Nee
			21					
			100					

		Kopie Projectnaam / UWHS-nummer	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot en met (Jaar T)	Indien (een deel van) de uitkering voor het standaardbedrag voor gemeentelijke uitvoeringskosten is verantwoord als onderdeel van de cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot met (jaar T): Vermeld bedrag € 3.500, € 6.500 of € 10.000.	
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: F1 / 07	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 08	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 09	
1		UWHS170005 Schuwacht 46 LKK	€ 302.007	€ 10.000	
2		UWHS170007 Schuwacht 48 LKK	€ 200.333	€ 10.000	
3		UWHS170047 Schuwacht 146 LKK	€ 403.592	€ 10.000	
4		UWHS170110 Schuwacht 148 LKK	€ 346.258	€ 10.000	
5		UWHS170109 Schuwacht 44 LKK	€ 256.740	€ 10.000	
6		UWHS170099 Schuwacht 1 LKK	€ 551.805	€ 10.000	
7		UWHS170112 Noord 1a KadL	€ 410.728	€ 10.000	
8		UWHS170069 Noord 1b KadL	€ 340.763	€ 10.000	
9		UWHS170108 Noord 1a KadL	€ 805.571	€ 10.000	
10		UWHS170068 Usseldijk-West 26 OUD	€ 358.225	€ 10.000	
11		Schuwacht 50 LKK	€ 661	€ 3.500	
12		Schuwacht 52/54 LKK	€ 661	€ 3.500	
13		Schuwacht 56 LKK	€ 1.261	€ 3.500	
14		Schuwacht 150 LKK	€ 2.244	€ 3.500	
15		Schuwacht 152 LKK	€ 1.449	€ 3.500	
16		UWHS170146 Schuwacht 154a LKK	€ 443.480	€ 10.000	
17		Tiendweg west 28 KadL	€ 1.411	€ 3.500	
18		Noord 8 KadL	€ 1.896	€ 3.500	
19		Usseldijk west 59 OUD	€ 761	€ 3.500	
20		Goudseweg 136	€ 761	€ 3.500	
21					
100					

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2019	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 8.777.262	€ 295.022	€ 740.165	€ 22.667	€ 138.005	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 80.696	€ 13.233	€ 0	€ 434.714	€ 0	Nee
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente deel 2019	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 35.303	€ 0	€ 19.213	€ 110.366	€ 10.440	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Nee			
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle R Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
			1 € 205.234	Verlening specifieke uitkering stimulering sport/ Spuk-Sport18-632856	€ 251.200	€ 60.274	€ 157.934	€ 19.121
			2					
			100					
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11	
			1 Verlening specifieke uitkering stimulering sport/ Spuk-Sport18-632856	237,329	122,40%		€ 32.095	
			2					
			100					

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikkningsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen	
		Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen				Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05	
			1 DOS-2008-0018820/PZH-2014-955118 (rotonde bedrijventerrein BAB) Wim Rook	€ 0	€ 83.859			
			2 DOS-2007-0017840/PZH-2008-184211 (rotonde bedrijventerrein BAB) Wim Rook	€ 0	€ 0			
			3 DOS-2009-0017057/PZH-2009-142092773 (rotonde bedrijventerrein BAB) Wim Rook	€ 0	€ 0			
			4 DOS-2010-0018580/PZH-2010-221199956 (rotonde bedrijventerrein BAB) Wim Rook	€ 0	€ 0			
			5 DOS-2012-0004304/PZH-2013-364729927 (rotonde bedrijventerrein BAB+D8+D8) Wim Rook	€ 0	€ 0			
			6					
			100					
			Kopie beschikkningsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee	
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10	
			1 DOS-2008-0018820/PZH-2014-955118 (rotonde bedrijventerrein BAB) Wim Rook	€ 17.322	€ 1.261.083		Nee	
			2 DOS-2007-0017840/PZH-2008-184211 (rotonde bedrijventerrein BAB) Wim Rook	€ 11.709	€ 0		Nee	
			3 DOS-2009-0017057/PZH-2009-142092773 (rotonde bedrijventerrein BAB) Wim Rook	€ 11.304	€ 0		Nee	
			4 DOS-2010-0018580/PZH-2010-221199956 (rotonde bedrijventerrein BAB) Wim Rook	€ 17.243	€ 0		Nee	
			5 DOS-2012-0004304/PZH-2013-364729927 (rotonde bedrijventerrein BAB+D8+D8) Wim Rook	€ 38.532	€ 0		Nee	
			6					
			100					

Controleverklaring

De controle verklaring wordt toegevoegd aan het boekwerk voor het vaststellen van de jaarstukken door de gemeenteraad om 14 juli 2020.

De verklaring ontvangen wij separaat met het rapport van bevindingen van de accountant, als deze documenten aan de gemeenteraad zijn kenbaar gemaakt.

Bijlagen

Rapportage interbestuurlijk toezicht

Financiën		TOELICHTING
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht		De jaarschijven 2022 en 2023 laten een tekort zien. Hiervoor is bewust gekozen. Enerzijds omdat dit tekort het gevolg is van het wegvallen van de incidentele uitkering uit het Gemeentefonds i.v.m. extra budget jeugdhulp. Hoewel de toezichthouder toestaat om de wegvallende uitkering ook in de laatste twee jaren in de raming mee te nemen, hebben wij besloten dit niet te doen. Aangezien het nog niet zeker is dat de uitkering daadwerkelijk wordt doorgezet, hebben wij gekozen voor presentatie van het reële beeld. Anderzijds waren bij het opstellen van de begroting 2020 de effecten van de septembercirculaire 2019 nog niet bekend. De verwachtingen waren echter gematigd positief. Dit maakte dat op basis van de bekende gegevens ten tijde van het opstellen van de begroting 2020 én het door ons gevoerde stringente begrotingsbeleid, het vol inzetten op ombuigingen om de meerjarige tekorten te dekken, toen niet nodig was.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	
Ruimtelijke ordening		TOELICHTING
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Omgevingsverordening Zuid-Holland (artikel 14.2 Omgevingsverordening)		De omgevingsverordening Zuid Holland is in werking getreden op 1 april 2019. Alle nieuw vast te stellen bestemmingsplannen voldoen aan het provinciale beleid. Het bestemmingsplan Natuurgebieden Veenweide Krimpenerwaard is vastgesteld 5 maart 2019 en is in overeenstemming met de verordening. Dit plan is echter nog niet onherroepelijk.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	
Omgevingsrecht		TOELICHTING
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Milieu, Bouwen en Wonen		
Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.		Er is een beleidsplan VTH 2019-2023 opgesteld en dat is door het college vastgesteld op 2 juli 2019. Direct daarna is gestart met het uitvoeringsprogramma.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	

Monumentenzorg		TOELICHTING	
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten		De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee		
Archief- en informatiebeheer		TOELICHTING	
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde		Het verslag van de streekarchivaris laat een gelijk beeld zien ten opzichte van 2018. Onze gemeente voldoet voor een aanzienlijk deel, maar er zijn nog aandachtspunten. De resterende aandachtspunten zijn onderwerpen die verband houden met digitale archiefbescheiden en het kwaliteitssysteem informatiebeheer. Beide onderwerpen hebben een relatie met de technologische ontwikkeling rondom de digitale duurzaamheid en hebben doorlopend aandacht. Onderwerpen zijn opgenomen in een verbeterplan om het archief en informatiebeheer van de gemeente verder te optimaliseren.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee		
Huisvesting Vergunninghouders		TOELICHTING	
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand		Gevraagde informatie	Stand van zaken
		Achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar	2
		Fase interventieladder op 1 januari	signaleren.
		Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	19
		In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders	19
		Achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar	2
		Fase interventieladder op 1 juli	signaleren.
		Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	19
		In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders	25
		Voorsprong per 31 december van het verantwoordingsjaar	4
		Fase interventieladder op 31 december	taakstelling is gerealiseerd.
		Toelichting	
		Eventueel korte bondige toelichting	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee		

Afkortingenlijst

A	
AB	Algemeen Bestuur
Afdeling: BOR	Afdeling: Beheer openbare ruimte
Afdeling: S&I	Afdeling: Service & Informatie
Afdeling: RO	Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling
Afdeling: S&P	Afdeling: Strategie & Projecten
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
B	
B&W	Burgemeester en Wethouders
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BCF	BTW compensatiefond
BIZ	Bedrijfsinvesteringszone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BV	Besloten Vennootschap
C	
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CP	Collegeprogramma
CPI	Consumenten Prijs Index
E	
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
F	
Fte	Fulltime-equivalent
G	
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie
GIS	Geografisch Informatiesysteem
GR	Gemeenschappelijke Regeling
I	
IBKW	Ingenieursbureau Krimpenerwaard
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
IBP	Interbestuurlijk programma
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
K	
KNVB	Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
M	
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MFA	Multifunctionele Accommodatie
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
M-H	Midden-Holland
MJB	Meerjarenbegroting
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplan

MRDH	Metropoolregio Rotterdam - Den Haag
N	
NV	Naamloze Vennootschap
O	
ODMH	Omgevingsdienst Midden-Holland
OV	Openbaar Vervoer
OVL	Openbare Verlichting
OZB	Onroerende Zaakbelasting
P	
PAS	Programma Aanpak Stikstof
R	
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
RAW	Regionale Agenda Wonen
RDOG	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg
RIB	Raadsinformatiebrief
R&T	Recreatie en Toerisme
S	
SBF	Succesbepalende factoren
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
Soza	Sociale Zaken
SVHW	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling
V	
vGRP	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
VHROSV	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VON	Vrij op naam
VPB	Vennootschapsbelasting
VRD	Verandering Ruimtelijk Domein
VRHM	Veiligheidsregio Hollands Midden
W	
WKPB	Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet
Z	
ZRM	Zelf Redzaamheidsmatrix